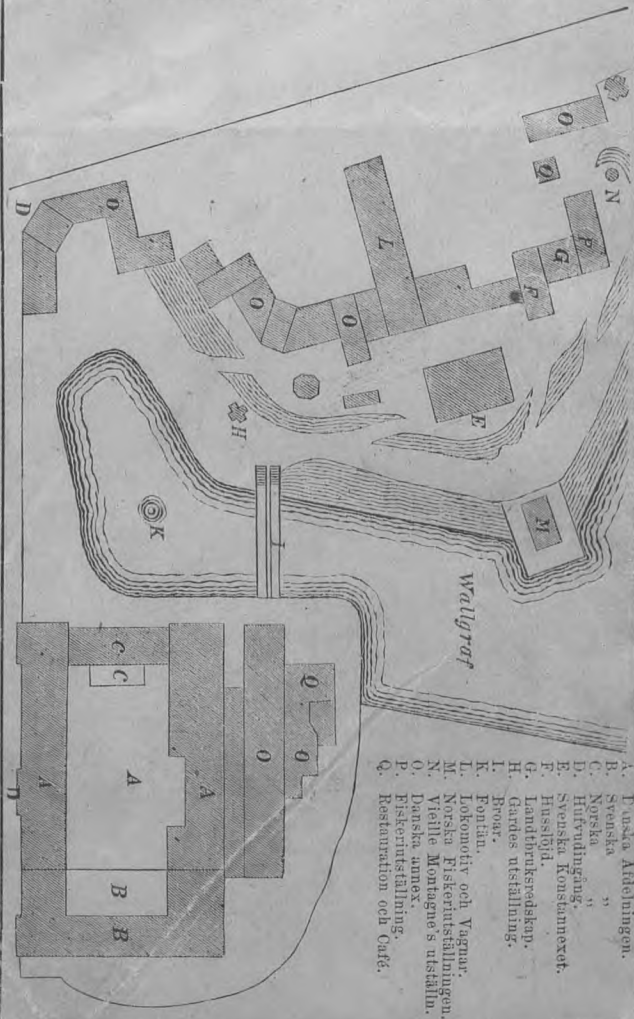

Plan af Industriutställningsbyggnaden i Köpenhamn 1872.

- A. Danska Afdelingen.
- B. Svenska
- C. Norska
- D. Hutfudingang.
- E. Svenska Konstannexet.
- F. Husstjöl.
- G. Landtbruksredskap.
- H. Gardes utställning.
- I. Broar.
- J. Fontän.
- K. Lokomotiv och Vagnar.
- L. Norska Fiskerintställningen.
- M. Vieille Montagne's utställn.
- N. Danska annex.
- O. Fiskerintställning.
- P. Restauracion och Café.
- Q.

Mag. 09.463 Mö

Carl Osterberg

VÄGVISARE

FÖR

SVENSKAR I KÖPENHAMN,

AF

A. W. MÖLLER,
DANSK V. KONSUL.

Industritställigingsbyggnaden.

MEDE ILLUSTRATIONER OCH KARTA.

RHB

Pris: 1 Rdr 50 öre.

Thovalsens Museum Lundag k 11

600. 12

KØBENHAVNS
RÅDHUSBIBLIOTEK

Mag

09.463

Mö

VÄGVISARE

FÖR

SVENSKAR I KÖPENHAMN,

MED ILLUSTRATIONER OCH KARTA,

AF

A. W. MÖLLER,

DANSK V. KONSUL.

MALMÖ,

Forssell & Lundgrens boktryckeri,
1872.

velat förändra de normala bestämmelserna i dessa fall, utan bibehållit dem så som de allmänt och under vanliga förhållanden äro att till efterrättelse antaga.

De flesta lokala uppgifterna äro hemtade från föreningen "Fremtidens" beskrifningar öfver Köpenhamn, så förtjenstfullt redigerade af hr P. V. Grove.

Enär de i slutet af denna handbok intagne annonserna endast mottagits från firmor m. m. hvilka förf. sjelf till större delen besökt och för hvilkas redbarhet han vågar ansvara, så utgöra dessa äfven för sig sjelfva en vägledning i många fall.

Alla i denna vägvisare anförda priser, längdmått m. m. äro efter danskt mynt, mått och mål.

Köpenhamn i Maj 1872.

Författaren.

1. Ankomsten till Köpenhamn.

Vi antaga att de flesta svenskar anlända med ångfartyg från Malmö, i hvilken stad flera goda hotell för deras herbergerande och bespisning finnas, bland hvilka Kramers hotell vid stora torget f. n. är det förnämsta.

Resan öfver sundet, som vanligen varar i tvenne timmar, kostar på 1:a plats 1 Rdr 50 öre och 2:a plats 1 Rdr sv. (nedsättes möjligen något under utställningstiden.)

Vid ankomsten till landstigningsplatsen (Kvæsthusbron) infinner sig ett tillräckligt antal bärare (bybud) till hvilka man fullkomligt kan anförtro sig och sina saker, blott man ihågkommer de nummer dessa bära å en plåt på hufvudbonaden. Bäraren förer edra koffertar och reseffekter in i det närliggande förtullningsrummet, der de undergå en lätt visitation och der man äfven får förtulla möjligen medförda tullbara varor. Egna kläder och reseffekter gå fritt.

Från tullrummet utföra samma bärare edra saker till någon af de droskor, hvilka i större antal finnas i närheten, eller ock besörja de sakernas vidare hembärning till eder bostad. Priset för uppkörning med droska inom vallarne är 28 sk. utan afseende å antalet resande i samma vagn, hvilket får utgöra 5 personer (2 barn räknas som en), men för koffertar och kappsäckar m. m. betalas särskildt 8 sk. stycket. (För körning af längre väg, se Droskor).

Äfven bärarne erhålla betalning efter en billig taxa, hvilken de sällan öferskrida, och hvaröfver kontroll kan föras vid ankomsten till logiet, om så skulle erfordras. (Se Bybud.)

Om sommaren inträffar ofta att de flesta hoteller äro fullt upptagna af resande, hvarför man alltid gör klokast att genom bref till någon bekant eller till den nyinrättade svenska Byrån på förhand beställa logis. Har man försummat detta och vill på egen hand förskaffa sig kvarter, gör man väl i att, före instigandet i droskan, öfverenskomma med kusken att, om rum ej finnes der hvart man först åker, få behålla droskan pr timma, räknadt från instigningstiden, emedan man eljest måste betala åkningen med 28 sk. för hvarje särskild körning från ett hotell till ett annat, hvilket snart kan uppgå till ett vida högre belopp än en timmas körning, som blott kostar 64 skilling, med tillökning af 12 sk. för hvarje kvarts timme eller del deraf, utöfver den fulla timman.

2. Hoteller.

Sedan ni ankommit till edert blifvande logis, så uppgör för all säkerhets skull med värden om hvad ni, såväl för rummet, som för morgonkaffet, drickespenningar m. m. har att pr dygn betala. De flesta hotellvärdar ha visserligen för allt detta sina bestämda priser, men man kan likväl stundom råka ut för sådane värdar, särdeles under tider, då tilloppet af resande är betydligt, hvilka vid liqviden något förhöja sina vanliga priser. Der drickespenningar ingå i räkningen, gälla dessa endast den s. k. "servisen", d. v. s. uppassarne och städerskan, men borstaren och portvakten, der sådan finnes, måste alltid särskildt betalas i förhållande till de tjänster dessa göra eder, och dessutom kan ni sällan undgå att till uppassaren och städerskan vid afresan gifva en extra, ehuru i de flesta fall obetydligare drickespenning.

De små ärenden ni önskar uträttade i staden,

besörjas bäst genom af portvakten eller borstaren tillkallade bybud.

Till ledning för edert val af hotell i Köpenhamn vilja vi nu uppräknade de flesta af dem, i ordning efter deras storlek. De äro:

Hôtel Phoenix, vid Bredgade (Norgesgade) N:o 37, nära hamnen och *St. Anna plads*. Praktfullt och beqvämt. 120 rum från 4 mk till högre priser. Table d'hote kl. $\frac{1}{2}$ 4.

Hôtel d'Angleterre, Kongens Nytorv, N:o 34. Godt och mycket besökt. 100 rum från 4 mk till högre priser. Table d'hote kl. 3.

Hôtel Royal, vid Stranden, N:o 18, midt för Christiansborgs slott. Godt. Samma priser som föregående. Table d'hote kl. 3.

Hôtel Bellevue, vid Halmtorvet, med herrlig utsigt öfver utställningsbyggnaden, Vesterbro och valarne. 40 rum från $3\frac{1}{2}$ mk till högre priser. Spisning efter matsedel hela dagen.

Jernbanehotellet, straxt invid Hôtel Bellevue. 50 rum till samma pris som det förra.

Industrihotellet, äfven vid Halmtorvet, N:o 23, 30 rum från 3 mk till högre priser. Frukost till 16 à 24 sk. men eljest ingen restauration.

Hôtel Waldemar, likaledes vid Halmtorvet, N:o 21. 32 rum från 3 mk, frukost 16 à 24 sk.

Skandinaviskt Hotell, vid Kongens Nytorv, hörnet af Gothers- och Store Kongensgade.

Mindre Hoteller äro:

Björnsdal, Vesterbrogade N:o 41.

Carl XV, Nyhavn N:o 9.

Dannebrog, Vesterbrogade N:o 20.

Dannevirke, Nørrevold N:o 12.

Elefanten, Store Torvegade N:o 20.

Gardergaard, Vestergade N:o 18.

Garvergaard, Vestergade N:o 10.

Hamborg, Lille Strandstræde N:o 14.

Harmonien, Borgergade N:o 84.

Helsingborg, St. Anna plads N:o 12.

Om sommaren inträffar ofta att de flesta hoteller äro fullt upptagna af resande, hvarför man alltid gör klokast att genom bref till någon bekant eller till den nyinrättade svenska Byrån på förhand beställa logis. Har man försummat detta och vill på egen hand förskaffa sig kvarter, gör man väl i att, före instigandet i droskan, öfverenskomma med kusken att, om rum ej finnes der hvart man först åker, få behålla droskan pr timma, räknadt från instignings-tiden, emedan man eljest måste betala åkningen med 28 sk. för hvarje särskild körning från ett hotell till ett annat, hvilket snart kan uppgå till ett vida högre belopp än en timmas körning, som blott kostar 64 skilling, med tillökning af 12 sk. för hvarje kvarts timme eller del deraf, utöfver den fulla timman.

2. Hoteller.

Sedan ni ankommit till edert blifvande logis, så uppgör för all säkerhets skull med värden om hvad ni, såväl för rummet, som för morgonkaffet, drickespenningar m. m. har att pr dygn betala. De flesta hotellvärdar ha visserligen för allt detta sina bestämda priser, men man kan likväl stundom råka ut för sådane värdar, särdeles under tider, då tilloppet af resande är betydligt, hvilka vid liqviden något förhöja sina vanliga priser. Der drickespenningar ingå i räkningen, gälla dessa endast den s. k. "servisen", d. v. s. uppassarne och städerskan, men borstaren och portvakten, der sådan finnes, måste alltid särskildt betalas i förhållande till de tjänster dessa göra eder, och dessutom kan ni sällan undgå att till uppassaren och städerskan vid afresan gifva en extra, ehuru i de flesta fall obetydligare drickespenning.

De små ärenden ni önskar uträttade i staden,

besörjas bäst genom af portvakten eller borstaren tillkallade bybud.

Till ledning för edert val af hotell i Köpenhamn vilja vi nu uppräknade de flesta af dem, i ordning efter deras storlek. De äro:

Hôtel Phoenix, vid Bredgade (Norgesgade) N:o 37, nära hamnen och *St. Anna plads*. Praktfullt och beqvämt. 120 rum från 4 mk till högre priser. Table d'hote kl. $\frac{1}{2}$ 4.

Hôtel d'Angleterre, Kongens Nytorv, N:o 34. Godt och mycket besökt. 100 rum från 4 mk till högre priser. Table d'hote kl. 3.

Hôtel Royal, vid Stranden, N:o 18, midt för Christiansborgs slott. Godt. Samma priser som föregående. Table d'hote kl. 3.

Hôtel Bellevue, vid Halmtorvet, med herrlig utsigt öfver utställningsbyggnaden, Vesterbro och valarne. 40 rum från $3\frac{1}{2}$ mk till högre priser. Spisning efter matsedel hela dagen.

Jernbanehotellet, straxt invid Hôtel Bellevue. 50 rum till samma pris som det förra.

Industrihotellet, äfven vid Halmtorvet, N:o 23, 30 rum från 3 mk till högre priser. Frukost till 16 à 24 sk. men eljest ingen restauration.

Hôtel Waldemar, likaledes vid Halmtorvet, N:o 21. 32 rum från 3 mk, frukost 16 à 24 sk.

Skandinaviskt Hotell, vid Kongens Nytorv, hörnet af Gothers- och Store Kongensgade.

Mindre Hoteller äro:

Björnsdal, Vesterbrogade N:o 41.

Carl XV, Nyhavn N:o 9.

Dannebrog, Vesterbrogade N:o 20.

Dannevirke, Nørrevold N:o 12.

Elefanten, Store Torvegade N:o 20.

Gardergaard, Vestergade N:o 18.

Garvergaard, Vestergade N:o 10.

Hamborg, Lille Strandstræde N:o 14.

Harmonien, Borgergade N:o 84.

Helsingborg, St. Anna plads N:o 12.

- Holger Danske, Farvegade N:o 15.
 Holland, Nörregade N:o 27.
 Knapstedsgaard, Halmtorvet N:o 59.
 Kongen af Danmark, Holmens Canal N:o 15.
 Kronprindsessen, Nyhavn N:o 21.
 Kronprindsesse Lovisa, Lille Strandstræde N:o 8.
 Löven, Vestergade N:o 37.
 Petersen, Store Kongensgade N:o 46.
 Prinds Gustaf, Store Kongensgade N:o 28.
 Prinds Oskar, Store Kongensgade N:o 13.
 Prindsen, Vestergade N:o 30.
 Rosen, Vestergade N:o 4.
 Sjælland, Vestergade N:o 2.
 Skåne, Store Kongensgade N:o 9.
 Solen, Pustervik N:o 8.
 Stadt Aalborg, Nyhavn N:o 19.
 — Flensborg, Nyhavn N:o 27.
 — Lübeck, Lille Strandstræde N:o 5.
 — Malmö, St. Anna plads N:o 16.
 Stockholm, Lille Strandstræde N:o 22.
 Toldbodviinhuus, Toldbodveien N:o 40.
 Tre Hjorter, Vestergade N:o 12.
 Tre Kroner, Törnebuskegade N:o 4.
 Tottenberg, Vid Hovedvagten N:o 1.
 Union, St. Anna plads N:o 22, f. d. Schmidts hotell.
 Uttenreiter J., Gothersgade N:o 9.
 Uttenreiter, C., Store Kongensgade N:o 3.
 Uttenreiter, C. R., Kongens Nytorv N:o 26.
 Viktoria, Store Strandstræde N:o 20.
 Weitemeyer, Store Kongensgade N:o 17.
 Öresund, Nyhavn N:o 3.

Hotelgarnier och privathoteller: (Pensionater)

- Fröken Rossings, Tordenskjoldsgade N:o 17.
 Herr P. Claussens, Tordenskjoldsgade N:o 30. Pensionat och privathotell, väl beläget i den nya och elegantaste delen af staden, nära Kongens Nytorv och teatern, har många och propra rum i 1:a och 2:a våningen för längre eller kortare tid och till moderata priser.

Utom dessa hoteller finnes en mängd smärre lägenheter, för det mesta belägna i sammanhang med ölkällare och mindre restaurationer. Dessa anlitas förnämligast af sjömän, arbetare och mindre bemedlade personer. Många af dem äro temligen goda, andra mindre goda. Man gör därför klokast uti att hos närmaste poliskonstapel närmare underrätta sig innan man tager logis i dylika.

Logier i privata hus finnas äfven många, men som dessa oupphörligt omvexla, kan ingen säker uppgift om sådana här lemnas. I Svenska Byrån erhållas säkrast adresser å sådana som uthyras på vecka eller månad.

3. Restaurationer.

För dem hvilka icke spisa i sina hoteller eller hos de privatpersoner, af hvilka de hyrt sina logier, finnes en stor mängd allmänna restaurationer, af hvilka de flesta hållas öppna hela dagen. De förnämsta af dessa äro:

A. Vincents nya och eleganta restauration i huset N:o 17 vid Holmens Kanal, nära Kongens Nytorv.

Detta etablissement har med skäl tillvunnit sig allmän uppmärksamhet, dels för dess praktfulla inredning och dels för dess goda servering, på hvilken hr Vincent redan såväl i sin förra lokal vid Kongens Nytorv som i Bazarbyggnaden i Tivoli gifvit tillräckliga prof. Den stora matsalen är belägen på nedra botten med entrée genom en längre korridor för ytterplagg. Denna sal har sin upplysning genom ett helt glastak, om sommaren betäckt med en markis, hvarigenom en angenäm svalka vinnes, som förökas genom grupper af lefvande växter med små

springvatten, anbragte i salens hörn. Salens fondvägg är betäckt af en lefvande murgrönsspalier och stora speglar betäcka de öfriga väggarne. Serveringen sker vid småbord för 4 à 6 personer. Utom denna sal finnes en mängd andra rum för slutna sällskaper, en stor koncertsal, rökrum och flera bekvämligheter. Table d'hôte alla tider af dagen af 5 rätter kostar 1 Rdr och af 3 rätter 3 mk, utom drickesvaror.

Schütts, f. d. Rasmussens, stora och vackra lokal i hela första våningen af huset N:o 15 vid Östergade, straxt till venster från Kongens Nytorv, ett af svenskarnes gamla älsklingsställen och välbekant för dess stora och eleganta salar, (nu nyreparerade och treffliga), propra och goda servering, — likväl endast af middagar, — vid större och mindre bord, goda viner och andra drickesvaror. För utställningstiden är lokalen tillökad med flere rum i samma våning och, hvad som för svenskar torde blifva lika lockande som det i Köpenhamn är sällsynt, komma under samma tid i denna lokal några välförsedda smörgås- och bränvinsbord att gästerna tillhandahållas. Table d'hôte hela dagen om 5 rätter kostar 1 Rdr, och om 3 rätter 4 mk. Serveringen öppen till kl. 6 e. m.

F. Kett, Charles Schwalbes Efterfölger, 1 tr. upp vid hörnet af Kongens Nytorv och Lille Kongens gade.

En särdeles behaglig och mycket besökt restauration med vacker utsigt, eleganta rum, deribland enskilda Damerum, samt goda varor. Serverar alla måltider efter en rikhaltig matsedel. Smörgås- och bränvinsbord, förträffliga viner.

Rydbergs Efterfölger, delikatess- och spisningskällare under huset N:o 13 vid Östergade.

Hvilken svensk, som besökt Köpenhamn, känner icke denna berömda restauration, till inrede och elegans mätande sig med de bekanta delikatesskällarne i Hamburg: Wilckens, Kronprinsens, m. fl.? De bästa rätter, viner och ölsorter serveras här dagen

igenom vid propra bord, med god uppspassning och till måttliga priser. Kan således tryggt anbefallas som en af de bästa och trefligaste restaurationer i Köpenhamn. För servering af kalla rätter m. m. finnes en särskildt lokal.

Vincent's restauration i Tivoli.

Denna restauration belägen i Tivolis bazarbyggnad är lika utmärkt för elegans, god servering och öfrig komfort, som samma egares ofvan omnämnda lokal vid Holmens kanal. Hålles under utställningstiden öppen hela dagen.

Fru Vincent, Kongens Nytorv N:o 1, 1 tr. upp. Mindre lokal, men goda varor. Vacker utsigt.

C. Olsens källare, Vimmelskaftet N:o 38.

Stor lokal, goda varor. Öppen från kl. 8 om morgonen till kl. 2 e. midnatt.

Skandinavisk restauration, Gammeltorv N:o 3, 1 tr. upp, midt för rådhuset.

Goda varor. Propra rum. Smörgås- och bränvinsbord.

I. I. Thuns restauration, i N:o 13 vid St. Anna plads, hörnet af Amaliegade, 1 tr. upp. Upptager nästan hela den 1:a våningen af f. d. Prins Fredriks af Hessen palats, med flera rum för enskilda sällskaper o. s. v. Denna lokal har ett fritt och vackert läge med utsigt åt Amaliegade och St. Anna plads.

Fröken Goldagers restauration i källarvåningen af samma byggnad, är äfven en god restauration med flera rum, bland hvilka några äro anslagna till toilett- och omklädningsrum för damer, hvilka från Sverige anlända för blott en dags uppehåll i Köpenhamn, hvartill belägenheten nära Kvæsthusbrons landningsplats gifver ökad bekvämlighet.

Skydebanens restauration vid Vesterbrogaden N:o 59, i närheten af utställningsbyggnaden. En gammaldags byggnad med små fönsterrutor, men treflig och inbjudande. Restaurationen, liggande i bottenvåningen åt gatan, är god.

Ofvanstående restaurationer äro alla af 1:a klassen, med nästan lika priser, hvilka likväl ingenstädes öfverstiga dem å de bättre restaurationerna i Sverige. För dem, som vilja lefva sparsamt, finnes dessutom i Köpenhamn ett stort antal restaurationer af 2:a klassen med mat och drickesvaror till mycket billigare priser. Af dessa vilja vi endast anföra dem, hvilka utom goda rätter, utmärka sig för renlighet och ordning, och hvilka gerna kunna besökas af bättre personer, äfven i sällskap med fruntimmer och familjer. Dessa äro:

Gravesens restauration, Lille Kirkestrædet N:o 5 på nedra botten, hörnet af Amagertorv.

En större matsal med särskildt rum för fruntimmer och familjer.

Priserna något billigare än de föregående.

Köhlers restauration, Pilestræde N:o 32. 1 trappa upp. Servering efter matsedel i 3:ne större rum, af hvilka ett för fruntimmer. Priset för kuvert af 2:ne rätter, 20 sk. Biljetter till 7 kuverter endast 8 mk., $\frac{1}{2}$ but. öl 6 sk., kaffe 5 sk. o. s. v.

S. Fredriksens restauration på nedra botten af samma hus, äfven med särskildt rum för fruntimmer. Kuvert af tvenne rätter 18 sk. Biljetter till 7 kuverter endast 7 mk o. s. v.

4. Kaféer och Konditorier.

Stephan à Porta & C:ie, Kongens Nytorv N:o 17.

Mycket besökt; med en särskild salongsdel för Damer. Om sommaren kunna förfriskningar intagas i fria luften utanför kaféet, på bänkar under grönskande drifhustråd.

Gianelli & C:ie, Kongens Nytorv N:o 23, nära det förra.

P. à Porta, Nygade N:o 10, nära Gammeltorv.

Pulterra, Amagertorv N:o 4, 1 tr. upp.

Balkong med vacker utsigt öfver torget, kanalen och Christiansborgs slott.

Schukani, Vimmelskaftet N:o 43.

Richardt, f. d. Grandjean, Store Strandstræde N:o 3, eller Norgesgade (Bredgade) N:o 4.

Brønnum, hörnet af Kongens Nytorv och Tor-denskjoldsgade (Gammelholm). Nytt, elegant och be-qvämt.

M. Thorups Efterfølger, Hörnet af Nils Juels-gade och Holmens Kanal. (Gammelholm).

Äfven nytt och elegant. Balkonger såväl på ne-dra botten som 1 tr. upp.

Bistrup, Östergade N:o 30, 1 tr. upp.

Köpenhamns läsesalong och kafé, Östergade N:o 32, 1 tr. upp.

Flera rum samt läsesalong. Flera svenska tid-ningar. Läsnngen fri.

Börskafé, nära invid börsens östra sida. Godt och treffligt.

M. Boldt, Kronprindsensgade N:o 10.

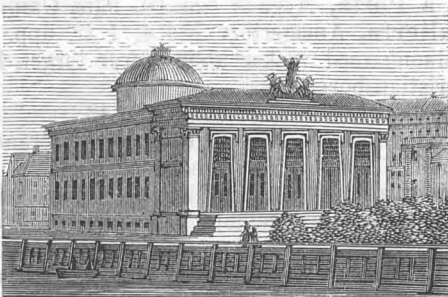
Boldt, Nørrebrogade N:o 13.

Café Boulevard, Vesterbrogade, midt för Indu-stribyggnaden.

Särdeles treffligt med park vid vallgrafven och fri utsigt öfver denna, Vesterbro och Jernvägstorget. Harmonimusik i parken om sommaraftnarne. Om vintern konserter inom lokalen.

5. Muséer och Samlingar.

Sedan vi sålunda lemnat eder anvisning å bo-stad, spisning och kafé vilja vi upplysa eder om hvad ni under edert besök i Köpenhamn icke bör försumma att bese. Vi begynna med dess Muséer och Samlingar.

Thorvaldsens Museum.

Thorvaldsens Museum, det förnämsta af dem alla och med rätta alla Danskars stolthet och ära. Detta museum, som ej allenast innesluter den store konstnärens flesta verk, utan äfven i en enkel graf å Muséets gård hans stoft, är beläget på Slottsholmen, vid sidan af Christiansborgs slott, uppfördt af Köpenhamns kommun med en kostnad af 250,000 Rdr, i en egendomlig stil och efter en af Thorvaldsen sjelf gillad ritning af arkitekten G. Bindesböll. Muséets båda ytterlångväggar äro dekorerade i färgad cement med afbildningar, den ena föreställande konstnärens återkomst från Rom till Köpenhamn 1838, efter 18 års frånvaro; den andra hans konstverks införande i Muséet.

Utom större samlingar af Thorvaldsen under lifstiden tillhöriga oljemålningar, antiqviteter, mynt, antika statyer, byster och reliefer, etrusiska vaser m. m. innehåller detta ytterst rika museum 80 statyer, af hvilka $\frac{1}{3}$ del i kolossal storlek, 130 byster, 3:ne långa bildsträckor i upphöjdt arbete och 220 andra reliefer och mindre utkast, allt af Thorvaldsens egen hand.

Man må ej heller försumma att bese den store mannens enskilda lilla bostad i öfra våningen. Här finnes ännu allt i samma skick som vid dödstillfället, hans möbler och sista ofulländade arbeten, hans egen byst af Bissen samt flera porträtter af hans intimare vänner, bland hvilka ett af skådespelerskan Anna Heiberg.

Muséet är öppet hela året om, söndagar kl. 11—2; från 1:a Oktober—30 April, dessutom onsdagar kl. 12—3, och i Maj—September tisdagar och lördagar kl. 12—3, samt torsdagar kl. 9—12.

Inträdet fritt, men kataloger säljas vid ingången å muséets södra sida, der äfven käppar, paraplyer, parasoller och om man önskar, ytterplagg aflemnas mot kontramärken och en liten drickespenning vid afhemtningen.

Ethnografiska Museum, en mycket intressant och rikhaltig samling med lokal i det s. k. Prindsens palais, beläget i hörnet af Ny Vestergade och Fredriksholms kanal, bakom Christiansborgs slott, å andra sidan af kanalen. Öppet i Oktober—April, söndag kl. 12—2 och onsdag kl. 10—12; i Maj—September, måndag och fredag kl. 10—2, onsdag kl. 5—7 (i Sept. kl. 3—5), katalog à 1 mk vid ingången.

Museum för nordiska Oldsager i samma byggnad, en särdeles fullständig samling af nordiska antiqviteter, anlagd 1807 af Professor R. Nyerup, men fulländadt först senare af den utmärkte fornforskaren Etatsrådet C. J. Thomsen. Detta museum bör ingen resande försumma att bese. Dess innehåll är: i bottenvåningen, 1:a afd. hedniska tiden till 1030 efter Kristus, innefattande stenåldern, brons- och jernåldern. I trappgången och 1:a våningen, 2:dra afd. Kristna tiden från 1030 till 1660. 2:a våningen, 3:e afd. muséets antiqvariska arkif och ett archeologiskt bibliothek. De tvenne första afd. visas i Oktober—April, söndag och torsdag kl. 12—2; i Maj—September, torsdag och lördag kl. 12—2; tisdag kl. 5—7 (i Sept. kl. 3—5). Katalog på Danska språket 1 mk, på franska med illustrationer, 3 mk, vid ingången.

Antiksamlingen. äfven i Prindsens palais, består egentligen af grekiska och romerska, men äfven af egyptiska och assyriska fornsaker. Här bemärkes: en väl bevarad egyptisk mumie; 3 stora alabasterreliefer från ett palats i Ninive, en samling målade

grekiska vaser, 2 hufvuden från Parthenon, en freskomålning från Pompeji, m. m. Katalog 1 mk.

Rosenborgs slott, med danska konungars kronologiska samling af porträtter, möbler, drägter, smycken och andra föremål, hvilka tillhört framlidna danska konungar och deras hof. I stora riddarsalen förvaras kungens och drottningens troner, de 3 stora silfverlejonerna, som begagnas vid större kgl. högtidligheter, kgl. dopfuntar m. m. I regaliekabinettet förvaras riksregalierna och kronjuvelerna. För tillträde till slottet och dess salar hänvände man sig till slottsförvaltaren, i sällskaper om 12 personer, för hvilka tillträdet betalas med tillsammans 3 Rdr. Katalogen vid ingången. Vidare se: "Kungliga slott".

Kungliga Mynt- och Medaljsamlingen, i Prindsens Palais. Innehåller omkring 12,500 mynt och medaljer, bland hvilka senare bemärkes den stora guldmedaljen om 189 dukaters vikt, som präglades med anledning af Nils Juels segrar vid Kjögebugt, vid Öland och Langeland. Öppen året om måndag, onsdag och fredag kl. 12—3, för dem, hvilka i vetenskapligt hänseende önska bese samlingen, men för allmänhet från början af Maj till slutet af Oktober, hvarje måndag kl. 12—2.

Kungliga Biblioteket, beläget i en flygelbyggnad af Christiansborgs slott. Utom den stora bibliotekssalen, som är 125 alnar lång, 18 alnar bred och 9 alnar hög, och som upptill omgifves af ett galleri, uppburet af 66 pelare, utgöres hela bibliotekslokalen af 7 större och mindre salar. Böckernas antal antages utgöra inemot 550,000 band utom handskrifter till ett antal af mellan 20 och 30,000. Bland dessa finnes en handskrift af den romerska historieskrifvaren Justinus, som af Biskop Absalon erhöll (till skänks) Sorö kloster; Christian IV:s latinska temabok och kalender, Christina Muncks bönebok med emaljsirater, en stor mängd autografer, egenhändigt skrifna böcker af Luther och Erasmus Rotterdamus, en fickbok som tillhört Karl XII, i hvilken han

gjort åtskilliga anteckningar, ett grekiskt testamente, som tillhört Griffenfeld, i hvilket han som fånge på Munkholm, i brist af skrifmaterialier, hvilka voro honom förbjudna, skrifvit med en nål, med flera andra. Biblioteket är öppet hvarje söckendag från kl. 11—1 och dess läsesal från kl. 11—2, men tillslutes en månad hvarje år, omväxlande från 23 Juni till 22 Juli och från 23 Juli till 22 Augusti. I bibliotekets försal ser man till höger tvenne stora figurer i sten med årtalet 1503. Dessa föreställa Kung Hans och Drottning Christina.

Universitetets bibliotek och det med detta förenade Classenska biblioteket har sin lokal i Fiolstræde. Öppet hvarje söckendag kl. 11—2 och för läsning kl. 11—3. Är liksom kungliga biblioteket, slutet en sommarmånad af året, men alltid i omväxling med det kungliga, så att ettdera af båda biblioteken alltid är tillgängligt. Bland märkliga böcker må nämnas det enda kompletta exemplar af Rimkrönikan, den äldsta danska bok och tryckt 1495, och den äldsta samling af danska kämpavisor, tryckt 1591.

Kungliga Geheimearkivet har sin lokal å Tyghusgården, mellan kungliga biblioteket och ministerbyggningen. Till detta arkiv, som förvarar många gamla och viktiga dokumenter, bland hvilka Kalmareunions handlingar i original, erhålles tillträde hvarje söckendag mellan kl. 11—1, mot tillstånd af Kultusministeriet.

Konstakademien å Charlottenborgs slott vid Kongens Nytorv, eger en samling af konstverk, hufvudsakligast bestående af afgjutningar af antika bilder och förevisas efter tillsägelse af portvakten. I dess salar anordnas årligen, men blott för en kortare tid, en utställning af danska målares och bildhuggares arbeten, till hvilken inträdeskort köpas vid ingången.

Kungliga tafvelsamlingen å Christiansborgs slott är öppen 1 Maj—31 Oktober söndag kl. 11—2, tisdag kl. 3—7 (i Sept kl. 2—6, i Okt. kl. 1—5)

och fredag kl. 11—3. Uppgång från mellersta slottsporten till venster. Katalog 24 sk. Är indelad i tvenne afdelningar, af hvilka den ena för äldre, utländska, och den andra för danska, särdeles nyare konstnärers arbeten.

Moltkeska tafvelsamlingen i Thottska palatset vid Kongens Nytorv N:o 4, hörnet af Bredgade, var förr privatsamling, men är sedan 1804 tillgänglig för allmänheten. Öppen 1 Maj—1 December, onsdag kl. 12—2. Resande kunna ständigt erhålla inträde. Innehåller många dyrbara taflor af större mästare såsom: H. Berkheiden, D. Tenier, Hobbema, A v. d. Velde, v. Ostade, F. Moucheron, Ph. Wouwerman, J. Ruisdael, Nic. Poussin, Rembrandt, v. Berchem, m. fl.

Artilleriets historiska vapensamling på tyghuset är bildad genom förening af en samling vapen, som tillhört förra danska konungar och danska arsenalens förråder af gamla vapen, kanoner m. m. På gården finnes en mängd kanoner från äldre tider, bland hvilka en 12 pds, 23 fot lång bronskanon från 1559, tvenne 24 pds kanoner från 1633, med stamtaflor i upphöjdt arbete öfver Christian IV förfäder, m. fl. Den 300 alnar långa rustkammarsalen innehåller en ofantlig vapensamling och troféer från äldre till nyare tider.

Anthropologiska Museum (Kirurgisk Akademi), Bredgade N:o 46. Öppet för allmänheten 1 Maj—30 Sept. hvarje lördag kl. 9—11. Innehåller bland annat en större samling kranier af åtskilliga menniskoracer.

Universitetets zoologiska Museum har sin lokal å Krystalgade i sammanhang med universitetsbyggningen.

Universitetets mineralogiska samlingar äro uppställda i Kommunitetsbyggningen vid Nörregade.

6. Kyrkor.

Vår-Fru-kyrkan.

Vår-Fru-Kyrkan. Denna, Köpenhamns förnämsta och vackraste kyrka, började att byggas 1811, sedan engelsmännen under 1807 års bombardement nedsköto och uppbrände den förra kyrkan på samma ställe, hvars höga, präktiga torn tjenade dem till skottafä. Den nuvarande kyrkan är bygd efter ritning af konferensrådet Hansen, 114 alnar lång, utom portalen och rotundan bakom koret, och 54 alnar bred, i romersk och grekisk stil, och invigdes den 7 Juni 1829 af Biskop Münter. Kyrkans yttre har — utom sin

vackra doriska portal med den bekanta gruppen: Johannes predikande i öknen, anbragt å frontespisen, och basreliefen i gips: Jesu intåg i Jerusalem, öfver hufvudingången, båda af Thorvaldsen — ingen arkitektonisk skönhet; dess inre deremot är högst imponerande, särdeles genom dess prydnader af Thorvaldsens mästerverk. På begge sidor af Portalen stå kolossala statyer af brons: "Moses", af Bissen och "David", af Jerichau. Vid inträdet i kyrkan mötes ögat genast af den i stället för altartafla i en nisch stående Kristusbilden af Thorvaldsen. Längs hufvudskeppets väggar stå samma mästares 12 apostlar, huggne i marmor. Rotundan öfver altaret prydes af en fris i gips: Kristi gång till Golgatha, och midt i koret står den herrliga dopfunten: Den knäböjande engeln med musslan i de framsträckta armarne. Ingången till skriftstolarne prydes af basrelieferne: Dopet och Nattvarden, och öfver fattigbössan ses två andra basreliefer: Kärleken och Skyddsengeln. I den norra sidogången äro anbragte monumenter i marmor öfver Biskop Münter, Prof. Jens Möller, Biskop Mynster och Stiftsprosten Paulli, samt trenne porträtter i olja af biskop Mynster, Stiftsprosten Tryde och kyrkans byggmästare, Konferensrådet Hansen, målade af Gertner, Marstrand och Jensen. På en piedestal i samma sidogång finnes äfven en bronsbyst af Thorvaldsen.

Kyrkan visas af dess betjening mot erläggande af 3 mk för ett sällskap utan bestämdt antal. Tornet visas af ringaren Johansen, Studiestræde N:o 8, mot en afgift efter behag.

St. Petri kyrka, en gotisk korskyrka, är belägen vid Nörregade. Byggd 1728—1731. Vid bombardementet 1807 ödelades det inre, men blef åter snart iståndsatt. Kyrkans största prydnad är dess vackra torn af 124 alnars höjd. I dess kor hänga tvenne taflor af Krock och i det till kyrkan hörande grafkapellet finnas talrika monumenter deribland öfver Erik Pontoppidan och Henrik Stampe. Kyrkan visas

af Overgraveren, St. Pederstræde, N:o 9, mot erlæg-
gande af 1 Rdr.

Helliggeistes (Den Helige Andes) kyrka, belä-
gen vid Vimmelskaflet. Uppbyggd 1728—1732. Har ett
torn om 102 alnars höjd med urtafla af glas, som
upplyses om aftonen. Altaret af marmor är prydt
med altartafla: Kristi himmelsfärd. I koret en stor och
vacker tafla af Adam Müller: Luther på riksdagen i
Worms 1521. Visas utan betalning efter anmälan
hos gräfvarne, St. Helliggeiststræde N:o 24.

Trinitatis kyrkan, byggd i spetsbågstil, är be-
lägen vid store Kjöbmagergade. Har en längd af 86
alnar, bredd af 29 och höjd till taket af 35, men ut-
märker sig hufvudsakligast för sitt ovanliga torn, det
vidtbekanta: "Runde Taarn", till hvilket öfversta del
man beqvämt vandrar på en spiralformig väg, med
så jemn sluttning att Czar Peter den store vid ett
besök i Köpenhamn red till häst uppför densamma,
under det hans gemål, Kejsarinnan Catharina, åkte
samma väg i en med fyra hästar förspänd vagn. Tor-
net är 57 alnar högt och af 24 alnars diameter. Från
dess öfre plattform har man en herrlig utsigt öfver
Köpenhamn, dess omgifningar, sundet och svenska
kusten. Denna del af Runde Taarn, till hvilken
man kommer genom en spiraltrappa från slutet af
uppgångsvägen, är öppen för allmänheten utan afgift
hvarje onsdag och lördag mellan kl. 12—1, men kan
äfvén dessemellan få beses om anmälan göres hos
vaktmästaren, som bor i tornet men vanligen alla
dagar träffas vid tornets ingång.

Holmens kyrka är belägen på Gammelholm, 82
alnar lång och 15 alnar hög till taket. Altartaflan
och predikstolen rikt skurna i trä af bildhuggaren
Schröder från Næstved. I koret finnas flera epitafier,
hvaribland ett af Wiedewelt öfver familjen Hoppe och
ett af Thorvaldsen öfver fru Falsen. Kyrkans största
märkvärdighet är dess längs kanalen uppförda Graf-
kapell, som gömmer stoftet af Danmarks två största
sjöhjeltar: Niels Juel och Peder Tordenskjold. —

Tillträde till kyrkan fås utan betalning genom gräfvaren C. Nielsen, Admiralgade N:o 16.

Garnisonskyrkan är belägen vid St. Anna plads. Kyrkan som är i korsform håller 68 alnar i längd och 44 alnar i bredd. Altare och dopfont af svart marmor. Gräfvare Jörgensen, Toldbodgaden N:o 11, visar kyrkan utan betalning.

Christiansborgs Slottskyrka. I sammanhang med slottet. Enkel men vacker. Förevisas jemte sjelfva slottet.

Vår frälsares kyrka.

Vår frälsares kyrka, på Christianshavn, är en korskyrka, byggd under Christian V, af 90 alnars längd och 75 alnars bredd. Dess torn, utåt hvilket en trappa spiralformigt slingrar sig, är 144 alnar högt och

pydes öfverst af en 5 alnar hög bild af Frälsaren med segerfana, på en kula af 4 alnars diameter. Inuti kyrkan är en kostbar dopfunt af alabaster med bibliska basreliefer, skänkt till kyrkan af Fredrik IV:s älskarinna Grefvinnan Viereck, som äfven är begravven i kyrkan. Predikstolen är smyckad med träsniderier efter ritning af Harsdorff. Overgraveren, Dronningensgade N:o 67, midt emot kyrkan, visar kyrkan och tornet mot 1 Rdr för ett sällskap af in- till 12 personer.

Frederikskyrkan, som ligger vid ändan af Strandgaden på Christianshavn, är ursprungligen byggd för i nämnde stadsdel bosatta tyska familjer och har hittills haft tysk Gudsstjenst, men underhandlingar pågå nu om dess bildande till en dansk församlings kyrka. Hon har ett vackert torn och under kyrkan finnes ett stort grafkapell. Visas af gräfvare Hillebrandt, Strandgaden N:o 2, utan betalning.

St. Johannes kyrka på Nørrebro, uppförd 1856—1861. En icke stor, men ganska vacker korskyrka i götisk stil. Håller 82 alnar i längd, 27 till 42 alnar i bredd och 30 alnar i höjd. Tornets höjd är 78 alnar. Visas af gräfvaren mot 3 mk för 3 personer, större sällskap 1 Rdr.

Utom dessa kyrkor finnes i Nicolai torn en storartad lemning af förra **Nicolaikyrkan**, som en gång var en af stadens största och vackraste kyrkor, ombyggd trenne gånger, senast af Christian IV, och rikt prydd med bildhuggerier, taflor och dyrbara epitafier. I denna kyrka predikades Lutherska läran första gången af Martin Reinhardt 1520. Kyrkan uppbrann sista gången den 5 Juni 1795 och nu qvarstår endast tornet, som blifvit använt till hufvudstation för Köpenhamns brandväsen, och från hvars tinnar tidssignaler gifvas.

En vacker ruin af en aldrig fulländad kyrkobyggning är "**Marmorkyrkan**", äfven kallad Frederikskyrkan, belägen mellan Bredgade och Store Kongens gade. Grundstenen till denna kyrka, som var bestämd

att i prakt öfverstråla alla Köpenhamns kyrkor, lades den 30 Okt. 1749 af Kung Fredrik V. Hon skulle blifva en rundkyrka i marmor, betäckt af en imponerande dôme, façaderna prydda af fristående korintiska kolonner och utvändigt smyckas med bildstoder af Profeter, Evangelister och Apostlar samt allegoriska figurer. En fransk arkitekt, N. H. Jardin, hade uppgjort ritningen och ledde arbetet, men år 1770 afstannade detta af brist på medel, sedan det redan uppslukat ett kapital af 741,300 Rdr, och sedan dess har kyrkan fortfarande stått som en ruin. Flera planer att fullända byggnaden eller ombygga densamma hafva på senare tider uppgjorts, men ännu står den kvar som ett sorgligt minne af enväldiga kungars praktlystnad, utan motsvarande förmåga.

Reformerta kyrkan ligger mellan Gothersgade och Aabenraa. Kyrkan, som är prydd med en spira, är 41 alnar lång och 21 alnar hög till taket. Dess inre är ljust men enkelt.

Katolska St. Ansgarii kyrkan, Bredgade N:o 48, byggd i en slags Basilika-stil och invigd 1 Nov. 1842, är vacker och prydd med vanlig katolsk prakt. Är öppen sön- och helgedagar kl. $\frac{1}{2}7$ —1 midd. och $\frac{1}{2}3$ —5 e. m.

Katolska S:t Knuds kapell, Ny Kongensgade N:o 17 öfver gården. Enkelt men behagligt. Tillgängligt sön- och helgedagar kl. 7— $\frac{1}{2}11$ f. m. och $\frac{1}{2}6$ — $\frac{1}{2}8$ e. m.

Ett Grekiskt-Katolskt kapell är inredt i ett hus vid hörnet af Reverents- och Laxegade. Invigdes i Augusti 1853.

Methodistkyrkan, belägen vid Rigensgade, byggdes 1864—1865, i en rik och smakfull stil, smyckad med talrika pelare och pilastrar samt med en lätt och elegant spira. Gudstjenst hvarje söndag.

Kristuskapellet, vid Baggesensgade på Nørrebro, är uppfördt 1867 af det Köpenhamnska Baptistsam-

fundet. Ett enkelt och nätt bönehus, i hvilket enligt sektens föreskrifter finnes en större dopbassin.

Mosaiska Synagogan å Krystalgade, i österländsk stil, invigdes 1833. Är 46 alnar lång, 35 alnar bred och 24 alnar hög, delad i tvenne etager, den nedre för män, den öfre för kvinnor. I ett skåp vid den östliga sidan förvaras de fem Moseböckerna på pergamentsrullar och framför detta brinner "den eviga lampan". Vid gudstjensten om lördagen och på de stora fastedagarne sjungas danska psalmer. För att bese Synagogan hänvände man sig till Inspektören, boende i stiftelsen "Meyers Minde" bakom kyrkan.

7. Kyrkogårdar.

I äldre tider begrafvos i Köpenhamn, liksom annorstädes, de döda, dels i kyrkorna dels i till dem och klostren hörande "örtagårdarne", men sedan pest och farsoter tidtals visade dessa begravningsplatsers otillräcklighet, började man under dessa att begrafva de affidne utom staden, och i Köpenhamn jordades de sista döda på den vid Vår frälsares kyrka belägna begravningsplatsen inom stadens område, under koleraepidemien 1853.

Numera begrafvas alla lik på kyrkogårdarne *utom* staden, hvilka äfven oupphörligt tilltaga i antal och storlek. Den största af dem alla är ännu:

Assistentskyrkogården på Nørrebro, som invigdes den 6:e November 1760. Den anlades på ett kommunen tillhörande obebyggdt fält och utgjorde ursprungligen endast 39,000 kvadratalnar, men utvidgades i början af detta århundrade med 243,000 kvadratalnar och omfattar nu, efter fortsatta utvidgningar, en areal af 48 tunnland. Men äfven denna stora vidd har visat sig vara otillräcklig och 1869

inköpte Köpenhamns kommun till anläggande af en Assistentskyrkogård en areal af 60 tunnlands vidd.

I kyrkogården på Nørrebro deltaga nu samtliga kommunens församlingar med undantag af Holmens- och Garnisons-, som hafva egna begravningsplatser. Det är en i det hela vacker och välbehållen begravningsplats, isynnerhet har den äldre delen deraf att framvisa icke få kostbara Monumenter, särdeles af bildhuggarne Wiedewelt och Dajon (det Wærnska och det Bodenhoffska). Under den långa följd af år som Assistentskyrkogården blifvit begagnad har naturligtvis äfven en stor mängd om vetenskapen, konsten och statslifvet förtjenta män blifvit begrafna derstädes, af hvilka vi vilja nämna följande: i "Frue gamla kyrkogård": Veterinärskolans stiftare, Med. Dr. P. Ch. Abildgaard, Bildhuggaren Bissen med hustru, Arkæologen P. O. Brøndsted, Filosofen Sören Kirkegaard, Skalden O. J. Samsø och Kemisten V. C. Zeise. I "Frue nya kyrkogård": Historikern G. L. Baden, Biskoparne N. E. Balle och J. P. Mynster, Minister P. G. Bång, Juristen F. C. Bornemann, Bildhuggaren H. F. Freund, Teologen M. H. Hohlenberg, Botanikerna J. V. Hornemann, S. Dreier och Fr. Liebmann, Skalden Poul Möller, Litteraturhistorikerna R. Nyerop och N. M. Petersen, Zoologen J. Reinhardt, Skalden L. C. Sander, Språkforskaren Rasmus Rask och elektro-magnetismens upptäckare, H. C. Ørsted. Å "Helliggeistes gamla kyrkogård": Kopparstickaren Clemens, Målaren Jens Juel, Författaren Tyge Rothe och Skalden E. Storm. Å "Helliggeistes nya kyrkogård": Målarna N. Abildgaard, C. V. Eckersberg och A. A. Müller, Bildhuggaren N. Dajon, Skådespelarne P. T. Foersom, F. L. V. Lindgreen och Mich. Wiehe, Skalden och Läkaren Cl. Tode, Etatsrådet L. N. Hvidt, Konseljpresident D. E. Rotwitt och sättmaskinens uppfinnare Chr. Sørensen. Å "Trinitatis nya kyrkogård": Författaren Poul Chievitz, Historikern L. Engelstoft, Mineralogen J. G. Forchhammer, de danska muséernas skapare, Arkæologen och Ethnografen C. J. Thomsen och Skådespelaren

M. Rosing. A "Petri gamla kyrkogård": Skalden F. J. Hansen, Kompositören F. Kuhlau och Bildhuggaren J. Wiedewelt. Å "Katolska Kyrkogården": Kapellmästaren F. J. Glæser.

Garnisonskyrkans Assistentkyrkogård utanför Österport. En stor mängd officerare och soldater hvila på denna kyrkogård, bland hvilka många som under krig och i fred vunnit ett frejdadt namn. Bland dessa må nämnas Generallöjtnant Schulenburg, Generalerna Hedemann, Olaf Rye, Trepka, Gerlach, Bruhn, Fibiger, Flensburg, Holstein, Krabbe, och de Meza, Öfverstarne Lasson, Jessen, Irminger, Keyper, Marcussen och Würtzen, Majorerna Bauditz, Schau och Schack, m. fl. Svenska Löjtnanten Lundegren, som stupade vid Dybböls försvar den 18 April 1864, blef äfven begrafven på denna kyrkogård. De vackraste monumenterna äro onekligen det öfver General Olaf Rye, som stupade i kriget 1848, upprest af den corps som bar hans namn, och den af de "danska vapenbröderna i Köpenhamn" resta granitobelisken till minne af de i de begge sista Slesvigska krigen fallne kamraterna.

Af civila personer, som här äro begrafna, bemärka vi: Tivolis anläggare, Kapten Georg Carstensen, Violoncellisten Kellerman, Skådespelaren Chr. N. Rosenkilde m. fl.

Holmens kyrkogård eller Skeppskyrkogården, belägen vid Österbro, men på motsatt sida om vägen, är Köpenhamns äldsta och vackraste kyrkogård, invigd 1666. Har en areal om 9 tunnland. Talrika sjöofficerare äro här begrafna och månget namn väcker hedrande minnen; men hufvudintresset samlar sig likväl om det stolta grafminnet öfver sjöhjeltarne från den 2 April 1801. Öfver de fallna hvälfver sig en med granar planterad hög, å hvars ena sida reser sig en marmorobelisk med den enkla inskriften: "De faldt for Fædrelandet den 2den April 1801", och derunder: "Medborgeres Erkjendtlighed reiste dem dette Minde".

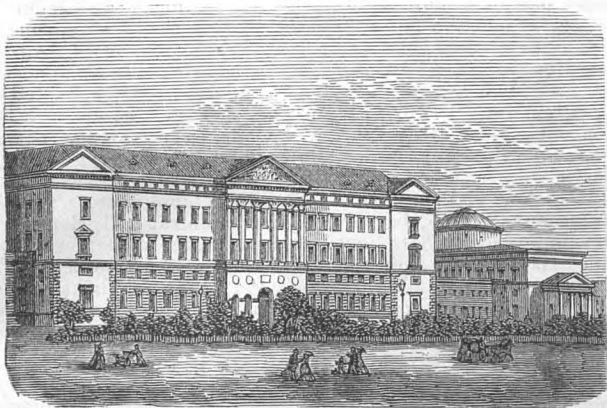
Den murgrönbevuxna foten hvilar på ett fundament, på hvars framsida läses:

”Den Krands, som Fædrelandet gav,
Den visner ei paa falden Krigers Grav.”

Längs högens sluttning angifver en halfkrets af bautastenar namnen på de fallne officerarne och de skepp, ombord på hvilka de stupade. Af öfriga monumenter må nämnas ett vackert granitmonument öfver fregatten ”Jyllands” chef i striden vid Helgoland 1864 (som likväl icke föll i denna, utan dog af bröstsjukdom en tid senare), rest af fregattens manskap; ett monument öfver den bekante människovännen Etatsrådet Puggaard (porträttmedaljong och basrelief af Bissen), ett monument af samma mästare öfver den år 1849, å ”Christian den Ottende” fallne kaptenlöjtnant Chr. Krieger och ett monument af Freund öfver kapten C. T. Falbe. Af andra förtjenta män, som hvila på Holmens kyrkogård, kunna nämnas: Ministrarne Bluhme och Leuning, Kompositören R. Bay, Författaren Heiberg, Fru Gyllembourg, Ehrensvärd, Skådespelaren Ryge och den vid Dybbøl 1864 fallne Major S. Rosen.

Mosaiska kyrkogården på Nørrebro är anlagd redan 1694. Bland de här begrafne kunna anföras: Financieren Hofrådet Meyer, Chefen för det stora handelshuset Hambro (nu i London), Läkarne Trier och Ballin, samt Redaktören, Etatsrådet M. L. Nathanson, öfver hvilken senare af förre elever vid judiska friskolan ett vackert monument är rest.

8. Kungliga Slott.

Christiansborgs Slott.

Christiansborgs Slott, en genom sin stora massa mera än genom yttre arkitektonisk skönhet imponerande byggnad, är belägen på slottsholmen och är den egentliga danska kungaborgen.

Det var ungefär på samma ställe, der slottet nu ligger, som Biskop Absalon år 1168 anlade sin befästade borg. Denna blef flera gånger intagen, ödelagd och ånyo uppbyggd, till dess slottet af Christopher af Bayern gjordes till residensslott, som då fick namnet "*Köpenhamns slott*". Följande kungar, Christian I och Hans, byggde der en stor och praktfull Riddarsal, vid hvars uppgång tvenne i sten huggna bilder voro uppställda, och hvilka antagas föreställa kung Hans och hans gemål, drottning Christina. Det är desamma, som nu ses vid uppgången till Kgl. Biblioteket.

Slottet utvidgades åter af Christian III och Christian IV, hvilken senare till sin kröning lät uppföra det så kallade "*Blå tornet*", hvare, bland andra, byggherrens egen dotter, den högsinnade Eleonora Kristina Ulfeld, bortsmäktade en stor del af sitt lif.

Efterhand blef likväl det gamla slottet så bristfälligt att Fredrik IV ansåg nödvändigt att delvis nedbryta det, och ett nytt slott, 6 våningar högt, uppfördes 1725—27.

Detta slott tillfredsställde likväl icke Christian VI:s och hans gemåls praktlystnad; det nedrefs åter, platsen utvidgades genom nedrifning af flera andra hus, och på den genom nedslående af 9000 bokträdspålar förstärkta grunden, uppfördes 1733—40 ett nytt slott, som efter dess byggherre uppkallades *Christiansborg*, och hvilket i prakt kunde mäta sig med Europas vackraste kungaborgar. Det stod likväl endast till den 26 Februari 1794, då en eldsvåda, som vid middagstiden utbröt i kronprinsens våning (den femte), i arfprinsens rum, lade hela den stolta byggnaden i aska.

Folket visade stort deltagande i kungahusets sorg öfver denna olycka, betydliga privata bidrag till slottets återuppförande inflöto, och under ledning af konferensrådet Hansen reste det sig småningom ur sina ruiner, så att det år 1828 kunde begagnas vid prins Fredriks för målning med prinsessan Wilhelmina. Detta nya slott står likväl det gamla betydligt efter i skönhet och prakt.

Christiansborgs slott består i sitt nuvarande skick af fyra flyglar, hvilka innesluta den inre borggården. Hufvudfaçaden ut mot slottsplatsen är 180 alnar lång, 46 alnar hög och 42 alnar djup. Öfver hufvudporten midt på slottet äro anbragte 6 runda, korinthiska kolonner, hvilka uppbära en fronton med en efter Thorvaldsens skizz af bildhuggaren Borup utförd grupp i terra cotta, föreställande Jupiter i Olympen omgifven af Minerva, Nemesis, Oceanus och Æskulap, den första af Thorvaldsen. Från hufvudbyggnaden löpa tvenne sidoflyglar, hvilka sluta med paviljonger, och dessa förbindas åter med en fjerde flygel, afbruten på midten, der förbindelsen bildas af en kolonnad af fyra rader doriska pelare, hvilka uppbära en stor altan. Vestligt om denna ligger en cirkelrund plats, ridbanan, omgifven på begge sidor af hvalfgångar, öfver hvilka ligga altaner, och ett springvatten i gårdens midt. Bakom hvalfgångarne ligga mot söder de kungliga stallen, särdeles vackert och väl inrättade, och öfver dessa, dels hofteatern och dels åtskilliga kontorslokaler; mot norr ridhuset. Genom lägre tillbyggnader står slottets hufvudfaçad i förbindelse med Riksarkivet på den ena och Slotts kyrkan på den andra sidan.

Till bostad för kungafamiljen har Christiansborgs slott icke blifvit mycket begagnadt och i den s k. "Kronprinsens våning" stå ännu stora lokaler ofulländade. För närvarande begagnas slottet af kungafamiljen egentligen endast vid stora fester och officiella högtidligheter. *Den stora riddarsalen*, som går igenom tvenne våningar, har en längd af 60, bredd af 25 och höjd af 22 alnar. Rundt om salen går ett galleri, uppuret af 16 korinthiska pelare,

belagde med gipsmarmor. Taket är indeladt i kassetter med förgyllda sirater, och golfvet är inlagdt af ek- och mahognyträ. *Förmaket till riddarsalen* är prydt med Thorvaldsens fris: Alexanders intåg i Babylon. I *tron-salen* uppbäres tronens baldakin af två karyatider af Thorvaldsen och denna sal prydes utomdess af sex historiska och allegoriska taflor af Eckersberg.

Konsejtrummet är ovalt och dess väggar inlagde med betsade, inländska träslag. Till salen hörer ett stort rundt bord, hvars skifva består af ett enda massivt trästycke från Danmarks förra ostindiska kolonier.

Dessutom böra bemärkas: *Apartementssalen*, 35 alnar lång och 11 alnar bred, *Röda spelrummet*, i pompejansk stil, och *första kavaljersrummet* med fem stora taflor af Lund m. fl. I *Drottningens trappa* är uppstald en grupp i marmor af Jerichau: "Herkules och Hebe", samt i nischerna: 18 mytologiska och historiska statyer i gips af Bissen.

Af de till staten öfverlemnade delar af Christiansborgs slott märkas: de af *finansministèren* begagnade lokaler i "Zahlkammerbyggningen" och den tillstötande delen af slottet; "*Höiesterets*" lokaler (uppgång till höger i kolonnaden); "*Ketten*", hvars förhandlingar äro offentliga oeh hållas kl. 9—2 hvarje söckendag, utom lördagen; *Riksdagens lokaler*, bland hvilka "*Folkethingssalen*", med uppgång till venster i kolonnaden, en stor sal med gallerier vid ändarne — det ena bestämdt för diplomaterna och hofpersonalen, det andra för qvinliga åhörare; vid den ena ändan utomdess rymliga tribuner för manliga åhörare — och "*Landstingssalen*", med uppgång från hufvudporten, samt "*Kgl Billedgalleriet*", som upptager 18 rum af Kronprinsens våning. (Se: "Samlingar").

Slottet förevisas dagligen när man derom hänvänder sig till slottsförvaltaren, Töihusgade N:o 17, mot erläggande af 3 Rdr för ett sällskap.

Rosenborgs slott, liggande ut åt Nörrevold och med en vacker trädgård, "Kongens Have", är uppfördt 1604 och följande år af Christian IV. Det låg ursprungligen utom vallarne, hvilka likväl snart så utvidgades att slottet drogs inom dessa. Slottet, byggdt i den nederländska renaissancetil, som gifvit Christian IV:s byggnader dess egendomliga prägel, är, sedan det genom en grundlig restauration de sista åren i allt väsendtligt återvunnit sitt ursprungliga skick, ett af landets skönaste slott. Det består

endast af en byggnad i trenne våningar, uppförd af röd tegelsten med rika ornamenten af gotländsk sandsten och har en längd af 150, bredd af 36 och höjd af 70 fot. Af dess fyra torn är det vestliga 160 fot högt, de två östliga 116 fot och det åttkantiga tornet i midten, 65 fot. Slottet var ursprungligen omgifvet af vallar och grafvar, af hvilka ännu lemnin- gar finnas ut mot trädgården, och till hvilken man, liksom till Voldgaden, kommer öfver vindbryggor.

Rosenborgs Slott.

Senare kungar skämde dess omgifningar med en mängd tillbyggnader, af hvilka flera ännu qvarstå, såsom det s. k. Kommendantshuset, hvarest nu förvaltaren af den kronologiska samlingen har sin embetsbostad, men andra ha på senare tider blifvit bortskaffade.

Af slottets rum må bemärkas; i bottenvåningen *Christian IV:s audienssal*, der väggarne äro ekpanelade och afdelade med 22 rikt utsirade pilastrar af samma träslag, och mellan dessa 95 taflor af holländska mästare, samtliga med slottets uppförande; *Christian IV:s arbetsrum*, äfven med ekpanelade väggar, hvilkas fyllningar äro grön-

lackerade med japanesiska figurer i guld, praktfullt stuckaturtak och en sandstenskamin med rika ornament; samt *Christian IV:s sängkammare*, tillika hans dödsrum, hvars väggar äro öfverdragne med grönt, guldblommeradt siden, taket prydt med förgylt bildhuggeri, omgifvande en målning, som föreställer "Medor och Angelica", fotpanelens fyllningar försedda med manliga och qvinliga porträtter, och äfver kaminen *Christian IV:s* krönte namnchiffer. I andra våningen bemärkas: "*Rosen*", hvars väggar betäckas af kostbara tapeter, af *Fredrik IV* medförda från en resa till Italien, och *Spegelkabinettet*, inredt af *Fredrik IV*, och helt och hållet beklädt med folierade spegelglas. I öfversta våningen befinnes: *Riddarsalen*, af samma längd och bredd som slottet, men endast 9½ alnar hög. Denna sal blef under *Christian V* och *Fredrik IV* alldeles förändrad, och endast tvenne kaminer af mörk, blankpolerad marmor återstå ännu från byggherrens tid. *Christian V* lät, vid den af bröderna van Eiden i Kiöge anlagda gobelinsfabrik och efter teckningar af *Peder Andersen*, förfärdiga de tolf tapeter, som bekläda väggarne och framställa tilldragelser från *Kungens krig* med Sverige; och under *Fredrik IV* förändrades det ursprungliga, släta taket till det nuvarande präktiga och hvalfda, som hvilar på en af *Charles Bracht* marmorerad stuckaturgesims af mycket konstvärde. I midten af taket ses det danska riksvapnet, omgifvet af ordenskedjorna, i en infattning af lötverk och andra ornament; till höger och venster om vapnet de kungliga regalierna, målade på duk af *Krock*; och på begge sidor om taket, reliefer föreställande *Fredrik IV:s* viktigaste regeringshandlingar. I denna våning bemärkes vidare: *Glas-kabinettet*, med en rik samling af venetianskt glas, *Regaliakammaren*, och ett mindre rum med en samling af kostbart porslin.

Tillträde till slottet erhålles genom slottsförvaltaren, boende i portbyggningen, mot 3 Rdr för ett sällskap af intill 12 personer.

Den till slottet hörande park, **Rosenborgs Have** eller **Kongens Have** såsom den allmänt kallas, har ingång både från *Kronprindsessegade* och från *Nörrevold*. Den var ursprungligen anlagd i den äldre franska stilen och af långt större omfång än nu, i det den sträckte sig längs *Gothersgade* och inemot *Adelgade*. Gardeskasernerna stå nu på den plats, der intill slutet af förra århundradet ett präktigt orangeri förvarade söderns herrligheter, och på den nuvarande exercisplatsen utbredde sig förr en rik och

vacker blomsterparterr. Till exercisplatsen slöt sig ytterligare längs nedåt Gothersgade exercishuset, och indragningen är fortsatt i detta århundrade, då man först från parken skiljde den terräng, på hvilken Kronprindsessegaden nu ligger, och derpå, 1831, till exercishuset lade Rosenborgs Brunnsanstalt. De bildhuggeriarbeten, som i Christian IV:s tid prydde parken, äro nu nästan alla försvunna. Endast: "Hästen som sönderslites af lejon", bronsgrupp, gjuten i Glückstadt 1618 och ursprungligen förgylld, samt två kopparlejon, hvilka nu äro uppställda vid vindbryggan till slottet, återstå ännu från denna tid. De tvenne höga granitpelarne med kopparkulor vid samma brygga begagnades af Christian IV vid ringränning. Från Fredrik IV:s tid återstå ännu: "Samson (eller Herkules) med lejon" och de tvenne statyerna af "Orpheus" och "Eurydice", hvilka, jemte marmormedaljongerna ofvanför, äro utförda af Johan Baratta i Florens, och hvilka nu smycka den vid ändan af kavaliersgången liggande, 1773 uppförda Herkulespaviljongen (nu konditori och kafé), som är byggd på samma plats der fordom den praktfulla Eremitagen låg. En springvattensgrupp af Freund: "Gossen på svanen", pryder den enda fontän som ännu uppsänder sina vattenstrålar i sommarsolens sken. Hela parkens stil är äfven förändrad i det att engelska anläggningar aflöst de stela franska häckarne och alléerna, af hvilka likväl ännu återstå tvenne stora lindalléer: "Kavaljersgången", närmast slottet, och "Damegången". I öfrigt är parken nu väl hållen och erbjuder med sina präktiga, gamla träd, sina många, smakfullt ordnade, blomstrande buskväxter, sina gräsmattor och sina vackra blomsterpartier, en angenäm promenad.

En särskilt afdelning af "Rosenborgs Have" utgöres af den Kgl. drifhus-, blomster- och fruktträdgården, till hvilken ingången är från Nörrevold N:o 122. Den intager en särskilt inhägnad areal af omkring 5 tunnlands vidd och hörer, hvad drifhusen beträffar, till de äldsta och största i Europa. Växt-

husen, värmeapparaterna och andra till kulturen hörande byggnader betäcka tillsammans en yta af omkring ett tunnland, och endast ytan af drifhusglasen utgör omkring $\frac{1}{2}$ tunnland. De till uppvärmningen tjänande jernrör och murade ledningar hafva öfver $\frac{1}{2}$ fjerdingvägs längd. Förutom sådana frukter och växter, hvilka, såsom ananas, vindruvvor, persikor, fikon, meloner, m. fl. äro vanliga föremål för kultur under glas i dylika trädgårdar, finnes här äfven ett hus, särskilt inrättadt för alstring af ätbara svampar (champignoner), hvaraf kulturen, som försiggår i mörkret, företrädesvis drifves i Maj—Oktober och är mycket intressant att iakttaga. Ett 200 fot långt växthus begagnas i den kalla årstiden som vinterträdgård och här finnes bland annat en stor samling af lagerträd, hvilka anses vara från Christian IV:s tid, ovanligt stora cypresser, cedrar, myrtnar, araucarier, camelior, rhododendrons och många andra ständigt grönskande och blomstrande prydnadsväxter. Samlingen af Erica (Capska ljungväxter) är särdeles artrik och isynnerhet sevärd under första vårtiden. Fruktträdgården räknar omkring 450 fruktträd, dels fristående och dels espalierade mot murar och plank.

Med trädgården är förenad en läroanstalt för unga trädgårdselever, hvilka under en tvåårig kurs här lemnas tillfälle till utbildning, såväl genom deltagande i praktiska arbeten, som genom en i form af föreläsningar meddelad teoretisk undervisning, hvilken sluter sig till den som gifves på landbo-högskolan. (Se denna.)

Trädgården och drifhusen förevisas med beredvilighet och dagligen (äfven om helgdagarne) kl. 8—12 och kl. 2—6, om man hänvänder sig till föreståndaren, Slottsgartner Rothe, eller till den vakthafvande Undergartnern, som träffas i trädgården. Ingen af trädgårdspersonalen får mottaga dusörer.

En annan särskilt afdelning är den på den egentliga slottsön närmast slottet liggande trädgård (ingång från Voldgaden), hvarest Thorvaldsens brons-

staty af Christian IV är uppställd. Längs slottets vestliga façad äro här uppställda byggmästarens bröstbild och en rad af bronsbyster, som Fredrik IV köpte i Italien 1708 och 1709.

Palatserna Amalienborg omgifva den åttkantiga Fredriksplatsen och äro ursprungligen uppförda af adliga familjer med anledning af Fredrik V:s uppmaning att bebygga den nya stadsdelen mellan Toldbodveien, Bredgade, hamnen och St. Anna plads. Namnet är likväl äldre, i det ett af Fredrik III på den plats, der nu St. Amaliegade ligger, uppfördt slott, hvilket, ännu ej färdigt, lades i ruiner vid en i en tillhörande teater utbruten eldsvåda, hade efter hans gemål Sophia Amalia fått namnet Amalienborg. De fyra palatser, hvilka nu bära detta namn, äro byggda af Grefve Berkentin, Konferensrådet Severin Lövenskjold, Generallöjtnanten Greve Levetzow och Geheimerådet Baron Brockdorff. De två första såldes likväl, ännu ofulländade till Grefve A. G. Moltke och Enkegrefvinnan Schack. Alla fyra palatserna hafva efterhand blifvit statsegendomar och efter Christiansborgs slottsbrand 1794 inreddes de två af dem, som ligga närmast St. Anna plads: det Moltkeska och det Schackska, till bostad för kungen och kronprinsen och sammanbundos genom en vacker träkolonnad. Det ena af dessa, det Schackska, bebos af den nuvarande kungafamiljen, det andra är utrikesministèrens hotell. Det Levetzowska palatset köptes af Arfprins Fredrik, öfvergick i arf till Kung Christian VIII och bebos ännu af Enkedrottningen Carolina Amalia. Det Brockdorffska palatset tjente en tid till sjökadettakademi, beboddes senare af Landtgrefven Wilhelm af Hessen med gemål och är nu Kronprins Fredriks och dess gemåls vinterbostad.

Alla fyra palatserna äro fullkomligt lika, neml. af trenne våningars höjd, med ett framspringande midtelparti, på hvilket 6 fristående joniska pelare uppbära en frontespis; vid ändarne två paviljonger om tvenne våningar, förenade med hufvudbyggningen genom en lägre

portbyggning. Längden af hufvudbyggnaden är $74\frac{1}{2}$, höjden 28 och bredden 30 alnar.

Arfprinsessan Carolinas Palats, en stor, vacker byggnad vid Bredgade, är i förra århundradet uppfördt af den bekante statsmannen Grefve Bernstorff och öfverlemnades 1828 till Fredrik VI:s dotter Prinsessan Carolina och hennes gemål. Det bebos ännu af arfprinsessan.

Charlottenborgs slott vid Kongens Nytorv är en större byggning i en högst enkel stil, och föga förtjent af benämningen slott. Det är uppfördt 1672 af en Grefve Gyldenlöve af materialierna från det nedbrutna, äfven i Svenska historien bekanta Kallö slott. 1699 köptes det af staten till enkesäte åt Christian V:s gemål, Charlotta Amalia, efter hvilken det erhöll sitt nuvarande namn, beboddes sedan en kort tid af Kronprins Fredrik (V) med hans gemål Louise, och skänktes af honom som kung till lokal för den af honom 1754 upprättade Målare-, Bildhuggare- och Byggnadsakademien. Slottets stora trädgård öfverlemnades 1778 till universitetet för anläggande af en botanisk trädgård. Utom lokalen för konstakademien och de årliga utställningarne äro der flera bostäder och ateliers för akademiens direktör och lärare.

Prindsens Palais, eller "Palaiet i Kalleboderne", är liggande vid hörnet af Ny Vestergade och Frederiksholms kanal. Köpman Michelbecker byggde här 1680 en ansenlig gård, hvilken inköptes af Fredrik IV, utvidgades genom tillköp af andra gårdar och användes till boning för kronprinsen (Christian VI). Då denne bestigit tronen lät han ombygga hufvudfaçaden i dess nuvarande form: tvenne sidobyggningar, sammanbundne genom en lägre paviljonsbyggning och en mellanbyggning, på hvars frontespis det kungliga vapnet synes och gaf det till bostad åt Kronprins Fredrik. Under Fredrik V bodde Enkefurstinnan Sophie Carolina af Ostfriesland der, och efter hennes död Landtgreffe Carl af Hessen-Cassel. Senare uppläts slottet till fria bostäder för högre em-

betsmän och pensionärer, men numera är det nästan uteslutande upptaget af statens betydligaste samlingar och lemningar utomdess lokaler för det kgl. landthushållningssällskapet och vetenskapernas sällskap.

9. Läroanstalter.

Köpenhamns Universitet, liggande midt emot "Frue Kirke," är stiftadt af Kung Christian I år 1478. Dess nya lokal byggdes 1831—1836 och invigdes den 13 Oktober sistnämnde år. Visas af portvakten, boende i källarvåningen af samma byggnad.

Kirurgiska Akademien, Bredgade N:r 46. En stor och vacker byggnad, uppförd 1786. Här förvaras universitetets zootomiskt-fysiologiska museum, normal-anatomiska eller anthropologiska museum, den patologiskt-anatomiska samlingen, den kirurgiska instrumentsamlingen och den farmakologiska samlingen. En särskilt byggnad innehåller det nya fysiologiska laboratorium, deladt i tvenne afdelningar för den fysiska och den kemiska fysiologien.

Universitetets kemiska laboratorium, öppnadt 1856, är beläget å Ny Vestergade N:o 11. I laboratoriet finnes en hörsal, rymmande omkring 130 åhörare. Öppet för studerande de fyra första dagarne i veckan kl. 12—3.

Polytekniska läroanstalten, stiftad af Frederik VI 1829, har en lokal å St. Pederstræde N:ris 13—15 och en i Studiestræde N:o 6. Sistnämnde gård beboddes af electro-magnetismens uppfinnare H. C. Ørsted intill hans död, om hvilken märklighet en öfverporten anbragt tafva upplyser.

Astronomiska Observatorium upprättades ursprungligen på Rundetaarns plattform i en liten byggnad af samma form som tornet. En ny byggnad uppfördes på samma ställe 1778—80, men då denna

framdeles visade sig otillräcklig, ersattes den af en ny, sjelfständig observatoriibygnad, uppförd 1859—61 å Rosenborgs Bastion, på vällen. En betydlig astronomisk boksamling finnes å observatoriet, der äfven astron. professorn och observatorn ha sina bostäder. Observatoriet står medelst en elektrisk ledning i förbindelse med tidskulan på Nikolai torn. Denna kula faller hvarje dag kl. 1.

Landbo-högskolan, eller som den officielt heter: Kgl. Veterinär- och Landbo-högskolan, ligger vid Bülowsvägen nära Fredriksberg. Skolans bestämmelse är att meddela djurläkare, landtmän, skogvaktare, trädgårdsmästare och landtmätare en för deras framtida anställning lämplig, på vetenskapliga grunder byggd undervisning. En vacker botanisk trädgård omgifver byggnaden. Skolan besökes årligen i medeltal af 250 studerande.

Universitetets botaniska trädgård är belägen vid Nyhavn N:o 4. Har en areal af 5 tunnland och räknar omkring 10,000 växter. Till densamma hör ett museum med herbarier, torra växter och växter i sprit samt ett rikhaltigt botaniskt bibliotek. För allmänheten är trädgården öppen från 1 Maj till 31 Oktober måndag och torsdag kl. 8—2 och 4—7.

Metropolitanskolan, som är belägen vid Frue Plads, är en af staten underhållen latinskola.

Grundtvigs Högskola, liggande på Raadmansmarken, upprättades den 3 Nov. 1856 genom ett af Biskop Grundtvigs vänner på hans 70:de födelsedag insamladt kapital af 7000 Rdr, för hvilket egendomen Marienlyst inköptes och inreddes för ändamålet. Lärlingarne, till största delen af bondeklassen, bo i skolan, som har plats för 45 lärlingar.

Blaagaards Seminarium, Blaagaardsgade N:o 15, är upprättadt af J. T. Tang och har sin lokal i en egen dertill uppförd, vacker byggnad. Dessutom är med samma läroanstalt förenad en folk-högskola, efter samma grunder som Grundtvigs högskola.

Musikkonservatorium, Raadhuusstræde N:o 13, är grundlagdt genom ett af P. V. Moldenhauer skänkt legat och har till föremål att meddela en möjligast fullständig undervisning i musik. Antager såväl manliga som qvinliga elever, dock ej under 14 år, mot betalning af 100 Rdr årligen.

Tekniska Institutet, Læderstræde N:o 36, är, jemte det tekniska sällskapet, under hvilket institutet hörer, stiftadt 1843; och senare har det 1807 upprättade institutet för metallarbetare med detta blifvit förenadt, liksom konstakademiens elementarskolor från 1859 blifvit lagde derunder. Undervisar unga handverkare i teckning, modellering, svarfning, gravering, ciselering, matematik, mekanik, fysik och bokförning m. m. Omkring 500 elever undervisas årligen.

Handtverks-skolan, Viingaardsstræde N:o 6, är upprättad 1868 och underhålles till en del genom frivilliga bidrag. Denna skola meddelar mot en låg betalning unga handverkare undervisning i linear-teckning, naturlära, räkning, skrifning och danska språket.

Massmannska Söndagsskolorna stiftades 1800 af prestmannen Massman och undervisa årligen utan betalning omkring 450 handtverkslärlingar i danska språket, skrifning, räkning, dansk historia, tyska och teckning. Deras inkomster bestå i räntor af ett kapital samt privata bidrag och tillskottet från flera fonder.

Handelsakademier äro: Grüners, Pederhvitfeldtstræde N:o 11; Langkjers, Admiralgade N:o 12, och Wiréns merkantila institut, Reverentgade N:o 4.

Navigationsskolan är stiftad af föreningen för sjöfartens befrämjande och har sin lokal i denna förenings gård, Havnegade N:o 23, samt invigdes 1865.

Köpenhamn räknar ett stort antal sällskaper till vetenskapens, konstens och industriens befrämjande, af hvilka följande böra nämnas:

Kgl. danska vetenskapernas sällskap (lokal i Prindsens palais) är stiftadt 1742 af Christian VI. Verkar genom utgifvande af skrifter och utsättande af prisuppgifter.

Kgl. Landthushållningssällskapet (i samma palais), stiftadt 1769, har verkat och verkar fortfarande mycket för landtbrukets och folkupplysningens befrämjande.

Nordiska Oldskriftsällskapet (President H. M. Konungen), stiftadt 1825, verkar för upplysning om nordens forntid genom utgifvande af fornskrifter och en arkeologisk tidskrift.

Isländska litterära sällskapet, kontor Amalienborg.

Samfundet för danska litteraturens befrämjande, stiftadt 1827; årsmöten på universitetet, utgifver äldre och nyare danska skrifter.

Danska historiska föreningen, utgifver historiska skrifter.

Sällskapet för Danmarks kyrkohistoria, stiftadt 1849, utbreder kunskapen om danska kyrkans historia genom utgifvande af skrifter och genom möten rundtomkring i landet på kyrkohistoriskt intressanta ställen.

Kgl. medicinska sällskapet (samlas i Prindsens palais), stiftadt 1772, omorganiseradt 1850, verkar för läkarevetenskapens utveckling och kännedom, såväl för individer som för samhällen. Räknar 60 utländska ledamöter.

Sällskapet för naturlärans utbredande, stiftadt 1824 af H. C. Örsted, verkar för sitt föremål genom föreläsningar för medlemmarne hvarannan söndag under vintermånaderna, offentliga, populära aftonföreläsningar, förevisning af fysiska och kemiska experimenter m. m.

Naturhistoriska föreningen, stiftad 1834, föranstaltar populära föreläsningar hvarannan söndag under vintermånaderna, afhåller vetenskapliga sammankomster och utgifver vetenskapliga meddelanden.

Botaniska föreningen, verkar under vintermånaderna genom föredrag och under sommaren genom exkursioner, dessutom genom utbyte af växter och utgifvande af en tidskrift.

Sällskapet för trädgårdsodlingens befrämjande har en temligen stor, vacker trädgård vid Fredriksbergs alléen N:o 19, och verkar genom utdelning af fruktträd, kruk- och kalljordsväxter, frösorser m. m. samt genom föranstaltande af premieutställningar för trädgårdsalster. Detta sällskap har en icke ringa förtjenst, särdeles om fruktträdskulturen i Danmark.

Pedagogiska sällskapet, stiftadt 1820, har hvarje vecka sammankomster med föredrag och diskussion; eger ett pedagogiskt bibliotek.

Läsesällskapet Athenæum (lokal Östergade N:o 24), stiftadt 1825, med ett betydligt bibliotek, håller ett stort antal danska och utländska tidningar och tidskrifter; årlig afgift 16 Rdr. Resande kunna utan betalning erhålla ett för 8 dagar gällande inträdeskort, hvilket sedan kan utbytas mot månadskort à 8 mk. i månaden.

Föreningen "Fremtiden," försörjelseförening för män och qvinnor, hvilkas hufvudsysselsättning är litteratur, undervisning, konst- och polyteknik, är stiftad 1865 med den grundtanken att hvarje medlem genom produkten af sin vanda verksamhet bör kunna sättas i tillfälle att förvärfva ett sparadt kapital för sin och möjligen enkas ålderdom. Bidragen realiserar på det för föreningen fördelaktigaste sätt: konstsakerna genom en årlig bortlottning, de litterära alstren genom utgifvande af lämpliga böcker och afhållande af populära föredrag, och de dramatiska och musikaliska prestationerna genom tillställning af offentliga koncerter och aftenunderhållningar.

Studentföreningen, eger i sin egen vackra gård vid Holmens kanal N:o 9, invigd 1863, vackert ordnade konversations-, läse-, musik- och restaurationsrum samt en ganska anseelig boksamling.

Konstföreningen (lokal Kongens Nytorv N:o 6), stiftad 1826, har mycket bidragit till befrämjande af konstutvecklingen genom dess sammankomster jemte utställning af konst saker (hvarje torsdags afton från 1 Oktober—30 April samt första torsdagen i Maj—September) och genom inköp af konstföremål till bortlottning bland medlemmarne.

Musikföreningen, stiftad 1836, har till föremål, dels att framkalla och utbreda goda, danska musikaliska arbeten, dels att väcka och nära intresset för god musik i allmänhet; har genom sina concerter om vintern i Kasino haft stort inflytande på utvecklingen af den musikaliska bildningen i Köpenhamn.

Cæcilia föreningen, stiftad 1851, verkar, hufvudsakligast genom concerter, för utbredande af bekantskapen med klassisk musik, särdeles från de äldre italienska skolorna.

Industriföreningen, eger sin egen stora gård vid Holmens kanal N:o 12, stiftad 1838, verkar för industriens framsteg genom utställningar, samt förevisningar och föredrag, de der hållas hvarje vecka. Har en boksamling, hufvudsakligen af tekniska arbeten och läserum för medlemmarne. Utgifver en månadsskrift; utdelar årligen af H. C. Örstedts legat premier för nya uppfinningar; anskaffar profver och modeller samt afgifver betänkanden öfver tekniska föremål, m. m.

Handtverksföreningen, eger äfven sin egen gård vid Kronprindsensgade N:o 7, verkar för främjande af handtverkarnes bildning och bästa, dels genom läsning (bibliotek om 2000 band), dels och förnämligast genom att understödja åldriga handtverkare och deras enkor (stiftelsen: "Alders tröst" samt en enke-, understöds- och lånekassa).

Arbetareföreningen af 1860, stiftad nämnde år af Redaktören C. V. Rimestad, har verkat betyd-

ligt för arbetarnes själsodling dels genom sin boksamling, dels ock genom föredrag eller uppläsning af goda författares skrifter. Har i dess hyrda lokal vid Viingaardsstræde N:o 6 undervisnings-, läse- och samtalsrum. Samlar fond till egen byggnad.

Premiesällskapet för mosaiska ungdomens bildande för konster och handtverk lemnar lån, dels räntefria och dels mot 4 proc. till unga handtverksmästare.

Föreningen till Sjöfartens befrämjande, stiftad 1844 af Amiral Michael Bille, verkar hufvudsakligast för navigations-undervisningens utveckling i hela landet, men äfven för räddningsväsendet och andra för sjöfarten gagneliga anstalter.

10. Hospitaler och Vælgørehetsinrættninger samt Arbetarebostæder.

Frederiks Hospital är belæget mellan Bredgade och Amaliegade med ingång från Bredgade N:o 50 och från Amaliegade N:o 27, och är en bådæ af offentliga fonder och af talrika privata gåfvor rikt försedd stiftelse. Det anlades 1752—57 af Fredrik V, hvars namn det bær, och har plats för 4—600 patienter, af hvilka en betydlig del ej betalande. Vid hospitalet äro 3 öfverlækare, 3 reservlækare och ett antal kandidater. Besök hos patienterna äro tillåtna kl. 10—12 och kl. 3—6.

Kommunehospitalet, vid östra Farimagsvæi, är uppfördt 1859—63 med en kostnad af $1\frac{1}{3}$ million Rdr och togs i bruk den 19 Sept. 1863. Det är icke allenast en af Kjøbenhavn största och mest fram-

stående byggnader (dess areal är 177,400 kvadrat-
alnar, och hufvudbyggnadens längd är 342 alnar), utan
äfvén som hospital i alla hänseenden så väl utrustadt
att det, hvad inredningen beträffar, kan mäta sig med
hvilket hospital som helst i Europa. Hufvudbygg-
naden består af två parallela, tre våningar höga bygg-
ningar, hvilka förbindas med hvarandra genom tvenne
mellanbyggningar, hvardera om 81 alnars längd. Emel-
lan de fyra flyglarne ligger en gård, och emellan änd-
partierna af hufvudflyglarne vackra trädgårdar. Öf-
ver hufvudfaçadens framspringande midtelparti höjer
sig en kupol med spira. Framför façaden ått Fari-
magsveien ligga tvenne isolerade hus (bostäder för
föreståndaren och öfverkirurgen), hvilka genom arka-
der förbindas med hufvudbyggnaden.

Bakom hufvudbyggnaden finnas, utom åtskilliga
ekonomibyggnader, tvenne isolerade byggningar be-
stämda till detentionslokaler för sinnessjuka och ho-
spital för epidemiskt sjuka.

Den vestliga delen är uteslutande bestämd för
qvinliga, den östliga för manliga patienter och mel-
lanpartiet användes för administrationen, till opera-
tionssalar och, i andra våningen, kyrka.

Hospitalet är deladt i fem afdelningar, hvar och en
med sin egen öfverläkare, en reservläkare och ett antal
kandidater. Det är beräknadt för 850 patienter. Be-
sök hos dessa äro tillåtna kl. 10—12 och 4—6.

Almindeligt Hospital, Amaliegade N:o 26 och
28, midt emot Frederiks hospital, blef stiftadt 1769,
men var ursprungligen ämnadt, dels till försörjnings-,
och dels till arbetshus. 1789 lemnades likväl plats
derstädes för 300 sängar och då senare en granngård
1808 inköptes, ökades dessa till 400, och 1863 hade
deras antal stigit till 650. Då Kommunehospitalet
samma år öppnades, flyttades sjukafdelningen dit, men
redan 1 Nov. samma år upprättades ånyo en afdel-
ning af Allmindeligt hospital om 260 platser för fria,
obotligt sjuka, för hudsjukdomspatienter m. fl. och
denna afdelning fortfar ännu, om ock blott tills vidare.

Med Allmindeligt hösital är förenadt "**Christians försörjningsinrättning**" för gamla förtjenta militärer af landtarméen och deras enkor, vidare en skola för medlemmars barn, en asyl för konfirmerade flickor som sakna anställning, och en anstalt för moraliskt förderfvade, icke konfirmerade flickor. Dessutom finnes på hospitalets grund en 1850 uppförd cellbyggnad för sinnessjuka.

Garnisonshospitalet, Rigensgade N:o 9, stiftades 1818 af Fredrik VI i en stor byggnad, som jemte det tillstötande militära varudepotet af allmänheten vanligen kallas "Guldhuset", derföre att Fredrik III derstädes 1668 inrättade ett laboratorium för den italienske alkemisten, Doktor Burrhi. Då denne efter kungens död nödgades lemna landet, blef byggnaden använd till klädesfabrik. Numera är det hospital för omkring 500 patienter och är senare förenadt med Marinehospitalet. Å Garnisonshospitalet vårdades 1864 flera af i kriget sårade svenskar, bland hvilka Löjtnant Nordenfalk, Sergeant Elgström m. fl.

Börnehospitalet, Rigensgade N:o 32, upprättadt 1849. Har plats för 20 sjuka barn från 3—8 år och hvarje dag kl. 9—10 gratis konsultation för barnsjukdomar.

"Födsels- och Pleiestiftelsen", Amaliegade N:o 23—25, är stiftad af Drottning Juliane Marie och mottager barnbördsqvinor mot och utan betalning och dels håller en skola för barnmorskor samt vårdar och försörjer utomdess till en viss ålder späda barn, hvilkas mödrar sakna medel dertill.

Fordom fanns här äfven en låda, i hvilken okända mödrar kunde nedlägga nyfödda barn, men då detta gaf anledning till missbruk, blef den afskaffad.

Stiftelsen är rikt donerad och åtnjuter utomdess årliga bidrag af staten och kommunen. Kontoret öppet kl. 10—2 och 6—8.

Diakonisstiftelsen, upprättad 1863 efter Drottning Louises initiativ genom insamlade bidrag, är belägen i Fredriksbergs Smallegade N:o 50 och har

plats för 18—20 patienter. "Systrarnes" antal var 1869, sjutton. Stiftelsens föremål är att bilda barmhertighetssystrar (diakonissor) för sjukvård och andra barmhertighetsverk. I förbindelse med samma stiftelse är upprättadt ett

Tjenstepigshem för flickor som tillfälligtvis sakna tjänster.

Mediko-pnevmatiska anstalten, Vestervold, Store Kongens Mølle, utanför Vestergade, upprättad 1864 af Bandagisten A. Rasmussen; behandlar genom komprimerad luft (i s. k. "klockor") åtskilliga lidanden, hufvudsakligen i respirationsorganerna. Har tvenne "klockor". Betalning 1 Rdr för ett bad i 2 timmar, 12 bad 9 Rdr, 30 bad 20 Rdr, o. s. v. Öppen hela dagen. Förtjenar högeligen att beses.

Idiotanstalten, belägen vid Rahbeks allé, utgående från Vesterbrogade, upprättades 1855 genom frivilliga gåfvor och hade i början sin lokal vid gamle Bakkehuus. Men genom ytterligare gåfvor och behållningen af ett industrilotteri, som ännu fortsattes, uppfördes 1859—60 dess nuvarande, för 60 elever inrättade, stora och vackra byggnad. Denna består af en hufvudbyggnad med tvenne lägre flyglar. I en nich öfver hufvudingångens portal är anbragt en grupp i zink: "Moderskärleken" framställd i en kvinlig bild, till hvilken ett barn sluter sig. Till anstalten hör en smakfullt anlagd trädgård om 1½ tunnlands vidd.

Anstalten är indelad i en uppfostringsanstalt och en vårdsafdelning för äldre idioter. En föreståndare, en lärare och tvenne lärarinnor, utom ekonomipersonalen, vårda det hela.

En privatanstalt för sinnessjuka barn, upprättad af Teol. Kandidat J. Keller, har sin lokal i Baggesensgade N:o 4.

Blindeinstitutet upprättades 1811, egentligen

genom understöd af sällskapet "Kjæden", och hade ursprungligen en lokal i Aabenraa, hvilken rymde 12 elever. Sällskapet inköpte likväl snart till sitt institut en gård i hörnet af St. och Lille Helliggeiststræde, hvilken med vidtagna förändringar kostade omkring 70,000 Rdr. Senare har samma sällskap till institutets användande 1857—58 vid Citadelsveien N:o 24 låtit uppföra en ny, präktig byggnad af röd sten i rundbågsstil, med plats för 60—70 elever. Byggningen består af en 78 alnar lång hufvudflygel, hvilkens mittelparti prydes af en fronton med danska vapnet, och två parallela sidoflyglar, alla tre slutande med rundbågade gafflar. Omkring byggnaden är en vacker trädgård med lekplats.

Försörjelseanstalten för Blinda, Klerkegade, i Kjædens byggnad, inrättad 1825 af sällskapet "Kjæden", är beräknad att gifva 20 blinda bostad, föda och kläder. I sammanhang dermed är i samma byggnad inrättad en asyl för 8 blinda barn.

Föreningen för Blindas sjelfverksamhet, stiftad 1862, understöder blinda i att förskaffa sig en hederlig verksamhet och låter dem lära ett handverk, om de ej redan förut lärt ett sådant på "Blindeinstituttet".

Döfstummeinstituttet, vid Citadelsveien N:o 22, är inrättad 1807 och upptager 90 elever. Dess af en trädgård omgifna byggnad är uppförd 1845.

Döfstummeskolen, grundad på talmetoden, upprättad 1858 af Teol. Kandidat Keller, har sitt eget hus vid Baggesensgaden N:o 4.

Kjöbenhavns Sygehjem, vid Rolighedsvei, har till föremål att upptaga aktningsvärda, behöfvande personer af begge könen, hvilka lida af långvariga eller obotliga sjukdomar, och derföre icke kunna blifva liggande på hospitalerna. Det är stiftadt och underhålles genom frivilliga gåfvor samt behållningen af ett industrilotteri. Byggnaderna, en hufvudbyggnad och två sidoflyglar om tvenne våningar, äro uppförda 1857—59, fritt och sundt belägna och väl inrättade.

Rummen äro beräknade för 1 till 4 personer. Dessutom finnas gemensamma församlings-, läse- och matrum, en bönsal, lägenheter för inspektören, läkaren och ekonomipersonalen. Arealen innehåller 5 $\frac{1}{2}$ tunnland. Platser för 100 personer. Friplatser kunna grundas mot en inbetalning af 5000 Rdr för hvarje.

Barnhuset (Vaisenhuset), stiftadt 1727 af Fredrik IV, besörjer 70 föräldralösa barns uppfostran och gifver 150 föräldra- eller faderlösa barn från hela landet fri undervisning. Lokal vid Store Kjöbmagergade N:o 44.

Kgl. Uppfostringshuset, Store Kongensgade N:o 108, gifver 90 gossar kläder, föda och undervisning och sörjer för deras anställning. Det är stiftadt 1753 af Fredrik V och dess byggning låg ursprungligen på Christianshavn.

Vartous Hospital, liggande vid Vestervold mellan Farvergade och Långangsstræde, stiftades redan 1475 af Christian I under namn af "Helligaands Hospital", i Helliggeistes hus, på den plats der kyrkan med samma namn nu är belägen. 1617 flyttades hospitalet af Christian IV till en gård vid stranden (nuvarande gl. Vartou), derifrån under samma kung till några byggnader vid ändan af Sortedams Sö, hvilka omgäfvos med vallar och grafvar. Under kriget 1658 besattes Vartou af svenskarne, medan hospitalisterna fingo tillstånd att begifva sig in i staden, der de bodde från 1658—62 i ett hus vid Pilestræde och från 1662—66 i en flygel af barnhuset på Christianshavn. Sistnämnde år inflyttade de i en gård vid vällen, som förr tillhört den bekante astronomen Tycho Brahe, och denna gård, flera gånger ombyggd, upptages ännu af Hospitalet. Den tillhörande kyrkan byggdes 1755. Hospitalat räknar 508 medlemmar af begge könen (432 friplatser).

Bombbössen, en stiftelse för åldriga sjömän, vid Brogade N:o 8 på Christianshavn. Har sitt namn deraf att de första bidragen insamlades i en till bössa inrättad bomb.

Harboeska Frueklostret, med en anseelig byggnad vid Stormgade N:o 14, är stiftadt 1735 af Geheimerådinnan Christiane Harboe, f. baronessa Fuiren. Lemnar fri bostad och en pension till 13 fruar af de fem första rangklasserna.

Alders Tröst, Nörrebrogade N:o 17, är en stiftelse för gamla handverkare och deras enkor, upprättad hufvudsakligast genom behållningnn af handverksföreningens industrilotteri.

Af asylor för behöfvande småbarn finnas i Köpenhamn 12, utom asylskolan för döfstumma. Dessutom är en mängd till största delen ganska betydliga legater anslagna för Köpenhamn, dels till allmänna eller enskilt välgörande ändamål, och dels till vetenskapernas, konstens och industriens befrämjande. I hvarje församling verkar utomdess ett allmänt understödssällskap, hvars frivilliga fattigvård supplerar det tvungna fattigväsendet, och talrika understödssällskaper hafva speciella, välgörande ändamål.

Det egentliga, offentliga fattigväsendet bestyres af Magistratens 3:e afdelning; dess kontor, Hestemöllestræde N:o 4, äro öppna kl. 9—3. Staden är indelad i 19 distrikter, och i hvarje distrikt finnes en distriktsläkare och ända till 7 försörjningsföreståndare.

Arbetarebostäder.

I sammanhang med ofvanstående talrika bevis om Köpenhamnarnes högt uppdrifna välgörenhetsanda och hjälpsamhet mot fattiga medmenniskor kunna vi icke undgå att gifva våra läsare del af en annan riktning i samma anda, som afser att *förekomma* sjukdomar och bräckligheter, såsom en gifven och naturlig följd

af trånga och osunda *bostäder*. Man har nemligen i senare år mera än förr sökt att åstadkomma sunda och tillika billiga

Arbetarebostäder, hvartill ej allenast omsorgen om arbetarens helsa utan äfven de på senare tider högt uppdrifna hushyrorna gifvit ökad anledning. Här liksom vid ofvan uppräknade välgörenhetsanstalter har ingen egen vinning, utan endast människokärleken varit driffjedern, ty ehuru ingen af dessa bostäder lemnas gratis, beräknas likväl alltid en så låg hyra att inkomsten deraf endast nått och jemnt kan betäcka underhållskostnaderna och lemna en låg ränta å de nedlagda kapitalerna.

Mest närma sig till välgörenhetsstiftelser de äldsta:

Arbetarebostäderna i Övergaden over Vandet N:o 62, i det att med dessa. som äro uppförda af ett aktiesällskap, är förenad den bestämmelsen att hyresgästerna icke kunna uppsägas så länge de betala sin hyra och uppföra sig ordentligt. Med bostäderna är förenad en bad-, tvätt- och bespisningsanstalt, och detta har förorsakat att bolagets affärsställning icke kan vara särdeles god.

Läkareföreningens bostäder, tillsammans 19 stora hus, som lemna lägenheter om 1—3 rum, kök, vindskontor, gemensamt tvätthus och trädgård för 576 familjer med omkring 2100 individer. Hyran är 15—36 Rdr halfårsvis. I mån af tillgångarne komma flera hus att byggas.

Classenska fideikommisset lät 1866—68 vid Godthaabsveien uppföra 8 stora hus för arbetarebostäder, utom en byggnad för tvättstuga, inspektörsbostad och handelsbod. Husen innehålla 128 familjelägenheter om 1, 2 och 3 rum med kök, vindskontor och en liten trädgård mot resp. 20, 27 och 36 Rdr i halfårshyror.

11. Militär-Etablissementer.

Arsenalen eller Tyghuset, belägen på slottsholmen, till venster om Christiansborgs slott från slottsplanen afsedt. Om dess vapensamlingar, se under rubriken: samlingar, "Artilleriets historiska vapensamling!"

Örlogsvarfven äro anlagde på flera små holmar längs Amager, hvilka i sammanhang benämnas: Nyholm, och hvartill man kommer såväl från Christianshavn som från Toldboden. De erbjuda en rikedom at alla till skeppsbyggeriet och till flottans utrustning hörande upplag och verkstäder. En vandring genom dessa af spårvägar genomkorsade öar är mycket intressant, men dertill erfordras särskilt tillstånd, som endast kan erhållas genom att ingifva en ansökan till Marinministeriet. På varfvet finnes äfven flottans underofficersskola.

Sjö-officersskolan stiftades 1701 som kadettakademi, då på Gammelholm; har nu, efter många flyttningar och sedan akademien blifvit förändrad till sjöofficersskola, sin lokal i hörnet af Hare- och Borgergade.

Nyboder, eller som de förr kallades: "St. Anna boder", anlades af Christian IV och följande kungar som kaserner för sjöstatens fasta manskap, och utgöra genom deras nästan lika låga byggnader i regelräta gator mellan Östervold, Ny Östergade och Frederiksgade, i Köpenhamns nordligaste ända, liksom en stadsdel för sig.

Sölvgadens kasern, i hörnet af Sölvgade och Volden, uppförd 1765—68, är nu bebodd af infanteri. På den plats der kasernbyggnaderna nu ligga fanns fordom en stor kyrkogård, på hvilken Christian IV begynte bygga en kyrka: St. Anna Rotunda, hvilken likväl, ehuru nära färdig, nedrefs efter belägringen 1658.

Lifgardets kasern, i hörnet af Gothersgade och Nörrevold, är bebodd af Kgl. Lifgardet till fots, uppförd 1787 på den plats der förr Rosenborgs kgl. oranjeri var beläget.

Kronprindsessegadens kasern, vid gatan af samma namn. Hyser infanteri.

12. Andra offentliga byggnader och Bankinrättningar.

Ministerialbyggnaderne, eller som de vanligen kallas, Kanslibyggnaderne, äro liggande mellan Christiansborgs slott och börsen. Den egentliga hufvudbyggnaden är uppförd af Fredrik IV, hvars marmorbyst äfven ses öfver ingången, och dertill är senare tillagd förra kgl. stallmästaregården, förra generalitets- och kommissariat-kollegiets gård och det Lercheska palatset, så att de nu tillsammans utgöra en ganska betydlig byggnadsutsträckning, som lemna lokaler för samtliga ministerierna, utom utrikesministeriet, som har sin lokal i ett af palatserna å Amalienborg, och en del af finansministeriet (postverkets öfverstyrelse), som finnes i postgården.

Genom en hvälfd portik äro ministerialbyggnaderne satta i förbindelse med finanshufvudkassan, som har sin lokal i en del af Christiansborgs slott.

Postgården, Store Kjöbmagergade N:o 33, blef 1780 af postverket inköpt. På den plats der den nu ligger hade Griffenfeld sin gård, som under Christian VI köptes till bostad för Öfverhofmarskalken. Den nedbrann 1728, men uppbyggdes ånyo och var i åtskilliga adeliga familjers ego, tills den ofvannämnde år på nytt blef statsegendom. Här finnas lokaler

både för öfverpoststyrelsen och det lokala postverket, samt numera äfven för statstelegrafen.

Råd- och Domhuset vänder sin hufvudfaçad emot Nytorv (som bör åtskiljas från "Kongens Nytorv") och är byggt 1805—15 i grekisk-romersk stil. Hufvudingången ut mot Nytorv är prydd med en kolonnad af 6 joniska pelare och under denna förer en bred stentrappa upp till en rymlig försal, från hvilken korridorer utlöpa till byggnadens särskilda afdelningar.

Midt för hufvudingången är ingången till kommunalbestyrelsens stora församlingssal, der borgare-representanternas möten på obestämda tider äro offentliga, och dessutom finnas lokaler för magistratens fyra afdelningar, land-, öfver- samt hof- och skifterätten (förmyndarkammaren), kriminal- och polisrätten (deraf en afdelning offentlig), förlikningskommissionen, brefskrifvarkontoret, poliskammaren, passkontoret, Köpenhamns brandförsäkring och stadskonduktörens kontor i samma vidsträckta byggnad.

Tvenne i försalen anbragta tafior gifva nödig hänvisning till de olika lokalernas belägenhet i byggnaden. Likaledes hänger der en lista öfver de autoriserade Mäklarne i Köpenhamn.

Genom tvenne hvalfgångar är rådhuset förenadt med stadens civila arresthus, af hvilket en enskilt del begagnas till bysättningshäkte. Detta har i senare tider visat sig alltför inskränkt och fråga har uppstått om byggande af ett nytt arresthus.

Straffanstalten på Christianshavn, hvars façad vetter ut mot Börnehuustorvet, benämnes ännu ofta "Börnehuset" efter sitt första ursprung. I Christian IV:s tid upprättades nemligen "de Fattiges Börnehus", som skulle upptaga fattiga, föräldralösa barn och hittebarn, och hvilket fick sin första plats på St. Claras klostergård (Möntergade), hvarifrån det flyttades till "Posthuset" (nuvarande Ladegaarden), men senare erhöi Carl Lykkes gård på Christianshavn, då denna adelsman blef dömd för majestätsbrott. Med barn-

huset förenades en tvångsarbetsanstalt för tiggare och lösdrivare ("Spindehuset") och efterhand har det, flera gånger utvidgadt, öfvergått till en uteslutande straffanstalt.

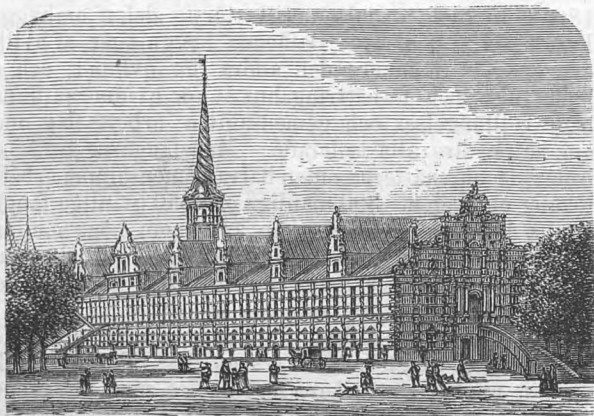
Till dess historia hörer den bekanta samman-svärjningen 1817 mellan fångarne, dervid dessa tände eld på en del af husen, hvilka äfven nedbrunno. 1864—65 blef anstalten till största delen ombyggd. Den består nu af två fristående byggningar, af hvilka den ena för män, den andra för qvinnor, och är både tukt- och förbättringshus. För qvinnorna finnas både cellfångelser och gemensamma arbets-salar, men om natten äro alla isolerade. Mansfångarne äro äfven isolerade om nätterna, men hafva gemensamma arbets-lokaler om dagen. 300 manliga och 350 qvinliga fångar kunna här rymmas. Kyrkan är genom höga mellan-vägggar fördelad i en mängd särskilda afdelningar, och dessutom finnes inom inrättningen en skola och ett särskilt kapell för katolska fångar.

"**Fængselselskabet**" i Köpenhamn, som till en del har den engelska Qväkerskan Mrs. Fry att tacka för sin uppkomst, verkar i förbindelse med föregående anstalt och hade, då det 1868 firade sitt 25-åriga jubileum, antagit sig 523 personer, af hvilka 300 kunde anses som återvunna åt samhället.

Börsen ligger på Slottsholmen och är under Christian IV:s tid uppbyggd på en genom fyllning och pålar från hafvet eröfrad grund.

Den är byggd i nederländsk renaissancestil och är en af hufvudstadens största och vackraste offentliga byggnader, rikt prydd med bildhuggeriarbeten i sandsten och med vackra portaler, af hvilka den vestligaste, ut mot slottsplatsen, är försedd med fyra fristående, toskanska marmorelare. Öfver byggnaden, som har en längd af 203 alnar och en bredd af 30, höjer sig ett torn, som bildas af fyra lindormar, hvilka hvila på buken och vända hufvudet emot de fyra väderstrecken, under det kropparne slingra sig uppåt till en hög spira. Till hufvudingången leder en med träd

planterad chaussée med ett sandstensbröstvärn på begge sidor. Troligen har en dylik väg fört till ingången vid byggnadens andra ända, men har måst lemna plats för den sträcka byggnader som nu benämnes "Nybörsen".

Börsen.

Börsens byggnade påbörjades redan 1619, och den mot slottet vettande delen var färdig 1624; men hela byggnaden blef först fulländad 1640. Den var från början afsedd för upplag och butiker, både i källarvåningen, som ännu användes för detta ändamål, och i bottenvåningen, och först 1682 blef den församlingslokal för köpmanståndet. Efterhand inskränktes då butikernas antal, tills de numera, sedan börsen blifvit Köpenhamns handelsstånds egendom, alldeles försvunnit från öfre våningen, som utslutande begagnas till samlingssal och till lokaler för åtskilliga institutioner som stå i förbindelse med handeln.

Ursprungligen var börsern statsegendom, men 1647 såldes den på konungens vägnar af Corfitz Ulfeld till Borgmästaren Jacob Madsen för 50,000 Daler kur., hvilka afdrogos af hans tillgodohafvande hos kronan. Hans enka öfverlät den emellertid 1669 ånyo till staten för en summa, som till en del godtgjordes med jordagods, och den förblef nu i statens ego, tills den 1855 öfverläts till grosshandelssocieteten för en summa af 70,000 Rdr, likväl med förpligtelse att oförändradt bibehålla dess yttre.

Under Arkitekt Stillings ledning företogs 1856—58, dels en restauration af dess yttre och dels en genomgående inre ombyggnad, efter hvilken särskilt den 52 alnar långa och 30 alnar breda börssalen fått en utstyrsel, som värdigt öfverensstämmer med byggnadens vackra yttre. Genom tvenne pelarrader delas salen i ett högre hufvudskepp och tvenne lägre sidoskepp. Öfver en marmorkamin i salens ena ända står en afgjutning i bronserad zink af Thorvaldsens Christian IV och vid ändan af båda sidoskeppen ses kartonger af Lorenz Fröhlich, hvilka allegoriskt framställa "fliten och rättfärdigheten". Från börssalen föra dörrar till läsesalen (med Höjers tafla öfver "Christian IV som besöker Tycho Brahe"), auktionssalen och kursnoteringssalen, samt till en korridor, längs hvilken åtskilliga assurans- och mäklarefirmor hafva sina kontor, hvarförutom der också finnes en telegrafstation. I den motsatta ändan af byggningen har privatbanken sina lokaler.

Börstiden är från kl. 2—3. Efter kl. $\frac{1}{2}$, 3 erlägges en inträdesafgift af 8 sk. Börsens läserum är öppet kl. 9—5. Börskontoret kl. 9—12 och 1—5.

Myntet, Nyhavn N:o 26, inrättadt för kgl. räkning efter Fredrik V:s resol. af 14 Jan. 1749, har från 1821 haft monopolium att mot en billig taxa smälta guld och silfver för enskilda personer i hufvudstaden.

När myntningen är i gång, eger allmänheten tillträde till "myntet" å förut bestämda timmar. Expedition hvarje söckendag kl. 11—3.

Kjöbenhavns Toldbod delas i tvenne delar: norra och södra "Toldbodplads", hvilka åtskiljas genom ett staket. Vid slutet af Toldbodveien förer en passage till en port, på hvars stolpar tvenne lejon hvila, och genom denna kommer man förbi två låga byggningar — af hvilka den ena begagnas af tullverket och den andra af posten — till norra tullhusplatsen, hvilken numera är ganska rymlig och längst i norr begränsar en särskilt båthamn. En nyligen uppförd byggnad med ett högre mittel- och tvenne lägre sidopartier är platsens förnämsta prydnad. I denna finnas en tullvakt, två väntsalor för afgående ångfartygspassagerare, lokaler för hamn- och lotsväsendet samt telegrafstation. I öfrigt begränsas platsen emot "Esplanaden" och "Langelinie" af ett högt, vackert jernstaket, genom hvilket en port leder ut till "Grönningen".

På norra "Toldbodplads" finnas ytterligare två små hus för tullbevakningen och dessutom begränsas dess ena sida af den stora, gamla tullbyggningen. Dennas öfversta del är inrättad till frilager. I dess nedersta del ligga tullskrifvarekontoren och kreditupplagen, samt i en sidobyggnad frilagerexpeditionen och våghus.

På södra "Toldbodplads", som äfven har en utgång till Amaliegade, ligga ytterligare tvenne mindre byggnader; i den ena är Öfver-tullinspektorens kontor, i den andra, hvartill en liten trädgård hörer, har nämnde tjänsteman sitt boställe; den gamla Guidekaserne, som nu begagnas till skeppsregistrerings- och transitoinspektionens kontor samt en nyare mot Amaliegade liggande byggnad för kreditupplag af vin och spirituosa.

Slutligen finnas här trenne större packhus: Lybecker-, Kieler- och Vestindiska packhusen.

Från södra Toldboden förer en väg öfver de mellanliggande platserna till St. Anna plads.

Köpenhamns bangård är belägen emellan Lagedaardsveien, dosseringen vid St. Jörgens sjö, Fari-

magsveien och Vesterbrogade. Dess hufvudbyggning, med façad mot Farimagsveien, är uppförd 1864. Dess yttre är något tryckt, men dess inre är rymligt och planmessigt inrättadt. För afgående tåg är ingången från Farimagsveien (en särskilt, mindre station är inrättad längre ned vid samma väg för Klampenborgstågen sommartiden). För ankommande tåg är deremot utgången på motsatta sidan af en hvälfd hall utåt Vesterbro. Här finnas också utlemningskontor för reseffekter, tull-expedition, och, i en särskild byggnad, bestyrelsens kontor; men post- och telegrafverken hafva sina kontor åt Farimagsveien.

Köpenhamns "Sporveisselskab" har sin hufvudstation vid rundeln vid Fredriksberg. Ursprungligen anlades spårvägen 1863 af ett engelskt sällskap: "Copenhagen Street Railway C:o", hvilket utlade spåret från Fredriksberg till Vibenshuus. Den öfvertogs 1866 af ett danskt sällskap, som sedan lagt spår utåt Pilalléen till "Jernporten", från Tivoli till Parcelveien och från Vibenshuus till Slukefter. Hufvudlinien från Fredriksberg längs alléen till Slukefter har en längd af 15,981 alnar. För körningen användas sommartiden 33 vagnar och omkring 225 hästar; för vinterkörningen 26 vagnar med omkring 214 hästar. Passagerareantalet, som 1864 var 959,890, har sedan varit i jemn stigning och utgjorde 1870 4,342,223. Den af samma sällskap inrättade omnibuskörseIn (station i Allee-gade vid Fredriksberg) utgöres af 12 vagnar med 70 hästar, hvilka under år 1870 befordrat 1,107,837 personer.

"Nørrebroes Sporveisselskab" har sin hufvudstation vid Lygteveien. Spårvägen, som har en längd af omkring $\frac{1}{2}$ mil, öppnades 6:e December 1867 och under år 1870 såldes 2,986,058 biljetter à 2 sk. I medeltal begagnar hvarje passagerare två biljetter. Till körningen användas dagligen 9 spårvagnar och 54 hästar.

Köpenhamns Gasverk, som upptager en betydlig areal utåt Kallebodstrand vid ändan af Gasværks-

veien (Vesterbro), anlades 1856—57. Det har 9 ugnsfördelningar, af hvilka 8 hafva 4 och den 9:de 6 dubbelklockor, hvar och en med 6 retorter. Det har 3 ångmaskiner och 4 gaspumpar i 2 systemer, en dubbel kondensator, 2 systemer rensare, 6 gasbehållare till något ofver 1 million kubikfot gas och 2 stationsmätare. Produktionen kan med dess nuvarande apparater uppbringas till 2 millioner kubikfot gas i dygnet. 1871 konsumerades der 231 millioner kubikfot gas med en kolåtgång af 26,000 tons. De offentliga lyktornas antal är 2,350; de privata gasförbrukarnes antal omkring 7,000, och offentliga och privata lågor kunna tillsammans uppskattas till 50 à 60,000. Hufvudledningarne, hvilka, liksom hufvudvattenrören, föras från Köpenhamn till Christianshavn genom en under hamnen gräfd tunnel, hafva en längd af omkring 11 mil. Arbetsstyrkan vid gasverket utgör, utom lykttändare m. fl., 180 man.

De, som önska bese gasverket, erhålla tillstånd dertill på verkets kontor hvarje lördag kl. 10—12 f. m.

Köpenhamns vattenledning ligger vid Fariagsveien midt emot jernbanstationen. Dess verksamhet begynte 1859, och den förser nu staden och dess förstäder med omkring 25 millioner tunnor vatten om året.

Denna vattenmassa erhålles, dels från några små sjöar, af hvilka Damhuussöen är den viktigaste, och dels från artesiska källor, som ligga $1\frac{1}{2}$ à 2 mil från staden.

Vattnet renas genom filtrering, flyter i rent tillstånd in till en djup reservoar vid vattenverket, uppumpas genom maskiner från denna och tryckes direkte in i hufvudledningarne, hvilka utgrena sig till stadens alla gator. Det vatten, som maskinerna uppumpas utöfver stadens tillfälliga behof, går genom en sidoledning upp till en högt liggande reservoar på höjden vid Fredriksberg, midt emot slottet. Denna reservoar tjänar dels till säkerhet för det fall att något olag skulle träffa pumpmaskinerna, och dels att förse staden med

vatten om natten, då maskinerna icke arbeta. I staden är vattnet inledt till nästan hvarje hus och stiger genom trycket upp till de högsta våningarne.

Vattenverket är tillgängligt för resande efter anmälan hos inspektören, hvilken har bostad och kontor i verkets lokal.

Biskopsgården, i hörnet af Nörregade och Studiestræde, ligger på den plats der förr stadens rådhus var beläget intill 1479, då det **lånades** af Christian I på 10 år för inrättande af ett universitet. Borgarne fingo aldrig sitt rådhus tillbaka, men då universitetet 1540 flyttades till den gamla biskopsgården vid hörnet af Nörre- och Krystalgaderne flyttades biskopsbostället till förra universitetsbyggningen och är der ännu. I porten och trappuppgången har biskop Münter låtit inmura en del egyptiska fornsaker.

Stifts-prostgården, Fiolstræde N:o 8, hörnet af Kannikestræde, är endast märkvärdig genom den historiska upplysning, som en i muren åt Fiolstræde inmurad tafsla lemnar, nemligen att Ludvig Holberg der, som professor vid universitetet, hade sin embetsbostad från 21 Juni 1740 till 28 Jan. 1754, då han afled.

Frimurarelogen har sin storartade nya och egna byggnad å Klærkegade. Grundstenen lades 4 Maj 1867 och redan 6 Oktober 1868 (Fredrik VII:s födelsedag) kunde den högtidliga invigningen ega rum. Byggnaden är uppförd på en grund af 6000 kvadrat-alnar, har en façad af 136 alnars längd och en höjd af 30 alnar till gesimsens öfverkant. Festsalen är 40 alnar lång, 20 alnar bred och 13 alnar hög.

Frimureriet infördes i Danmark 1743, men den då stiftade logen, "St. Martin", blef icke straxt erkänd, och en ny loge, "Zorobabel", upprättades och erhöll 1745 konstitutionsdiplom från stormästaren för den engelska logen, Lord Cranstown. Den hade sin lokal vid Nytorv. Senare erhöll likväl äfven "St. Martin" diplom från England, och en längre tid bestodo de tvenne logerna tills de 1767 förenades under namnet: "Zorobabel till Nordstjernen". Det arbetades

i denna loge å tyska språket till 1778, då antalet af danska medlemmar så tilltagit, att de tyska elementerna funno sig föranlåtne att utträda och bilda en egen loge, som efter dåvarande kronprins Fredrik (VI) uppkallades: "Frederik til det kronede Haab". De tvenne logerna förenades sednare och frimurarelogerna bära nu begge de förra logernas namn med betecknelse-bokstäfverna Z et F.

Landtgreffe Carl af Hessen (Fredrik VI:s svärfar) hade mycket inflytande på det danska frimureriet och föranledde upprättandet af några "skottska grader", hvilka likväl aldrig blefvo allmänt erkända.

Den gamla, hyrda lokalen på Nytorv utbyttes 1807 af en ny, sjelfständig logebyggning vid Kronprindsensgade (nu handtverksföreningens lokal), och först då denna i senaste tid visade sig för trång, beslöts uppförandet af den nya nuvarande byggnaden.

Kung Fredrik VII var en mycket ifrig frimurare och under honom vidtogs öfvergången till det svenska systemet, hvarefter till den förra Johannes-logen tillades en Andreas-loge, som tillsvidare erhöll sin lokal i logebyggningen vid Kronprindsensgade, och kapitelgrader, hvilka erhöillo lokaler på Fredriksbergs slott, men äro nu samlade i Johannes- och Andreas-logen i den nya byggnaden.

I de danska frimurarelogerna upptagas icke Judar och de judar, som äro upptagne i utlandet, hafva endast tillträde som "besökande".

Utom i Köpenhamn finnas frimurareloger i Odensee ("Maria till de tre hjertan"), Helsingör ("Kosmos"), hvarest det svenska systemet först genomfördes, och Aalborg ("Cimbria").

Något beslägtadt med frimureriet är det välgörande sällskapet "Kjæden, de tre Vise fra Österland", hvilket äfven upptager qvinliga medlemmar. Detta sällskap har låtit uppföra en ny byggning i Klærkegade och antager sig särdeles de blinda.

Banker.

Nationalbanken är upprättad genom oktroj af 4 Juli 1818 med ett aktiekapital af omkring 13 $\frac{1}{2}$ million Rdr och är ensam berättigad att utgifva papperspengar. Dess äldre byggning låg mellan börsen och ministerialbyggnaden; men den är nu nedrifven, och 1866—69 har banken vid Holmens kanal låtit uppföra en stor, mycket solid och planmessig byggnad af granit och mursten, som nu begagnas.

Kontoren äro öppna kl. 10—3. Banken har filialer i Aarhus och Flensburg.

Privatbanken är upprättad 1857 med ett kapital af 4 millioner Rdr. Den har sina kontor i börsbyggnaden med uppgång från södra sidan.

Öppen kl. 10—3.

Köpenhamns privata lånebank, upprättad 1854; kapital 1 million; har filial i Malmö, upprättad 1863.

Kontor vid Høibroplads N:o 9.

Industribanken, upprättad 1862; kapital 200,000 Rdr; har kontor vid Havnegade N:o 3.

Öppen kl. 10—2.

Bikuben, försörgelseförening (sparbank, ränte- och kapitalförsäkringsanstalt), stiftades 1857.

Kontoren, i föreningens nya byggning vid Silkegade N:o 8, äro öppna kl. 11—3 och dessutom om lördagen kl. 5—8 e. m.

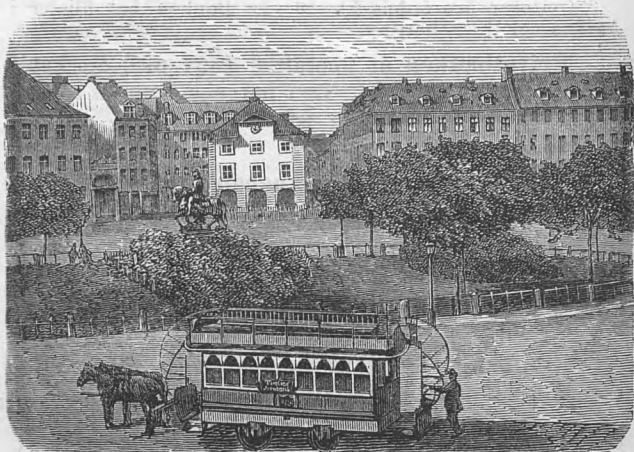
Sparbanken för Köpenhamn med omgifningar, upprättad 1820, har sina kontor i sin egendom i hörnet af Store och Lille Helliggeiststræde.

Banque Scandinave i Paris har filial i Helliggeiststræde N:o 7.

13. Allmänna platser, torg och gator.

Köpenhamn är icke rikt på vackra, offentliga platser och torg, hvartill orsaken torde få sökas i dess uråldriga beskaffenhet som befästad stad, omgifven af vatten och vallar, hvilkas bestämda gränсор icke tillåtit några särdeles stora inkräktningar på boningshusens områden för öppnande af dessa fria och luftiga platser, hvilka med rätta kallas "städernas lungor".

Dess största torg äro:

Kongens Nytorv.

Kongens Nytorv, som intager en areal af omkring 6 tunland, men är för oregelbundet till formen och omgifvet af för många olika byggnader för att kunna kallas vackert. Midt på torget står en misslyckad statue equestre af Christian V, gjuten i bly och sjelf blytung och klumpig i alla afseenden, upprest 1688. Hästen trampar på en liggande figur, som i fordna tider af danskarne — hvilka, som bekant är,

ej alltid till svenskarne stått i samma vänskapliga förhållande som nu — påstods föreställa "den svenske Konge", men som egentligen är en allegorisk bild af "afunden"; och omkring fotstycket äro placerade fyra figurer, föreställande Minerva, Herkules, Alexander och Artemisia. En vacker gräsplan omgifver denna grupp, som man genom å planen planterade träd och buskar sökt i möjligaste måtto dölja, och förslaget att helt och hållet nedtaga och mot en nutidens konstfordringar mera motsvarande staty utbyta denna vanprydnad, har redan flera gånger varit å bane och torde snart komma till verkställighet.

Af de torget omgifvande husen är Hôtel d'Angleterre det största och det s. k. Erichsenska palatset, som mot torget vänder en dekorerad façad, det vackraste. Den fula teaterbyggnaden, som äfven till en del vetter mot torget, räknar lyckligtvis nu sina sista dagar och en ny teater är under byggnad, som snart kommer att med sin breda façad blifva en verklig och behöflig prydnad för Kongens Nytorv.

Desto behagligare är anblicken af den vackra stadsdel, som på senaste åren invid samma torg uppstått ur gruset af det fordna Gammelholm, och som med sina stora och prydliga hus, breda gator och öppna, om ock mindre platser, onekligen utgör den vackraste delen af Köpenhamn inom vallarne. Dess största gata, Tordenskjoldsgade, är, ehuru icke särdeles lång, med sina jemnhöga, palatslika hus, en prydnad, fullt värdig en hufvudstad. I samma ädla och vackra stil äro byggnaderne å de öfriga Gammelholms nya gator: Nils Juels-, Holbergs-, Heibergs-, Peder Schrams- och Havnegaderne hållne och äfven den s. k. Holmens kanal med Størrestræde, (den äldre gatan, som i krökning leder från Kongens Nytorv till Ved Stranden, och till bron som leder till Slottsholmen), har genom å venstra sidan uppförda nya hus vunnit en betydlig försköning. Särdeles täck är den lilla, med en gräs- och buskageplantering i midten prydda trekanten mellan Studentföreningens hus och

hörnen af Holbergs- och Nils Juelsgaderne med Holmens kanal till bas.

St. Anna Plads är en vacker, bred och med dubbla trädrader i midten planterad gata eller boulevard, sträckande sig från Kvæsthusbron upp till Norgesgade med Amaliegade afvikande till höger och den rätt vackra Garnisonskyrkan till venster. I dess midt "*sitter*" en staty i bronz af Skalden Adam Oehlenschläger.

Amalienborgs- eller, enligt dess officiella namn, **Frederiksplads**, är ett vackert åttkantigt torg, omgivet af de fyra förr omnämnda Amalienborgspalatsen och i midten prydt af en vacker ryttarstaty af Fredrik V, modellerad af Saly. Bakom de fyra palatserna ligga vackra ehuru för allmänheten tillslutna trädgårdar.

Höibroplads ligger mellan kanalen nedanför Christiansborgs slott och det så kallade Amagertorv, som egentligen blott är en bredare fortsättning af Östergade eller mynningen till Vimmelskaftet. På Höibroplads ha landtmännen sin försäljning af blommor och grönsaker.

Gammeltorv är sammanhängande med **Nytorv**. Det förra är prydt af en vattenkonst och det senare af rådhusets mot detsamma vettande façad.

Hauserplads, **Kultorget** och **Graabrödretorv** äro platser af obetydlig storlek.

Slottsplatsen, utanför Christiansborgs slott åt Holmens kanalsida, är en vacker, öppen plats med planteringar och som är ämnad att ytterligare förskönas.

De förnämsta af **Köpenhamns gator** äro:

Norgesgade eller **Bredgade**, som den vexelvis kallas. Denna gata är 1255 alnar lång och 22 alnar bred. Hon omgives på begge sidor af många stora och vackra hus, bland hvilka till venster: Hôtel Phoenix, flera af landtadelns palatser och den gamla "Landkadetakademien", och till höger: Schimmelmanns palats, arfprinsessans palats, kirurgiska akademien, katolska St. Ansgarii kyrkan och Frederiks hospital,

och går från Kongens Nytorv till Toldbodveien och Esplanaden.

Gothersgade leder från Kongens Nytorv till Nørrevold, är 1240 alnar lång och löper till sin nedersta del utåt Rosenborgs Have, från hvilken park hon likväl är skild af brunnsbyggnaden och exercishusen.

Store Kongensgade, från samma torg till Ny Östergade och Toldbodveien.

Östergade, från Kongens Nytorv till Amager-torv och Store Kjöbmagergade, är den lifligaste af alla Köpenhamns gator och på begge sidor uppfylld af eleganta och rikt försedda butiker.

Amaliegade, som från St. Anna plads leder till Esplanaden, Kastellet och Toldboden, är en lång, bred och vacker gata på midten afskuren af Amalienborgs- eller Frederikstorv, vid hvilket de kungliga palatsen m. m. äro belägne. Svenska och Norska Generalkonsulatet är äfven beläget vid Amaliegade N:o 39, till venster och nära Toldbodveien.

Borgergade går från Gothersgade ut till Ny Östergade.

Dronningens Tvergade, mellan Norges- och Kronprindsessegade.

Kronprindsessegade, mellan Gothers- och Sölv-gade, en särdeles vacker gata, hvars enda husrad har utsigt öfver den, midt öfver gatan liggande Rosenborgs Have, som blott med en mur är skild från Kronprindsessegade, vid hvilken äfven, i N:o 19, svenska och norska ministern har sitt residens.

Havnegade löper i en halfcirkel från Nyhavn till Holmens kanal, utåt hamnen och slottskanalen, samt omgifver en del af de nya och ståtliga husen på Gammelholms sydliga del.

Tordenskjoldsgade, från Kongens Nytorv till Havnegade, en bred, med goda trottoirer försedd och af nya, praktfulla hus omgifven gata, onekligen i pryd- lighet den främsta af alla Köpenhamns gator.

Nils Juels-, Heibergs-, Holbergs- och Peder Schramsgade utgöra jemte **Holmens kanal** och **Størrestræde** de återstående, förr omnämnda gatorna å Gammelholm och utmärka sig alla för deras bredd, goda trottoirer och prydliga hus.

Äfven på **Christianshavn** finnas många större och reela gator, bland hvilka må nämnas:

Dronningens-, Prindsesse- och Strandgade, Övergade over Vandet och Övergade neden Vandet, m. fl.

Utom vallarne, å Nørrebro och Vesterbro stadsdelar, finnes äfven en mängd nya och vackra gator, bland hvilka **Vesterbrogade, Frederiksbergs alléen Gamel Kongevei** och **Nørrebrogade** äro de förnämsta, och hvilkas lägen bäst kunna ses å denna vägvisare bifogade kartan öfver Köpenhamn och dess förstäder.

14. Bad- och Brunnsinrättningar.

Om Ni vill erhålla ett i alla afseenden godt och komfortabelt saltsjöbad, så bör ni icke underlåta att besöka **Rysensteens storartade badanstalt**, belägen vid den s. k. Langebro, dit Ni lättast kommer från staden, om Ni följer en vesterut gående spårvagn till den s. k. **Filosofgangen**, en planterad, mindre sträcka af Vestervold, från hvilken Ni endast har en kort promenad till badinrättningen, som ligger vid Kallebodstrand, der Ni, mot billigt pris, kan erhålla såväl kalla som varma bad af det friskaste, salta hafsvatten.

Inrättningen förestås af Kapten J. Jacobsen, bekant för den utmärkta välvilja han under 1864 års krig visade våra svenska frivilliga och derföre äfven blef af Kung Carl XV hedrad med Wasaorden.

Om denna badanstalt, dess badtider och priser se vidare annonsen pag. II i slutet af vägvisaren.

Vidare har Ni längs utåt **Langelinie** vid Sundet, och på andra ställen åtskilliga mer eller mindre beqväma sommar-saltsjöbadinrättningar, af hvilka vi vilja anföra:

Becks badinrättning, Strandpromenaden N:o 1; Strömbad 8 sk., Duschbad 10 sk.

Engelbrechts badinrättning, Strandpromenaden N:o 2. Samma priser.

Langelinies badinrättning, hela söndagen, men söcknedagarne endast på vissa timmar öppen för civila badgäster; för vuxna 4 sk., för barn 2 sk.

Winthers badinrättning vid gamla Vartou; spårvagnar gå dit.

"Öresunds" badinrättning vid Charlottenlund.

Lynette- eller Kongebadet, vid sjöfortet Lynetten, öfverfart från Toldboden, pris 16 sk., öfverfarten inberäknad.

Af inrättningar för dels kalla, dels varma bad vilja vi rekommendera:

Romerska baden vid Tordenskjoldsgade N:o 10. Se annonsen Pag. I.

Frederiks Hospital, varma och kalla bad för Herrar: måndag, onsdag och fredags f. m.; för Damer: tisdag, torsdag och lördags f. m. Pris 16 sk. Ryska ångbad, för Herrar: måndag, onsdag och fredags afton kl. 6—8; för Damer: samma dagars f. m. Pris 56 sk.

Kommunehospitalet, för Herrar: söcknedagar kl. 3—7, för Damer: tisdag, torsdag och lördag kl. 12—4. Pris: varma, kalla, dusch-, sitt- och lokala bad 16 sk., svettbad 32 sk., ryska ångbad 64 sk.

Hôtel du Nord, vid Kongens Nytorv. Varma bad för Herrar och Damer från kl. 8 f. m. till 8 e. m. à 32 sk.

Hambroske badinrättningen i hörnet af Borger- och Fredericiagade; varma bad 12 sk., kalla bad 8 sk.

Rosenborgs brunnsinrättning, Gothersgade N:o 64. Se annonsen pag. VII.

15. Allmänna promenadplatser.

Köpenhamn är rikt på vackra promenadplatser, såväl inom staden som i dess omedelbara närhet. En af de mest besökta är vallen, som i en halfcirkel omgifver staden mot landsidan och hvars hufvudlinie är planterad med gamla lindar och lönnar. Från dosseringarne och särdeles från bastionerna har man en rik och ständigt växlande utsigt öfver Kallebodstrand, Förstäderne, Fredriksbergs slott och park, och vid foten af vallen de för den allmänna trafiken till största delen stängda glaciserna och "Kirsebærgangen" med deras mångfaldiga slag af träd- och buskplanteringar, stadsgrafven med dess frodiga planteringar och Ingeniörernas öfningsplats med dess pittoreska kullar, miniatyrbatterier och hyddor.

Enär vallarnes betydelse som fästningsverk är försvunnen genom den utveckling som krigskonsten numera erhållit, har deras egenskap som sådane upphört och deras successiva försvinnande är beslutad. De komma likväl att ersättas af parkanläggningar, hvilka sålunda komma att på deras nuvarande områden omgifva staden. Vid foten af Vestervold utgår från Halmtorv på en kortare utsträckning en allé: "**Filosofgangen**", som, särdeles i förra tider, var en mycket besökt promenadplats.

Under det de allmänna fästningsvallarne äro allmänt tillgängliga, måste man likväl för tillträde till den vackraste af dem alla: "Kastelsvolden", förskaffa sig särskilt tillträdeskort af Kommendantskapet. Från "Kastelsvolden" har man en den vackraste utsigt öfver Sundet.

En annan vacker promenadplats har man i de alléer som omgifva de sötvattensjöar, hvilka ligga mellan gamle Kongevei och Österbro. Flera vägar, till en del rätt vackra, föra äfven genom glaciserna från Nörrebro, dels till Ladegaardsveien och dels till Fariagsveien vid Kommunehospitalet.

De vackraste promenaderna äro likväl de i närheten af Toldboden liggande, nemligen dels **Esplanaden** eller **Grönningen**, en trädplanterad plan, som mot landsidan omgifver kastellet och från hvilken en väg leder genom detta till början af **Langelinie**, dels äfven denna sjelf, som från Esplanaden löper längs sundet förbi kastellet. Man har härifrån den skönaste utsigt öfver det blåa Sundet med dess många seglare och vackra, skogbekransade kust. Vänder man blicken in mot staden, ser man här Toldboden och hamnen med dess rörliga lif, och bortom denna flottans varf på Nyholm, samt på en framspringande landtunga sjöbatteriet Sextus. Midtför detta och på de genom uppfyllning af de gamla grunden nybildade öar och på längre afstånd ligga de 4 sjöfästningarne, hvilka försvara inloppet till Köpenhamn: Tre Kroner, Lynetten, Mellemförtet och sydligast Prövestenen. Köpenhamns sjöbefästning kompletteras genom Kastellet, Langelinie med dess strandbatterier och ett batteri i Kalkbränneri-bugten. Till venster har man "Strandveien" med dess villor och trädgårdar, fisklägena Skovshoved och Taarbæk samt skogarne vid Charlottenlund och Dyrehaven. I fonden höjer sig ön Hven, der Tycho Brahe från sitt observatorium Uranienborg spred sitt namn som en af världens store män, och i bakgrunden utbreder sig den svenska kusten.

Langelinie fortsättes af **Strandpromenaden** förbi badinrättningarne och den vackra grupp af villor som kallas Rosenvænget till de tvenne kalkbrännerierna. Vid det ena af dessa ligger: "de fattiges Dyrehave", ett om sommaren äfven af allmogen mycket besökt lustställe.

Vill man vända sig mot vester, har man längs **Ladegaardsaaen** en promenadväg, som genom flera vägar står i förbindelse med Vesterbro och Fredriksbergs alléerna.

I sjelfva staden är **Rosenborgs Have**, som närmare är beskrifven under rubriken 8, "Kungliga slott", den mest besökta promenadplatsen.

16. Teatrar och förlustelseställen.

Den kungliga teatern, liggande vid södra sidan af Kongens Nytorv, understöddes af staten som nationalteater. Ehuru denna teater inom ett par års förlopp kommer att ersättas af en ny och större, vilja vi dock ännu nämna några ord om denna, som sålunda snart torde försvinna från "de gamla rucklenas antal".

Den är uppbyggd 1748, men sedan dess ombyggd och utvidgad, ehuru på ett sätt att den aldeles vanpryder det stora torget, och är för närvarande ytterligare belamrad med tillfälliga bibygnader, likväl behöfliga för den nya teaterbyggnaden, hvars plats blifver vid sidan af den gamla (som derefter skall rifvas), något närmare åt Torden-skjoldsgade.

Teatern innehåller 1,370 platser. På densamma uppförs under speltiden: 1 September—31 Maj såväl skådespel, som operor och baletter, och Danmarks berömdaste författares namn: Holberg, Evald, Oehlenschläger, Heiberg, Hertz, Hauch, Hostrup m. fl. äro förenade med denna nationalteater. Utländningen bör det särdeles intressera att se den danska baletten, som under Balettmästaren Bournonvilles ledning har nått en särdeles hög ståndpunkt. Inträdespriserna äro: 1:a parkett (bästa plats för utländningar) 8 mk, 2:a parkett 1 Rdr, parterre 4 mk, 1:a radens pladsloger 6 à 8 mk, öfriga loger å 1:a raden 6 à 7 mk, 2:a raden 4 à 5 mk, 3:e raden 40 à 48 sk. Till dessa priser säljas biljetter dagligen kl. 1—3 och efler kl. $\frac{1}{2}$ 6; till söndagsföreställningarne: lördag kl. 1— $\frac{1}{2}$ 4, och söndag kl. 12—2 samt efter kl. 5; till $\frac{1}{4}$ förhöjdt pris kl. 10—12 (till söndagsföreställn. lördag kl. 10—12); till dubbla priser (1:a och 2:a parkett och parterre) i biljettförsäljarens bostad dagen förut kl. 11—1. Till söndagsföreställn. fredag kl. 11—1.

Kasino, Amaliegade N:o 10, uppfördes 1846 af Arkitekt Stilling efter G. Carstensens plan och var

ursprungligen bestämd till vinterförlustelser af samma slag som dem, hvilka i Tivoli erbjudas om sommaren. I bottenvåningen voro restaurationslokaler och bazar, i "pergolan" vinterträdgård, och i de tvenne salarne i öfre våningen orkestrar och en liten teater. Teatern utträngde likväl snart öfriga förlustelser och under det den mindre salen, som rymmer 6 à 700 personer, uteslutande begagnas till koncerter, blef den större omskapad till teater med salong för 1800 à 2000 åskådare. Här uppföras skådespel och operetter, och största delen af Erik Böghs muntra vaudeviller äro skrifna för denna scen. Om vintren gifvas här allmänna maskerader.

Å Kasinos teater gifvas vanligen 4 spektakler i veckan. Biljettprisen äro 2 à 3 mk, för barn 1 mk från kl. 11 f. m. Till förhöjda priser, 4 mk, kl. 9— $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

Med anledning af dess stora utrymme har Kasinos sal stundom blifvit begagnad till politiska sammankomster, af hvilka särskilt de i Mars 1848 ("Kasinomötena") hade ett afgörande inflytande på Danmarks politiska förhållanden.

Folkteatern, Nörregade N:o 39, uppfördes 1846 till hippodrom och begagnades äfven liksom Kasino till politiska sammankomster (hippodrom-mötena).

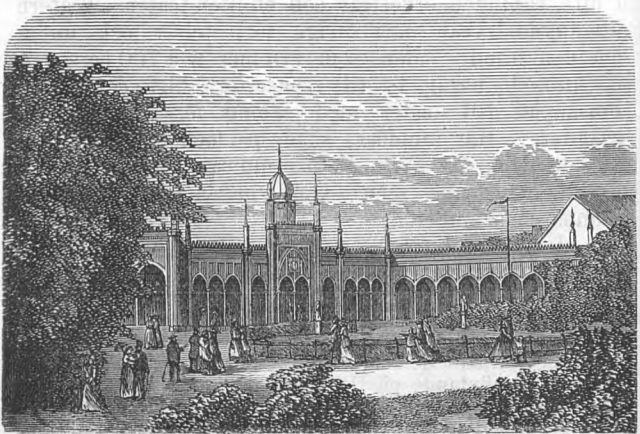
1857 omskapades hippodromen till teater med 1400 åskådareplatser och på denna uppföras Offenbachska operetter, farcer och komedier.

Biljettprisen äro: 1, 2 à 3 mk från kl. $\frac{1}{2}$ 12 f. m.; men till förhöjda priser, 3 à 4 mk, från kl. 9—11 f. m.

Hofteatern på Christiansborgs slott, af Christian VI uppförd till rustkammare men sedan förändrad till teater med omkring 800 platser, begagnas endast någon gång med särskilt tillstånd af Civillistans bestyrrelse till koncerter, operor och pantomimföreställningar.

Vesterbroes teater, Vesterbrogade N:o 3, uppfördes 1831 af P. Petoletti och inköptes senare af Arkitekt Petersen. Den rymmer 12—1400 åskådare och begagnades förr hufvudsakligen till konstberidare-cirkus, pantomimer och dramatiska föreställningar af främmande, särdeles tyska sällskaper. Under senare

åren har ett fast, danskt skådespelaresällskap derstädes uppfört skådespel och farcer, väsendtligen beräknade för den lägre klassen.

Tivolis Bazar.

Tivoli anlades efter kaptén G. Carstensens plan 1843 af ett aktiesällskap, straxt till venster utom Vesterbro, på en af staten för en billig hyra öfverlåtten del af fästningsområdet. Dettas betydliga vidd och gynnsamma läge vid vallgrafven, skildt från staden af denna och den bakom liggande vällen, gjorde det möjligt för Carstensen att använda sin talang för skapandet af en anläggning, som i smakfull anordning, rikedom af förströelser och billigt tillträdespris icke har sin like i Europa och derföre, jemte det att det utgör Köpenhamnarnes älsklingsställe, äfven väcker alla resande utländningars beundran. För det Köpenhamnska folkklivet har Tivoli haft stor betydhet och om det än i så måtto kunnat verka skadligt att det gifvit näring åt förströelsebegäret, har det likväl

å andra sidan gifvit allmänheten tillfälle att till billigt pris deltaga i ädlare njutningar, hvilka ej förr varit densamma så tillgängliga, som t. ex. åhörandet af god musik; och derjemte har Tivoli i icke ringa grad utvecklat den jemnlighetsanda, som redan förut är ett så vackert hufvuddrag i den danska nationalkaraktern.

"Tivoli, Tivoli,

Aldrig, aldrig glömma vi!"

sjöngs förr af en omtyckt sångerska vid en af Tivolis många "sång- och harpolufter", och i sanning, man skall vara djupt nedtryckt af lidanden, om man icke här kan känna sig lifvad och stämd för glädjen. Och detta kanske synnerligast derföre att den delas af så många andra, högre och lägre, rika och fattiga; ty för en enda mark kan hvem som helst här köpa sig en hel aftons vexlande nöjen. Den, som icke har råd att spisa vid hr Vincents läckra bord i bazarpaviljongen, kan för några skilling erhålla ett "smörrebröd" och "1/2 Bayer" i någon annan billigare lokal, eller till och med på någon af de gästfria bänkarne i en aflägsnare löfsal förtära sin aftonvard af egna medförda förråder. Men Tivolis parker, Lumbyes concerter, den stående amfiteatern framför lilla teatern, som genom Hr Volkersens förträffliga Pierrotspel, fröknarne Careys tjusande dans och andra sujetters talanger upphöjts till en verklig *konstnärsteater*, allt detta står öppet för *alla*, som genom en anständig klädsel och städadt väsende berättigats till inträde inom Tivolis lilla paradisport.

Kläd eder derföre "anständigt", men glöm framför allt ej att medtaga ett öfverplagg, som ni tillsvidare mot kontramärke kan aflägga i garderobeståndet straxt till höger om ingången, ty Tivoli slutas sent och qvällarne äro oftast kalla, och följ oss sedan till och i Tivoli.

Vid ingången, hvarest Ni aflemnar Eder straxt utanför densamma köpta biljett, köper Ni för 4 sk. ett Tivoliprogram för aftonen. Märk nu väl hvilka timmar eller halftimmar den ena eller andra föreställningen begynner, och om tiden närmar sig för en afdelning af Lumbyes concert, så skynda Eder till concertsalongen som alltid i god tid uppfylles af besökande.

Till venster från ingången ligger en stor paviljong i Schweitzisk stil, der det mot en särskilt betalning musiceras af ett mindre sällskap.

Litet längre fram till venster ligger den lilla öppna teatern, hvarest minst trenne gånger hvarje afton gifvas smärre föreställningar af gymnastiska produktioner, dans och Casortiska pantomimer.

I en musikpaviljong i närheten gifver Herr Balduin Dahls goda orkester hela aftonen utmärkt harmonimusik.

Bakom denna, och framför en plan med vackra blomsterpartier, restes 1868 på 25:e årsdagen af Tivolis första öppnande en byst af dess stiftare, Kapten G. Carstensen.

Till venster ligger "*labyrinten*", en af en trädplantering omgifven värdshuspaviljong, med tillhörande små bersåer och löfsalar i stort antal.

Midt emot ligger den stora *Bazarbyggnaden* i rent mohrisk stil, som ofvan är aftecknad. Vid större festligheter upplyses utsidan af denna med en mängd gaslågor inom kulörta kupor. Större delen af Bazaren intages af Hr Vincents utmärkt vackra restaurationslokal, utåt sidorna afdelad i mindre rum, som kunna döljas af gardiner. Midt för ingången höjer sig en grupp af växter med en vattenkonst i midten, hvilken till en del hemtar sitt tillflöde från den ofvan hängande stora gaskronan. I bazarbyggnaden finnas utomdessa butiker för åtskilliga varor samt en särskilt bekvämlighetslokal för Damer längst till venster.

Vidare förer oss vägen förbi "*Kunstnerplainen*", en öppen cirkus för konstrikning, lindans och akrobatiska föreställningar, till *concertpaviljongen*, en rotunda, äfven i mohrisk stil, och hvarest Krigsrådet Lumbyes förträffliga orkester hvarje Tivoliafton gifver concerter i trenne afdelningar. I sammanhang med denna sal är ett schweitzeri, hvarifrån efter tillsägelse förfriskningar bringas till salens gäster att förtäras, dels vid i salens midt befintliga småbord och dels å framför hvarje bänk anbragta hyllor. Tobaksrökning i denna sal tillåtes dock ej, äfvensom aktningen för den goda musik här utföres och för musikaliska medåhörare fordrar mera stillhet och tystnad, än som vanligen i dylika lokaler iakttages.

Denna concertsal är onekligen utmärkt vacker, men skulle vunnit mycket, sannolikt äfven i akustiskt hänseende, om den varit något högre. Emellertid är den vanligtvis alltid fylld af tacksamma åhörare af alla klasser och ingen rangskilnad finnes här. Generalen bredvid soldaten, presidenten vid vaktmästaren, grefvinnan vid sidan af amagerflickan o. s. v., liksom concerternas programmer omvexla från klassiska verk af Mozart, Beethoven, Haydn, Mendelssohn m. fl. till de sprittande och glada polkorna, galopperna och valserna af Strauss, Lanner och herrarne Lumbye, fader och söner. Lumbyeska concerterna, anförda, dels af "Krigsrådet och Direktören", eller hvad mera är: den frejdade tonsättaren H. C. Lumbye sjelf eller någon af hans värdiga söner, herrarne Carl och George Lumbye, utgöra emellertid glanspunkterna af Tivolis föreställnin-

gar och hafva mer än något annat bidragit till detta etablissements utomordentliga framgång.

Tivolis öfriga anläggningar äro af mindre betydighet, ehuru alla i en vacker och ren stil. Öfver vallgrafven leder en pontonbro till "Ön", en liten högländt holme i den breda vallgrafven, med ett schweitzeri, der äfven musik och sång utföras. Inom Tivolis område finnes utomdessa en otalig mängd andra lokaler och förlusteställen, såsom konstberidarcirkus, rutschbana, målskjutning, tombola, schweitzerier, cigarr- och andra butiker samt slutligen en särskilt öppen dansbana för allmänheten. Vid större fester, då inträdespriset stundom förhöjes till 24 sk., afbrännas äfven "lysande" fyrverkerier.

Andra förlusteställen äro:

Sommerlyst, en vacker concertpaviljong med trädgård i Fredriksbergs allé.

Alléenberg, likaledes concertpaviljong med trädgård, karusell m. m., vid sidan af Sommerlyst.

Odeon, paviljong, concert- och sommartheater, belägen till venster i Fredriksbergs allé; samt i öfrigt, längs utåt nämnde allé och Vesterbro, flera andra paviljonger med sångsällskaper af i allmänhet medelmåttig beskaffenhet.

I sjelfva staden finnas äfven flera "Cafés chantants", endast öppna om aftnarne, t. ex. "Thalia", i hörnet af Östergade och Christenbernikowstræde, samt åtskilliga danssalonger af lägre klasser.

17. Posterna och Telegrafan.

Postgården är belägen på Store Kjöbmagergade N:o 33.

Brefposten, 1:a ingången till höger, är öppen från kl. $\frac{1}{2}$ 8 f. m. till kl. 9 e. m. Om söndagarne kl. 9—10 f. m. och 4—7 e. m. Här aflemnas alla bref som frankeras, slutet rekommenderade bref och postanvisningar. Senaste tiden för brefs aflemnande är $1\frac{1}{2}$ timma före postens afgang. Lösa bref kunna

inläggas i breffådorna, såväl i posthuset som i stadens alla delar. De i posthuset tömmas $\frac{1}{2}$ timma före postens afgang. Bref under öppen rekommendation med bifogad uppgift af innehållen aflemnas på samma tider å Paketpostkontoret till venster i posthuset. Liqvid för ankomna postremissedlar uttages å kontoret till höger i Posthusets mellanbyggning.

Ankomna bref utsändas till adressaterna: söcknedagar kl. $\frac{1}{2}$ 8 och $\frac{1}{2}$ 12 f. m., $\frac{3}{4}$ 3 och 7 e. m.; sön- och helgedagar kl. $\frac{1}{2}$ 8 och $\frac{1}{2}$ 12.

Breftaxan är:

Inom landet: bref inom staden 2 sk., utom staden 4 sk. *Korsbandsförsändningar:* 2 sk. *Postanvisningar:* intill 15 Rdr 4 sk., 15—30 Rdr 8 sk., 30—45 Rdr 22 sk., 45—50 Rdr 24 sk. Sluten rekommendation 8 sk. Öppen rekommendation (å paketposten) efter innehållets värde.

Till Sverige: 6 sk. *Postanvisningar* till Sverige och Norge: intill 25 Rdr 12 sk., 25—50 Rdr 16 sk.

Paketposten, till venster i posthuset, är öppen om söcknedagarne från kl. 9 f. m. till 9 e. m. och om söndagen från kl. 9—12 f. m. och 5—7 e. m. Inlemning till afsändning med jernbane-aftontågen slutas kl. 4 e. m., med morgontågen kl. 9 aftonen förut, och med ångbåtarna 2 timmar före deras afgang.

Postförskott, med eller utan åtföljande paket, mottagas endast på paketpostkontoret.

Postkontoret å jernbangården är öppet för inlemning söcknedagar från kl. $\frac{1}{2}$ 8 f. m. till 9 e. m. och helgdagar från 8—10 f. m. och 4—7 e. m. Inlemning af rek. bref och postanvisningar 1 timma före tågens afgang. Till morgontågen, aftonen förut till kl. 9. Inlemning af paketpostsaker och postefterkraf slutas 2 timmar före tågens afgang.

Telegrafen.

Hufvudstationen är i postgården, Store Kjöbmagergade N:o 33 1 tr. upp, första ingången till vänster, öppen dag och natt.

Börsstationen, på Börsen, öppen söcknedagar kl. 9—4.

Jernbanestationen, i bangårdens hufvudbyggning, öppen från kl. 6 f. m. till 9 e. m.

Taxan för telegrammer om 20 ord, adressen inberäknad, är:

Inom landet 32 sk., med 16 sk. förhöjning för hvarje 10:de ord deröfver.

Till Sverige 88 sk.; till Malmö, Helsingborg, Lund och Landskrona dock endast 53 sk.

18. Stadens kommunikationer.

Att här uppgifva alla de kommunikationer, som förbinda Köpenhamn med in- och utlandet, vore för vidlyftigt för denna vägvisare. Men alla dessa kommunikationer, vare sig till sjös eller lands, inhemtas säkrast och bäst å Postexpeditören T. Fabers byrå, Lille Strandstræde N:o 24, 1 tr. upp, 7:e Juni—30 Sept. kl. 9—2, samt i den af samme man hvar 3:e månad utgifna "Post- og Reisehaandbog for Kongeriget Danmark, Indenlandske Post- og Jernbanerouter samt Router i Udlandet", äfvensom af den, äfven af honom redigerade: "Reiselite for Kongeriget Danmark, officielle Meddelelser om Post-, Jernbane- og Dampskibs-Router", som utgifves i Köpenhamn hvarje 14:e dag och säljes i alla boklådor å 8 skilling.

Vi inskränka oss derföre till meddelandet om kommunikationerne *inom* sjelfva staden och från denna till dess närmare omgifningar, hvilka kunna blifva

föremål för svenska resandes utflykter. Vi begynna med

Spårvagnarne, denna senare tiders uppfinning, som visat sig vara af så stor nytta och som derföre årligen stigit i en så oerhörd skala. Dessas turer äro följande:

Fredriksberg—Slukefter och omvänt; från hvardera slutstationen afgår en vagn hvar 5:e à 10:e minut. Taxan är: från Slukefter till Vibenshuus, från Vibenshuus till Grönningen, från Grönningen till Tivoli och från Tivoli till Fredriksberg 4 sk. För hela routen 16 sk.

Parcelvei—Kongens Nytorv och omvänt; från hvarje slutstation afgår en vagn hvar 10:e minut. Pris 4 sk.

Lygteveien—Kongens Nytorv och omvänt; från hvarje slutstation afgår en vagn hvar 10:e minut. Från Kongens Nytorv till Nørrevold, från Nørrevold till Dosseringen, från Dosseringen till Assistentskyrkogården, och från denna till hufvudstationen på Lygteveien 2 sk. Hela routen 8 sk.

Omnibusar afgå regelbundet hvar 15:e minut från Fredriksbergs Allégade N:o 2 till Toldbodsveien och tillbaka utåt alléen, till Slottsbroen och till Gamel Kongevei. Priset detsamma som för spårvagnarne.

Från Kongens Nytorv afgå omnibusar flera gånger dagligen till Bellevue och Taarbæk. Taxan 1 à 2 mk. personen.

Droskor. Den allmänna droskfärden är af polisen ordnad genom reglemente af 18 Jan. 1869. I en droska må ej upptagas flera än 5 personer, dervid 2 barn räknas som 1, utom kusken. När droskan är ledig, hänger på kuskbockens högra sida en hvitmålad plåt med dess nummer. Samma nummer är äfven målad bakpå vagnen och äfven inuti bakom kusk-sätet.

En droska, som skall afhemta åkande, skall vänta en qvart utan särskilt betalning. När utöfver denna tid går, betalas som för timkörning. Hvarje tvistig-

het afgöres af närmaste polistjensteman. Droskstationer finnas på omkring 64 olika platser af staden och dess omgifningar.

Taxan, som är ordnad efter kretsar, finnes upphängd i hvarje droska och är hufvudsakligen följande:

För åkning inom kretsen 28 sk., för åkning in i närmaste krets ytterligare 4 sk., för åkning in i hvarje aflägsnare krets ännu ytterligare 4 sk. T. ex. en åkning i staden inom vallarne 28 sk., till Christianshavn 32 sk., Tivoli 32 sk., Fredriksberg 48 sk., Assistentkyrkogården 40 sk., Store Vibenshuus 48 sk., Lygten 56 sk. o. s. v.

För handpaketer, smärre reseffekter och nattsäckar är ingen betalning, men för koffertar och kistor 8 sk. st.

Timkörsel betalas: för 1:a timman 64 sk., för hvarje qvart deröfver eller del deraf, ytterligare 12 sk. Körsel kortare än en timma betalas som hel.

Nattkörsel, från kl. 12 midnatt till kl. 6 på morgonen, betalas dubbelt.

Upptagning af flera eller afstigning af åkande under färden berättigar icke till förhöjd betalning.

Utom ofvannämnde spårvagnar, omnibusar och droskor gifvas i Köpenhamns ytterkanter flera platser, hvarest privatåkdon af åtskilliga slag finnas för åkning sommartiden utåt Strandveien o. s. v. Dessas priser äro vanligen 16 sk. för person, men icke af någon taxa bestämda.

19. Stadsbud eller "Bybud".

För att erhålla rättighet som "bybud" fordras tillstånd af poliskammaren och hvarje bybud skall tillhöra någon särskilt bybudsexpedition, som förser det med en nummer att bäras på ett i ögonen fallande sätt.

Fyra sådana expeditioner finnas f. n. i Köpenhamn: Thayssens, hvars bybud bära hvita rockar med

röda och hvita distinktionsmärken, — Petersens, hvita rockar med blå och röda distinkt., — C. Petersens, hvita rockar med gula och svarta dito, — samt Steffensens, hvita rockar med blå och hvita distinktionsmärken. Alla äro försedda med expeditionens tryckta qvittensblanketter.

Taxan är följande: för ett enkelt bud eller aflemning af ett bref inom staden 4 sk., utanför staden inom en viss gräns 8 sk. (med svar 6 à 12 sk.); en packe intill 10 skålp. 6 à 12 sk. (med svar 8 à 16 sk.); en packe från 10—50 skålp. 16 à 24 sk. (med svar 24 à 32 sk.); en packe från 50—100 skålp. utan dragvagn 24 à 32 sk., för dragvagn särskilt 4 sk. pr timma; 2 man 48 à 64 sk. För led-sagning i eller utom staden: första halftimmen 16 sk., hvarje följande halftimma 8 sk. o. s. v.

Budet är skyldigt att aflemna qvitto för erlagd betalning. För förluster är budet skyldigt att lemna ersättning intill 15 Rdr, för hvilken expeditionen är ansvarig, om anspråk derpå aflemnas inom 3 gr. 24 timmars förlopp.

När bybuden vid jernbane- eller ångbåtsstationer samlas i större antal, skola de åtföljas af en af polisen känd förman.

20. Industriella etablissementer.

Danmark är icke något egentligt fabriksland, men likväl har dess industri på senare åren betydligt utvecklat sig.

Af danska fabriker i Köpenhamn förtjena att särskilt nämnas:

Kungliga porslinsfabriken, Store Kjöbmager-gade N:o 50. anlagd af en förening på föranledning af den Bornholmska porslinslerans upptäckt 1772, öfvergången till staten 1779, väsendtligen inrättad efter mönster af fabriken i Meissen och särdeles bekant för

dess fint dekorerade lyxartiklar, biscuit och blåmåladt porslin. Fabriken såldes 1868 till Grosshandlaren G. Falck, som så betydligt utvidgat densamma att den nu sysselsätter omkring 100 personer.

Bing & Gröndahls porslinsfabrik vid Vesterbrogade N:o 149, anlagd 1853—54 och nu sysselsättande omkring 100 personer. Denna fabrik tillverkar utomordentligt vackra varor, af hvilka en betydlig del exporteras till utlandet.

Ipsens terracottafabrik, med försäljning vid Bredgade N:o 31, utmärker sig för särdeles vackra arbeten, och dess afbildningar af etrusiska vaser och kärl lemna en liflig påminnelse om fordna folkslags konstnärsskicklighet äfven i denna väg.

Bland konstprodukter af högre värde böra jemväl ställas de galvanoplastiska arbeten som nästan af sig sjelfva, det vill säga med hjälp af elektriciteten, frambringas vid

H. C. Drewsens och C. Möllers galvanoplastiska fabriker, den förra vid Öresundsgade N:o 6, den senare vid Bredgade N:o 21. Båda dessa fabriker förtjena högeligen att beses. Herr Drewsen har sin försäljning vid Östergade N:o 24 och herr Möller vid Bredgade i samma hus som fabriken.

Burmeister & Wains storartade maskin-verkstäder och skeppsbyggeri äro belägne vid Overgaden neden Vandet N:o 5 å Christianshavn och sysselsätta en stor mängd arbetare. Härifrån har utgått ett betydligt antal jernångbåtar, ångpannor, maskiner m. m. Hrr Burmeister & Wain hafva äfven utfört den nya "Knippelsbroen", som leder från Slottsholmen till Christianshavn.

Heegaards fabriker för projektiler och annat gjutgods, lokomobiler och draineringsrör af lera, sysselsätta dels vid Blaagaardsgade, dels vid Frederiksværk omkring 330 arbetare.

P. Andersens fabrik för åkerbruksredskap är belägen vid gamle Kongevei.

D. Löwener & C:s jerngjuteri, vid Overgaden

over Vandet N:o 6 å Christianshavn, sysselsætter ett stort antal arbetare och tillverkar maskiner, värmeledningar och annat gjutgods.

Gamst & Lunds maskinverkstad och klockgjuteri, Vestervold N:o 7.

Eickhoffs fabrik för boktryckarpressar, Vesterbrogade N:o 97.

Öfriga fabriker af någon betydelse finnas intagna under annonsafdelningen.

21. Handelsbodar.

(Butiker och försäljningslokaler.)

Ehuru prisen å köpmansvaror i allmänhet i Köpenhamn icke understiga de svenska, lär dock svårigen någon resande svensk kunna undgå att, innan afresan från Köpenhamn, förse sig med ett och annat, dels för eget behof och dels till gåfvor för hemmarande. I denna boks annonsafdelning återfinner man under särskilda rubriker de flesta och bästa adresser till köpmän, fabrikanter, handverkare m. fl. Men utom och bland dessa finnas likväl åtskilliga etablissementer, hvilka vi särdeles vilja rekommendera såsom väl sorterade och der man kan vara förvissad om en redbar behandling, något som ej alltid förekommer i de Köpenhamnska handelsbodarne, i hvilka prisen stundom rätta sig efter den köpandes nationalitet, mer eller mindre visad begärlighet efter någon viss vara m. m. Vi vilja därför utan något strängt sammanhang anföra några af de bästa sådana:

Äkta porslins-, biscuit- och galanterihandel. För dem af våra landsmän, hvilka icke förut känna Hrr **H. J. Bing & Söns** storartade etablissemang i ofvannämnde brancher, vilja vi icke underlåta att vid detsamma fästa den största uppmärksamhet, helst som

deras försäljningslokal, ehuru helt nära den stora handels-pulsådern: Östergade, likväl är belägen ur sigte från denna, nemligen i hörnet af Pilestræde (den 3:e till höger från Kongens Nytorv), och Kronprindsens gade, helt nära Kjöbmagergade och Posthuset. I Hrr Bing & Söns etablissement är försäljningen af den välbekanta Bing & Gröndahlska fabriken för de fina, äkta porslins- och biscuitarbeten, hvilka i denna väg intaga ett så framstående rum i hela Skandinavien och för hvilka i denna lokal, som intager hela botten-våningen af ofvannämnde hörnhaus, ett särskilt rum är uppfyllt af från de dyrbaraste med konstnärliga målningar försedda, till de enklare med fina guld- och färgornamenter prydda servis-, thé- och kaffe-porsliner af alla slag, samt af de trognaste afbildningar i biscuit af Thorvaldsens förnämsta bilder och basreliefer. Men då dessa alster från samma fabrik äfven finnas till salu i åtskilliga andra handelsbutiker, men här endast i fullkomligt felfria exemplar, bör man, för att icke möjligen anträffa sådane som af fabrikanterna sjelfva för ett eller annat fel blifvit kasserade, alltid vända sig direkte till detta magasin. Öfriga afdelningarne af samma lokal äro fournerade med de rikaste sortimenter af fina kristalvaror, äkta pläterade arbeten, läder- och galanteriarbeten af alla slag, bijouterier, gravyrer, fotografier, bland andra äfven af Thorvaldsens förnämsta verk, och hvad i öfrigt med en väl sorterad handel af dylika artiklar kan vara förenligt. Vi kunna således med full tillförsigt rekommendera Hrr Bing & Söns vackra etablissement till ett besök af våra landsmän.

Herr Hendrik Jacobsens magasin vid Höibro-plads N:o 4 är äfven ett stort etablissement för bosättningsartiklar, från de dyrbaraste till de enklaste, och äfven väl fourneradt med en mängd andra artiklar, såsom jagtgevär, fiskredskaper m. m. Se annonsen pag. VI.

Herr Louis Pflügers magasin vid Vimmelskiftet N:o 38 är det rikast sorterade med mattor, mö-

bel- och gardintyger, bordtäckan m. m. Se annonsen pag. LXII.

Af **Sidenmagasiner** stå Hrr I. R. Schielderups Efterf. vid Holmens kanal N:o 5 främst med ett stort artadt magasin för siden, sammet, shawlar m. m.; och dernäst äro Herrar **Kirschner & Brochs** väl sorterade butik vid Östergade N:o 29 af siden och shawlar m. m. främst att rekommendera. Se annonserna pag. LXVI och LXVII.

Af **Magasiner för färdiga fruntimmerskläder** och öfverplagg m. m., som till ett väl sorteradt Modemagasin för Damer hörer, är hr J. Schmidts etablissement vid Östergade N:o 49 särdeles att anbefalla. Se annonsen pag. LVIII.

Bröderna Andersens herre-ekiperingsmagasin, vid Kongens Nytorv N:o 28, är särdeles rikt fourneradt med allt som till en fullständig herregarderob hörer, såväl hvad kläder som linne- och ylleförnödenheter beträffar. Se annonsen pag. XXVII.

J. R. Lunds Pariser-etablissement för herrekläder, Kongens Nytorv N:o 24.

G. W. Gehrke, skräddaremästare, Gothersgade N:o 19. Se annonsen pag. LXXIX.

M. Hartigs lager af billigare herrekläder, Lille Kongensgade N:o 27. Se annonsen pag. LXXIII.

Handskmakare att rekommendera äro N. F. Larsen, St. Kjöbmagergade N:o 7, och C. A. Martins, Östergade N:o 24.

Skodon förfärdigas i Köpenhamn utmärkt väl, men äro i allmänhet dyrare än de svenska. Se emellertid annonserna derom.

Paraplyer, parasoller, käppar och konstsvarf-vade arbeten fås i största och bästa urval hos Hrr J. G. Schwartz & Sön, Sværtegade N:o 3. Se annonsen pag. XLVI.

De förnämsta **Möbelmagasiner** äro:
Hofstolmakaren C. B. Hansens, Holmens Kanal N:o 2. Se annonsen pag. LIX.

Ch. F. Christophs Möbelfabrik, Tordenskjoldsgade N:o 3. Se annonsen pag. LX, och

C. F. Thomsens möbelmagasin, Norgesgade N:o 21. Se annonsen pag. LXI.

Goda viner, såväl i parti som buteljvis, fås hos J. F. Schalburg, Nytorv N:o 5. midt emot Rådhusbyggnaden. Se annonsen pag. XCII.

J. Bauer, Tordenskjoldsgade N:o 19, säljer ypperliga ungerska viner i parti och detalj.

Bäst fournerade **Sadelmakere** äro Hrr A. M. Sörensen, Holmens kanal N:o 2, och Chr. L. Nielsen, Kongens Nytorv N:o 34.

Hrr M. M. Salomonsen & Sön, vid Östergade N:o 25 till venster från Kongens Nytorv, ega ett stort och särdeles väl sorteradt magasin för fruntimmerskappor, mantiljer, jaquetter, shawlar samt siden-, ylle- och linne-klädningstyger.

Herr Emil T. Berg, vid Amagertorv N:o 10, förer ett särdeles betydligt och väl sorteradt lager af hvita varor, möbelytyger, golfmattor och bosättningsmanufakturvaror till billiga men bestämda priser, såväl i parti som detalj.

I öfrigt hänvisa vi till annonsafdelningen i slutet af boken, och kunna utomdess adresser till de förnämsta etablissementer af hvarje slag erhållas å Svenska Byrån i Köpenhamn.

22. Köpenhamns Omgifningar.

Af dessa är det hufvudsakligast tvenne, som utgöra mål för danskarnes utflygter, nemligen **Fredriksberg** och **Dyrehaven**.

Fredriksbergs park intager en betydlig areal, och dess slott ligger på en dominerande höjd af parkens ena sida.

Slottet är uppfördt af Fredrik IV i italiensk stil och af Christian VI utvidgadt med tvenne sidobyggnader.

Utom af dessa 2:ne konungar har slottet endast af Fredrik VI (hvars staty ses vid ingången) varit bebodt. Det har sedan delvis varit uthyrdt till privatpersoner, bland hvilka skalden Hauch och Orla Lehmann, men begagnas nu till officers- och elevskola för arméén. Bakom slottet ligger den stora bassinen, som om natten förser hufvudstaden med vatten, och vid sidan af slottet den zoologiska trädgården, hvartill inträdeskort å 1 mk köpas vid ingången.

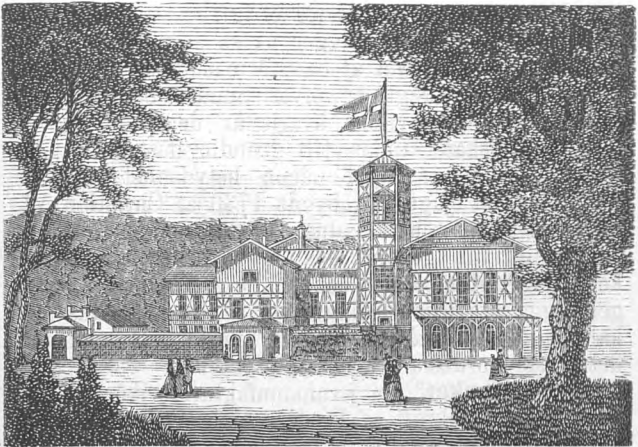
Parken med sina kanaler, broar och tempel är utmärkt vacker och påminner om Hagaparken vid Stockholm. Äfven här finnes en källa med utmärkt godt dricksvatten, springande ur en granitklippa. Vid parkens ingång ligger ett godt schweitzeri och från terrassen utanför slottet har man en herrlig utsigt öfver staden.

Nedanför slottet ligger Fredriksbergs by, numera lagd under Köpenhamns domvärjo. Af dess märkligheter förtjena endast nämnas *kyrkan*, med dess altartafla af Eckersberg, och *kyrkogården*, der flera af Danmarks berömda män och qvinnor ligga begrafne, bland dem dess största skald, Adam Oehlenschläger, konstnärsparet P. Nielsen och Anna Nielsen m. fl.

Från Köpenhamn till Fredriksberg är en lagom promenad, men såväl spårvagnar som omnibusar ditföra besökande oupphörligt. Å rundelen utanför parkens port är hållplats för droskor.

Dyrehaven, vanligen kallad "Skoven", utgör likväl det begärligaste målet för Köpenhamnarnes sommarutflygter, vanligast kallade "Skoveturer". Beqvämaste och billigaste sättet att färdas dit är med bantåg, hvilka stundom afgå dit och derifrån hvarje 15:e minut.

Banan utgår om sommaren från den bortesta stationen, medan tågen från den närmaste afgå till Nordsjælland och Helsingör. Begge tågen följa samma bana ända till Hellerups station, der banan delar sig och den till Dyrehaven, vanligen Klampenborgsbanan kallad, viker af till höger. Nästa station är Charlottenlund, invid hvilken Kronprinsens sommarresidens **Charlottenlunds** anspråkslösa slott och park äro belägna. Några minuter senare är man i Dyrehaven, denna ofantliga park, till det mesta bevuxen med gamla bokar, majestätiska trädmassor, men hvilka genom deras enformighet och föga omvexling något trötta åtminstone det nordsvenska sinnet.

Klampenborgs Badanstalts Hotell.

Dyrehavens vackraste parti är onekligen **Klampenborg** med dess badinrättning och dess af täcka villor, slingrande gångar och vackra planteringar uppfyllda park.

Häriifrån har man äfven den skönaste utsigten öfver Sundet, som skiljes från den högt liggande Klampenborgsparken endast genom det nedanför denna och vid sjelfva stranden liggande Taarbæks fiskläge, i hvilket äfven Klampenborgs badhus äro belägna.

I Klampenborgsparken finnas ytterligare ett ypperligt vårdshus, en concertpaviljong der under badtiden ofta större conceter gifvas, samt straxt utanför parken det nybyggda lilla kapellet, i hvilket gudstjenst hålles hvarje söndag.

Prisen å bad äro följande: för herrar ett strömbad 12 sk., 12 bad 1 Rdr, 1 duschbad 4 sk., 12 ström- och duschbad 1 Rdr 32 sk.; för damer ett strömbad 16 sk, 12 bad 1 Rdr 48 sk., ett duschbad 6 sk., 12 ström- och duschbad 2 Rdr. Biljetter för hela säsongen till ström- och duschbad: för en herre eller dam 5 Rdr, för ett barn 3 Rdr. Till musiken betalas särskilt af hvarje badgäst 5 Rdr för säsongen. Vagnar för turer genom hela Dyrehaven kunna äfven här erhållas.

I Dyrehaven märkas för öfrigt:

Eremitagen, som ligger på en af parkens vackraste höjder, omgifvet af en större slätt, från hvilken en vidsträckt utsigt är öfver Sundet och skånska kusten, och på hvilken hvarje år den 5 Juni tusentals danskar samlas till grundlovsfestens firande. Sjelfva slottet är ej af någon betydighet. Det är blott ett litet jagtslott, bygdt 1736 af Christian VI, 30 alnar långt och 20 alnar bredt, men gör ett behagligt intryck genom sina breda trappor, statyer, kolonner, jagtemblémer och balkong. Nära Eremitagen ligga åtskilliga minnesstenar, bland hvilka en, kallad *den skandinaviska*, är upprest till minne af det första nordiska studentmötet.

"Fileværket", en jernmanufakturfabrik, som drives med vattenkraft af Frederiksdals qvarnå, hvilken vid Strandmöllen faller ut i Sundet.

Kirsten Piils Kilde, en källa med särdeles godt vatten.

Dyrehavsbakken, en egen liten koloni hvarest under "Kildetiden" (Juni och Juli) åtskilliga förlustelser erbjudas allmänheten.

Ulvedalen, en särdeles kuperad mark.

Fortunen, ett utmärkt godt och treffligt värds- hus, med god servering och de vackraste utsigter och derföre äfven särdeles besökt af alla resande. Genom "Fortunens" park går en skogsväg till

Ermelundshuset, äfvenledes en restauration, och derifrån en väg till **Jägersborg**.

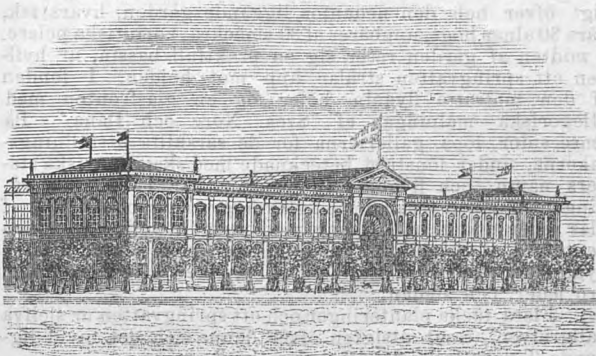
Från Klampenborg förer en ståtlig chaussée längs stranden en annan väg till Köpenhamn. Detta är den s. k. **Strandveien**, vid hvilken de flesta Köpenhamnarne hafva sina "sommarnöjen", dels ståtliga villor med vackra parker och dels enkla byggnader med små anspråkslösa trädgårdsanläggningar, alla likväl treffiga och inbjudande, liksom deras egare. Ingen svensk bör försumma att ettdera till eller från Klampenborg taga denna väg, en af de vackraste i det i allmänhet vackra Danmark.

Från Köpenhamn aflägsnare, men sevärda stäl-
len äro:

Vid Nordsjællandska eller Helsingörsbanan:
Bernstorffs kgl. lustslott, Lyngby med Sorgenfri slott,
Frederiksborgs nyuppybyggda slott vid Hilleröds station,
Fredensborgs slott vid Esromsö, danska kungafamil-
jens sommarresidens, samt vid Helsingör: Kronborgs
slott och Marienlysts badanstalt.

Vid Korsörbanan ligger, 5 stationer från Kö-
penhamn, den nu obetydliga staden **Roeskilde**, for-
dom Danmarks hufvudstad, nu bebodd af blott 5,000
innevånare. Stadens enda märkvärdighet är numera
dess urgamla Domkyrka, många danska konungars och
drottningars begravningsplats. Kyrkan, som sista
gången efter en undergången eldsvåda uppybyggdes
1443, förtjenar att beses.

23. Konst- och Industri-utställningen.

Industriutställningsbyggnaden.

Konst- och Industriutställningsbyggnaden är
onekligen i närvarande stund den danska hufvudsta-

dens vackraste byggnad. Den är anlagd på en af staten för 30 års tid hyrd grund å det gamla fästningsområdet, mellan vallgrafven utanför Vestervold och Tivolis område.

Byggnaden är uppförd efter ritning af Arkitekten V. Klein och består af 4 flyglar, två af 160 och två af 100 alnars längd, och hvilka omsluta en gård af omkring 6,300 kvadratalnars areal, helt och hållet betäckt med ett glas-tak. Flyglarne äro 3 våningar höga, men nedersta eller källarvåningen af den façad, som vetter utåt Vesterbro, är blott till en del synlig från gatan, så att byggnaden från denna sida endast visar tvenne våningars höjd.

Hela byggnaden innehåller en golfyta af 30,000 kvadratalnar, af hvilka Danmark behållit 20,000 för egen räkning, men afstått till Sverige endast 7,000 och till Norge 3,000 kvadratalnar. Svenska afdelningen af utställningen har hufvudsakligen sin plats i bortesta flygeln mot Tivoli, och den Norska i motsatta flygeln mot vallgrafven.

Såväl till sitt yttre som inre erbjuder hela byggnaden en praktfull anblick. I de begge nicherna till höger och venster om den ofantliga ekporten äro uppställda tvenne statyer i zink af Bissen d. y.: "Velant och Alvitra", sinnebilder af industrien och fliten. I den stora vestibulens midt står samma mästares kolossala staty: "Absalon." Från den ned till gården ledande dubbel-trappan har man en herrlig öfversigt öfver hela den nedanför liggande gården, hvars tak, nära 30 alnar högt, uppbäres af 30 smäckra, korintiska pelare. I midten af gården reser sig en praktfull bassin, ur hvilken ett springvatten strålar upp mot höjden. I fonden af den motsatta flygeln höjer sig en glasfronton med allegoriska målningar af "Svea, Nore och Dana." På ömse sidor löpa gallerierna för de särskilda utställnings-sakerna, under fönstren betecknade med skandinaviska städers namn, och flygeln till venster har i mellersta våningen en öppen veranda med glasvägg, som genom dörrar af glas leder ut till en balkong med utsigt åt vallgrafven, den gentöfver liggande, för utställningen med många smärre byggnader försedda bastionen, till hvilken äfven en dubbel bro leder, och staden.

Flera täcka planteringar och ett springvatten ur sjelfva vallgrafven, samt utsigten öfver denna och det invid liggande Tivoli, fullända det helas skönhet.

I afseende å sjelfva utställningen hänvisa vi till den särskilda katalogen, som köpes vid ingången.

Minneslista för Köpenhamns sevärdigheter.

Söndag.

- Kl. 11—2. Thorvaldsens Museum.
 ,, 11—2. Kgl. Malerisamlingen å Christiansborgs slott (1 Maj—1 Nov.)
 ,, 12—2. Universitetets zool. Museum.
 ,, 12—2. Muséet for nordiske Oldsager i Prindsens Palais (1 Okt.—1 Maj.)
 ,, 12—2. Ethnogr. Museum i Prindsens Palais (1 Okt.—1 Maj.)

Måndag.

- Kl. 8—2 och 4—7. Botaniska trädgården (1 Maj—31 Okt.)
 ,, 10—12. Ethnogr. Museum (1 Maj—1 Okt.)
 ,, 12—2. Mynt- och Medaljsamlingen i Prindsens Palais (1 Maj—1 Okt.)

Tisdag.

- Kl. 11—2. Kgl. Kopparstickssamlingen.
 ,, 12—2. Antiksamlingen i Prindsens Palais.
 ,, 12—3. Thorvaldsens Museum (1 Maj—30 Sept.)
 ,, 1—5. Kgl. Malerisamlingen å Christiansborgs slott (Oktober.)
 ,, 2—6. ” ” ” (September.)
 ,, 3—7. ” ” ” (1 Maj—1 Sept.)
 ,, 3—5. Muséet for nordiske Oldsager (September.)
 ,, 5—7. ” ” ” (1 Maj—1 Sept.)

Onsdag.

- Kl. 10—12. Ethnogr. Museum (1 Okt.—1 Maj.)
 ,, 12—3. Thorvaldsens Museum (1 Okt.—1 Maj.)
 ,, 12—1. Öfversta delen af Rundetaarn.
 ,, 12—2. Moltkeska Tafvelsaml., Kongens Nytorv N:o 4. (1 April—1 Nov.)
 ,, 12—2. Universitetets zool. Museum.
 ,, 1—3. Tyghuset (1 Maj—1 Okt.)
 ,, 3—5. Ethnografiska Museum (September.)
 ,, 5—7. ” ” (1 Maj—1 Sept.)

Thorsdag.

- Kl. 8—2 och 4—7. Botaniska trädgården (1 Maj—31 Okt.)
 ,, 9—12. Thorvaldsens Museum (1 Maj—30 Sept.)
 ,, 12—2. Muséet for nordiske Oldsager.

Fredag.

- Kl. 10—12. Ethnografiska Museum (1 Maj—1 Okt.)
 ,, 11—2. Kgl. Kopparstickssamlingen.
 ,, 11—3. Kgl. Malerisamlingen å Christiansborgs slott (1 Maj—1 Nov.)

Lördag.

- Kl. 9—11. Anthropol. Museum, Norgesgade N:o 46 (1 Maj—1 Okt.)
 ,, 12—1. Öfversta delen af Rundetaarn.
 ,, 12—2. Muséet for nordiske Oldsager (1 Maj—1 Okt.)
 ,, 12—3. Thorvaldsens Museum (1 Maj—30 Sept.)
 Vår-Fru-Kyrkan (Frue Kirke) är öppen för besökande hvarje söckendag från kl. 9—11; om fredagen likväl endast från kl. half 11.

Dagligen visas:

- Universitets- och Classenska Biblioteken kl. 11—2.
 Akademiens Antiksamling å Charlottenborg.
 Christiansborgs slott.
 Rosenborgs slott.
 Vår Frälsares kyrka och torn.
 Aquariet vid Vesterbrogade N:o 33.

Under Industriutställningen äro för allmänheten tillgängliga:

Ethnografiska Museum, i Prindsens Palais, måndag, onsdag och fredag kl. 9—10, tisdag, torsdag och lördag kl. 5—7. — *Kongl. Biblioteket*, vid Christiansborgs slott,

alla dagar kl. 11—2. — *Kongl. Tafvelsamlingen*, å Christiansborgs slott, onsdagar kl. 11—1. — *Molikeska Tafvelsamlingen*, Kongens Nytorv N:o 4, alla dagar kl. 12—2. — *Muséet for nordiske Oldsager*, i Prindsens Palais, måndag, onsdag och fredag kl. 5—7, tisdag kl. 9—10, torsdag och lördag kl. 12—2. — *Rundetaarn* alla söcknedagar kl. 11—1. — *Thorvaldsens Museum*, förutom å ofvan angifne tider, äfven måndag kl. 3—6 och fredag kl. 12—3.

Jemförelse mellan Danska o. Svenska mynt m. m.

1 Riksdaler danskt riksmünt innehåller 6 mark eller 96 sk., och gäller i handel lika med 2 Rdr sv. rmt.

Vid vexling gäller 1 dansk Rdr $\frac{1}{4}$ å $\frac{1}{2}$ öre mindre än den svenska.

1 Mark inneh. 16 sk. = $33\frac{1}{3}$ öre sv.

1 Riksort inneh. 24 sk. = 50 öre sv.

1 Skilling = 1 sk. eller 2 öre sv.

1 Pund dansk vigt innehåller 100 kvint å 10 ort = 1 skålpund 17 ort och 40 korn sv.

1 Alen innehåller 2 fod eller 4 kvarteer, å 6 tommer = 2 fot $1\frac{1}{2}$ verktrum sv.

1 Kande innehåller 2 Potter = $73\frac{8}{10}$ sv. kubiktum.

INNEHÅLL:

1. Ankomsten till Köpenhamn	sid. 5.
2. Hoteller	” 6.
3. Restaurationer	” 9.
4. Kaféer och Konditorier	” 12.
5. Muséer och Samlingar	” 13.
6. Kyrkor	” 19.
7. Kyrkogårdar	” 25.
8. Kungliga slott	” 29.
9. Läroanstalter	” 38.
10. Hospitaler och Vålgörenhetsinrättningar samt Arbetarebostäder	” 44.
11. Militär-Etablissementer	” 52.
12. Andra offentliga byggnader och Bankinrättningar	” 53.
13. Allmänna platser, torg och gator	” 64.
14. Bad- och Brunnsinrättningar	” 68.
15. Allmänna promenadplatser	” 70.
16. Teatrar och förlusteljeställen	” 72.
17. Posterna och Telegrafan	” 77.
18. Stadens kommunikationer	” 79.
19. Stadsbud	” 81.
20. Industriella etablissementer	” 82.
21. Handelsbodar	” 84.
22. Köpenhamns omgifningar	” 87.
23. Konst- och Industriutställningen	” 91.

ANNONSER.

Den utmärktaste enskilda

Svenska Pilsn i Köpenhamn

Handelsaktien

N:o 11, 1 w. upp (Invid Kontors Nytorv)

afbrödet och öfriga

och och tilligt pärla med det till utgörande medel

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

afbrödet och öfriga

A. W. Möller.

Handelsaktien

Den nyinrättade, enskilda

Svenska Byrån i Köpenhamn,

Tordenskjoldsgade N:o 11, 1 tr. upp (invid Kongens Nytorv),

emottager och utförer skyndsamt och billigt hvarje med dertill erforderliga medel åtföljdt uppdrag, såväl i afsende å Industrinställningen, — såsom postäders anskaffande m. m., som andra förrättningar och affärer, — såsom egendommars försäljning, varors uppköpande, lottsedlars anskaffande och förnyelse m. m. — samt meddelar hit ankommande Svenskar nödiga upplysningar, adresser och hänvisningar för deras vistelse i Köpenhamn. Uppdrag för Damer utföras af svenska fruntimmer. Köpenhamn den 1 Maj 1872.

A. W. Möller,

Dansk vice Konsul.

Romerska bad, Tordenskjoldsgade N:o 10.

	För Herrar.			För Damer och Barn.		
	Romerska bad.	Half Romerska bad.	Varmna och temper. bad.	Romerska bad.	Half Romerska bad.	Varmna och temper. bad.
Sön- och Helgedagar	8-2	8-1/2 3	8-3	8-1/2 4	—	—
Måndagar	8-8	8-1/2 9	2-8	8-8	—	8-1 kalla
Tisdagar	2-8	2-1/2 9	2-8	8-8	8-12	8-1
Onsdagar	8-8	8-1/2 9	2-8	8-8	—	8-1
Thorsdagar	2-8	2-1/2 9	2-8	8-8	8-12	8-1
Fredagar	8-8	8-1/2 9	2-8	8-8	—	8-1
Lördagar	2-1/2 9	2-1/2 9	2-9	8-8	8-12	8-1

1 Maj—1 Sept. öppnas Herre-Duschbaden kl. 6, April—Sept. kl. 7 morgonen.

BADPRISER:

Romerska bad.	Half Romerska bad.	Varmna och temper. bad.	Duschbad.
Enkel biljett . 72 sk.	Enkel biljett . 36 sk.	Enkel biljett . 32 sk.	Enkel biljett . 16 sk.
pr 6 abon.-kort 64 ”	pr 6 abon.-kort 32 sk.	pr 6 abon.-kort 28 ”	pr 12 abon.-kort och familjekort 12 sk.
” 12 d:o 56 ”	” 12 d:o 28 ”	” 12 abon.-kort och familjekort 24 ”	Månadskort 2 Rdr 3 m.
” familjekort . 48 ”	” familjekort . 24 ”	Temper. karbad 20 ”	Halfårskort . 12 Rdr.
		Saltlös. extra 16 ”	Årskort 20 Rdr.

1 familjekort å 10 Rdr har 80 kuponger å 12 sk., kan begagnas till alla bad och lyda icke på namn.

1 tempererad karbad intill 18 grader Réamur med kall dusch 20 skilling.

SJÖBADSANSTALTEN

vid

RYSENSTEEN

(liggande i närheten af Industri-Utställningsbyggnaden)

levererar hvarje dag kalla och varma bad, Stört-, Regn-, Dusch- och Sittbad samt Ångbad, halfva Ångbad och transportabla Sjöbad.

NB. De transportabla baden lemnas på beställning. hembragte i staden hvarhelst man det önskar och tillredas endast af sjövattnen till en värmegrad af 30° Réaumur. Badgästen lemnas högst $\frac{3}{4}$ timma till badets begagnande, sedan det blifvit tillberedt.

Varma bad: Enkelt bad 32 sk., 6 biljetter 1 Rdr 72 sk, 12 biljetter 3 Rdr, en barnbiljett 12 sk.

Kalla bad i kar: Enkelt bad 24 sk., 12 biljetter 2 Rdr 48 sk., en barnbiljett 12 sk. Om sommaren från kl. 6 morgon till 8 afton. Sön- och helgedagar från kl. 6 morgon till 4 e. m. Om vintern från kl. 8 morgon till half 8 e. m. Sön- och helgedagar från kl. 8 morgon till kl. half 4 e. m. Rummen äro inrättade med Ångugnar, så att temperaturen kan regleras efter badgästernas behag.

Stört-, Regn-, Dusch- och Sittbad: enkelt bad 16 sk., 12 biljetter 1 Rdr 48 sk. Ett månadskort 2 Rdr 48 sk., ett årskort 20 Rdr; kan begagnas om sommaren från kl. 6 morgon till 8 e. m. Sön- och helgedagar från kl. 6 morgon till 4 e. m. Om vintern från kl. 7 morgon till half 8 e. m. Sön- och helgedagar från kl. 7 morgon till half 4 e. m. I betalningen är begagnandet af en handduk inberäknad.

NB. Samtliga ofvanstående bad kunna på samma tid begagnas af herrar och damer.

Ångbad: enkelt bad 56 sk., 6 biljetter 3 Rdr, ett halft ångbad 32 sk. Kunna begagnas af Damer

tisdag, torsdag och lördag från kl. 8 morgon till 12 middag, af Herrar tisdag, torsdag och lördag från kl. 2 till half 8 e. m., måndag, onsdag och fredag fr. kl. 8 morgon till half 8 e. m. — Sön- och helgedagar från kl. 8 morgon till half 3 e. m. I betalningen är inberäknadt begagnandet af nödiga handdukar.

Transportabla varma bad: lefvererade inom vallinien, 1 Rdr 16 sk., utanför densamma 1 Rdr 32 sk.

Strömbad i badkistor: enkelt bad 16 sk., 12 biljetter 1 Rdr 48 sk., ett månadskort 2 Rdr 48 sk., för barn öfver 10 år 8 sk., under 10 år 4 sk., ett månadskort 1 Rdr 24 sk.

Simbad: enkelt bad 12 sk., 12 biljetter 1 Rdr, för barn öfver 10 år 8 sk., under 10 år 4 sk., ett simkort för månad 2 Rdr, för hela sommaren 15 Rdr.

OBS. Vattnets salthalt är omkring 16 proc. och genom det på sednaste tiden införda sättet att i slutna ångkittlar detsamma uppvärma, sker detta på endast några få minuter, under hvilka ej det minsta af vattnets beståndsdelar kan förflyktiga. Det uppvärmda vattnet är således lika salthaltigt som det kalla.

Direktör: Commendeur U. Schierbeck R. af D. Dbrm.

Representanter: Vexelmægler H. C. Aggersborg.

„ Conferensråd, Prof., D:r med. O. L. Bang, Storkors af D. Dbrm. K. af V. O.

„ Expeditionssekretair, Cand. juris F. Rosenstand.

„ Etatsråd, Gross. O. B. Suhr, R. af D. Dbrm., R. af V. O.

Inspektör: Capitain J. Jacobsen, R. af D. och V. O.

C. G. Iversens Bokhandel

(E. S. Tilge.)

Store Kjöbmagergade, N:o 38, midt för Postgården,

Köpenhamn.

Skandinavisk Bokhandel.

<p><i>Lager af dansk, svensk, norsk, engelsk, tysk och fransk litteratur i alla fack. — Reselitteratur, barnböcker, psalmböcker. Ett betydligt lager af inbundna böcker. Skolböcker, Atlanter, Glober.</i></p>	<p><i>Lager af allt hvad till pappershandeln hörer, förteckningar, Notisböcker, skrifmaterialier, lithografier, kopparstick, stålstick, fotografier, album och porträtter samt prospekter.</i></p>
--	--

Utgifvare af Danska Bilderark för barn.

Denna

Vägvisare för Svenskar i Köpenhamn.

försäljes i

C. G. Iversens Bokhandel.

Larsen & Jørgensen

Bok-, Konst- och Pappershandel

28, Vimmelskaftet 28.

Stort och vackert urval af

Blje-Färge-Tryck

från de berömdaste Institutur

i

Berlin, Boston, Düsseldorf Mailand, München,

Wandsbeck och Wien

(det enda lagret i Köpenhamn).

Fotografier

i alla storlekar, såsom

Vuer af Köpenhamn och dess environger, Thorvaldsens arbeten, Danska och främmande målares arbeten, Antika och moderna Skulpturer, Porträtter af Danska män och fruntimmer.

Reseböcker, Planer och Kartor öfver Köpenhamn, Albums, Stereoskoper och Ramar, Brefpapper och konvoluter i alla formater.

Larsen & Jørgensen

Bok-, Konst- & Pappershandel

28. Vimmelskaftet 28.

Hendrik Jacobsens

Etablissement

4, Højbroplads 4,

är ständigt försedd med

**Det största urval af Hushålls- och
Bosättningsartiklar,**

Engelska och franska Bordsviser af glas

samt

Porslins- och fajance-bords-tillbehör

i nya och vackra mönster.

GALANTERI-VAROR

Ljuskronor, Gaslampor med motsvarande lampetter,

Bords- och hänglampor till Petroleum och olja,
allt i stort och vackert urval.

Ett komplett assortiment af

Gevär, Revolvrar och Jagtförnödenheter
från de bästa fabrikanter.

Engelska fiskredskaper i stort urval.

Upplag af alla sorter

franska, rhenska och engelska Qvarnstenar,

afpassade Grynverksplåtar,

Täckspån och Silkes-sigtflor

i alla finlekar, och för hvilkas godhet ansvaras.

Rosenborgs Brunnsanstalt

Gothersgade N:o 64.

Den enda Brunnskuranstalt och äldsta Mineralvattenfabrik (1833) i Danmark, under öfverbestyrelse af Herr Etatsrådet O. B. Suhr R. af D. och D. M.; Öfverläkaren Stützer, R. och D. M.; D:r Phil. och Lektor i Chemie S. M. Jörgensen och Justitieråd J. A. Beck, R. af D.

Anstaltens Inspektör E. A. Hørgaard, Förtjenst-Medaljen.

Brunnssalongen i Rosenborgs Slottspark (ingång från Gothersgade) öppnas och kurerna begynna den 1 Juni samt fortfara intill den 15 Augusti.

Ett stort och förträffligt urval af Mineralvatten, en god och välvillig behandling, en vald societé, präktiga promenader i den herrliga parken och en utmärkt musik, skola tillsammans medverka för det afsedda ändamålet, helsans återvinnande.

Abonnementspriset är mycket billigt: från 2 Rdr till 5 Rdr Sv. för hvarje vecka.

I försäljningslokalen i byggnadens östra sida fås alla anstaltens mineralvatten på flaskor till särdeles billiga priser. Partihandlare erhålla en betydlig rabatt.

CARL G. LENKEWITZ

1 trappa upp, Vimmelskaftet N:o 30, 1 trappa upp.

En gros lager af Cigarrer,

hvilka säljas från 100 stycken och derutöfver
till partipriser.

C. Öllgaard & Gölche

Store Kjöbmagergade, 22, hörnet af Silkegade.

Försäljning af

**Direkte importerade Havanna-
Cigarrer.**

Danska-, Hamburger- och Bremer-Cigarrer.

Holländska Röktobaker, m. m.

Nederlag af buteljerade Viner.

Cigarrhandeln

N:o 1, Klarebodarne N:o 1,

(nära vid Kjöbmagergade)
anbefaller

ett stort lager af såväl

Inländska Cigarrer

som från Alexis Rasmussen
(f. d. Jörgen Beck & Söners efterfölger)
bekanta fabrik, samt importerade

Havanna-Cigarrer, hos

A. MÖLLER,

N:o 1, Klarebodarne N:o 1.

FREDRIKA RUFFS

DANS-INSTITUT

Herrar och Damer, såväl enskildt som i flertal, kunna lära vanliga Sällskapsdanser i privatlektioner, en enkel om 1 eller 2 timmar, efter min välkända metod, som jag för 21 år sedan begynte med, och hvilken alltid har vunnit allmän belåtenhet, hvilket jag härmed tillåter mig att bringa i den ärade allmänhetens åtanka, då densamma fortsattes i mitt Institut i Farvegade N:o 4, i nedra våningen, 1:a huset från Rådhusstråde.

NB. *Privata danslektioner kunna erhållas hvarje dag.*

Fredrika Ruff,

Figurant och Lärarinna i dans.

Alfred Benzons

Fabriker

för kemiska, farmaceutiska, tekniska
och oekonomiska Preparater, hvilka äro utställda
till venster i salen i

den Nordiska

Industriutställningsbyggnaden,

har hufvudförsäljning i

Östergades Materialhandel

och Svaneapotheket

Östergade N:o 18 i Köpenhamn.

Af Fabrikaterna framhållas:

Maltpreparater:

Maltextraktöl. Ren maltextrakt.

Liebigs Normal-Näringsmedel.

Malkakor för hosta. Malt-drops.

Malt-chokolades.

O. S. V.

Ångstöta Kryddor.

Flytande

Färger till Smör, Ost och Bakverk;

flytande fet Smörfärg (Orellanat).

som icke färgar tjärnmjölken, och

flytande vattmig Smörfärg (Bixinat)

lämpligast för smör till export och till ost.

Salt till förekommande af stenbildning i ångkittlar

O. S. V.

O. S. V.

MARX KOPPEL,

25, Tordenskjoldsgade 25.

Droguerie.

Agentur och Kommission

för

C h e m i k a l i e r

till tekniskt och Fabriksbehof.

Lager af

Franska och Italienska Essenser

direkte importerade.

(Medalj, Stockholm 1866.)

Lauritz Olsens Atelier

FÖR FOTOGRAFI.

Östergade 13.

Prisbelönt vid Industriutställningen i Stockholm 1866,
anbefaller härmed, med garanti för det möjligaste
bästa utförande, till billiga bestämda priser

Stora Porträtter, Kabinetts- d:o

och

Visitkort.

Georg E. Hansen,

Hof-Fotograf

Fotogr. to H. R. H. the Prince af Wales,

Fotogr. de la Cour de Russie.

Fotogr. de la Cour de S. M. le Roi des Hellènes.

Tager fotografier ända till
Kroppstorlek.

Särskildt anbefallas

Oljemålade fotografier i
Kroppstorlek.

Kopior efter: Fotografier, Daguerreotypier, Kopparstick, Teckningar, Oljemålningar m. m. levereras i alla storlekar.

Försäljning af fotografier efter Thorvaldsens arbeten.

Norgesgade (Bredgade) N:o 61.

Hörnet af Toldbodvejen.

A. Stelling,

N:o 6, Gammeltorv N:o 6.

Lager af

Målarfärger och färgvaror

alla slags penslar och broncepulver.

Fabrik af

Oljerifna färger och Lackfernissor

samt Lager af

Material- och Drogerivaror

i gross och minut.

S. S. BALLIN & C:IE,

En gros-Lager af

Indigo, Cochenille,

Anilin

och

andra Färgstoffer,

är beläget vid

Fredriksholms Canal, N:o 4.

Galanterihandel.

Största urval af

LÄDERVAROR

i ordinära och särdeles fina kvaliteter
till billiga men bestämda priser.

Store Kjöbmagergade N:o 1

vid Amagertorv, snedt för Östergade.

L. Silberloch.

NB. Se Utställnings-Katalogen och Vägvisaren för Köpenhamn i Utställningstiden.

THEODOR JUNKERS

Magasin af Galanterivaror.

Portmonnaier

i flera hundra modeller.

Cigarrfodral

för två, fyra, sex, åtta, tio, 20, 25 och 50 Cigarrer.

Cigarr- och Tobaksskrin,

Tändsticksetuier, Sjöskumcigarrpipor, Cigarrsläckare
och Cigarrknifvar.

Finaste Engelska och Tyska

Fick-knifvar och Saxar.

Skrif-Portföljer,

Skrifpulpeter, Skrifetuier, Antecknings-, Notis-, Avis-,
Bref- och Handskportföljer.

Dame-Väskor

af Ryssläder och andra skinsorter, med och utan Etuier.
Resväskor, Kurirväskor, Skolväskor, Syetuier, Toilettetuier
och Badväskor i alla storlekar.

Bal- och Teaterviftor (Solfjädrar),

Fickböcker, Visitböcker.

Kort- och Papperspressar,

Kortfodral och Speltabeller.

Jettoner och Jettonlådor, spelkort.

Fotografi-Albums

Steroskopbilder från alla länder
samt

Stereoskoper.

Skrifbordstillbehör.

Bijouterier

af franskt guld såsom:

Kedjor, Brocher, Medaljer, Knappar, Demi-parures,
Rosenkedjor.

Äfvensom ett stort urval af

Bijouterier för sorg,

Specialiter af Danska arbeten.

26, Store Kjöbmagergade 26.

Waldemar Westergaard

rekommenderar sin

GALANTERIHANDEL,

Östergade N:o 19,

med ett betydligt utval af alla sorter lädervaror såsom:

Portmonaier, Brevväskor, Cigarrfodral, Albums, Skrifportföljer, Syetuier, Resetuier, Resväskor, m. m.

Alla till Dametoiletten hörande saker, såsom:

Brocher och Örhängen, kompletta garnityr i Romerska perlor, Stenkols- och Ambrakolliers, Manchett- och Chemisettknappar,

Solfjädrar i eleganta urval.

Franska, tyska och engelska **Bijouterivaror** samt mångfaldiga slag af **Nipper.**

Dessutom fästes uppmärksamheten på åtskilliga danska artiklar, tillhörande Toilets- och Skrifborden samt **Atheniener**, såsom bisquit- och fotografierade arbeten efter Thorvaldsen m. m. och särskildt framhålls ett vackert urval af danska **Terracottaarbeten**, samt fotografier i visitkort och Stereoskopbilder från Köpenhamn och dess omgifningar.

Waldemar Westergaard,

Östergade, N:o 19.

CARL MÖRCK,

Galanteri- och Jernvaruhandel,

Köpenhamn, Store Kongensgade N:o 27,

rekommenderar sitt stora lager af

Bosättnings-Artiklar,

af hvilka särskildt må framhållas:

<i>Bordsknifvar och gafflar.</i>	<i>Försilfrade nysilfvervaror,</i>
(danska och engelska	<i>Skedar och gafflar,</i>
fabrikater)	(danskt fabrikat).
<i>Lackerade varor,</i>	<i>Pläterade varor,</i>
<i>Messingsvaror.</i>	<i>Kok-kärl, emaljer. och förtenta,</i>
<i>Kötthackningsmaskiner,</i>	<i>Eldsatser af stål och messing.</i>

Det nya danska patentet: Äggpiskor.

Petroleums-, Bord- och Taklampor

i stort urval, hvaraf äfven i utställningen.

LEKSAKER:

Revolvrar,
Spatserkäppar,
Bijouteri-varor,

GALANTERIVAROR:

Toilett-etuis, Albums, Cigarr-etuis,
Portmonnäer, Brevväskor,
Syetuier, Skrifttyger, Sysaker,
Resväskor, Toilett saker.

Lager af

Möbel- och Byggningsbeslag

samt

Handtverktyger.

C. A. CHRISTENSEN,

Tordenskjoldsgade N:o 3,

Gammelholm.

Till vidare försäljning:

1:a Nysilvers-försilfrade Kuvertartilar, såsom:

Matskedar,	Soppslefvar,
Matgafflar,	Senapsskedar,
Dessertskeदार,	Fruktknifvar,
Dessertgafflar,	Gräddskedar,
Téskeदार,	Sardingafflar,
Ragutskedar,	Ostrongafflar,
Såsslefvar,	Pickelsgafflar.
Ströskedar,	Saltspadar,
Kakspadar,	Fiskspadar,

I Olga- och andra i Sverige brukliga fasoner,
samt andra

Galvaniskt försilfrade Plätervaror såsom:

Tékittlar med lampor,	Likör-ställ,
Etagéer,	Bordsyruter,
Tékannor,	Brödkorgar,
Kaffekannor,	Arm- och Ljusstakar,
Chokoladkannor,	Presentér-brickor,
Grädkannor,	Skriftyg,
Smöraskar,	Ringklockor,

samt

PORTFÖLJ-ARTIKLAR.

Sigvald Schmidts

FABRIKER,

Möntergade 21, Köpenhamn,

anbefalla

äkta försilfrade Nysilfver-Artiklar

i trenne kvaliteter	S. I. S. F.	S. I. S.	S. S.
Matskedar . . pr st.	1 Rdr	5 mk	4 mk
Matgafflar . . "	1 "	5 "	4 "
Dessertskedar . "	4 mk 8 sk.	3 " 8 sk.	3 "
Dessertgafflar . "	4 " 8 "	3 " 8 "	3 "
Téskedar . . "	2 " 8 "	2 "	1 " 12 sk.

Vidare anbefallas i vackert och rikt utval: Kaffekannor, Tékanor, Sockerskålar, Gräddkannor, Presentérbriccor, Bordsyrter, Brödkorgar, Spel- och Bordsstakar m. m.

Äldre försilfrade saker mottagas till reparation och försilfring.

Fotogénlampor, BORD- och TAK- LAMPOR

i
smakfulla mönster.

VATTEN-
och
GASLEDNINGAR
inläggas,
reparationer utföras.

Gaslampor, GASKRONOR och LAMPETTER

i
stort urval.

MARINOS
LUFTKLOSETTER
alldeles luktfria, anbefallas
till Sängkammare och Vå-
ningar, till billiga priser.
Reparationer utföras.

Regn och Störtbad erhållas.

Badkar i alla storlekar och alla former säljas
och uthyras.

Till försäljning lemnas rabatt.

P. Dollmanns

Garfveri,

Maskinremmar,

och

Limfabrik.

Ladugårdsvejen, N:o 11,

Köpenhamn.

C. J. M. FYRWALD & C:o,

KÖPEHAMN,

N:o 3, Tordenskjoldgade N:o 3.

Lager och försäljning af alla sorters

GULD-DRAGERIEFFEKTER.

Beställningar mottagas

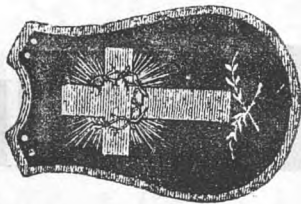
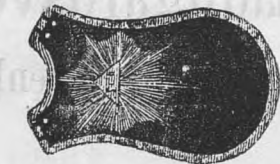
på Civila och Militära Uniformer,
samt

BRODERIER

i GULD, SILFVER och SILKE,
såväl till

Civila som till **Kyrkan** hörande.

(Prismedalj, Stockholm 1866.)

Gummi- och Guttapercha-Varor.

Fabrik och Försäljning.

F R I T Z H O L M E R,

41, Vimmelskaftet 41,

KÖPENHAMN.

Plåtar och Snören i alla dimensioner,
Pumpar och Ventilkaffar,
Slangar för Vatten, Gas och Ånga,
Spiralslangar och Hampslangar,

Regnkläder,

för Herrar, Damer och Barn,
säljas med ansvar att de icke sammanklibba.

Galoscher och Ytterstöflar.

Gummivaror till Medecinskt
och Chirurgiskt behof.

Luft- och Vattendynor.

Sjelfreglerande

Tvätt-vridningsmaskiner.

Engelska, patenterade

Gummi-Hästerskor.

Beställningar och reparationer mottagas.

Artificiela Gödningsämnen.
af
Wm Børgesen & Comp.
fabrik i Köpenhamn.

Telegram- och Postadress: *Kjöbenhavn, Christianshavn.*

En ständigt stigande konkurrens gör det oss nödvändigt att genom förökade ansträngningar höja vår produktion till den högsta grad af fullkomlighet, och genom lyckliga inköp af råämnen samt ständigt tilltagande afsättning äro vi istandsatta att kunna erbjuda våra ärade kunder en utomordentligt billig gödning i förhållande till dess kvalitet, nemligen:

Sur phosphorsur Kalk,

innehållande:

I vatten upplöslig vattenfri phosphorsur Kalk 11 %,
Ammoniak 2 %.

Försäljningspriset 20 mk pr 100 mk kontant

Sur phosphorsur Kalk,

innehållande:

I vatten upplöslig vattenfri phosphorsur Kalk 10 %,
Ammoniak 2 %.

Försäljningspris 19 mk pr 100 mk kontant.

I partier om 100 säckar och derutöfver rabatteras 1 mk pr 100 mk . Kalken är i god, torr, straxt användbar pulverform och levereras fritt emballerad i nya, enskäftade säckar om 200 mk , ombord eller på jernbanan i Köpenhamn.

Innehållet garanteras af oss, och ersätta vi hvarje brist i förhållande till det beräknade priset, om analysen af ett prof, taget genom herr Chemiker V. Steins åtgärd skulle visa en skillnad af $\frac{1}{2}$ % upplöslig phosphorsyra eller $\frac{1}{4}$ % qväfvehalt. Öfverskott af qväfvehalt räkna vi phosphorsyran tillgodo och omvänt.

Wm Børgesen & Comp.

Medalj,
Stockholm, 1866.

N. F. Larsen,

Medalj,
Paris, 1867.

H A N D S K F A B R I K A N T,

St. Kjöbmagergade N:o 7,

KÖPENHAMN.

Joh. Hartmans

BLOMSTER-FABRIK,

Östergade N:o 4,

vid sidan af Hôtel d'Angleterre

anbefaller

ett stort urval af

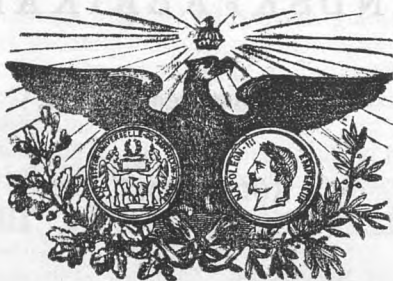
FRANSKA BLOMSTER,

Stråhattar och Plymer.

Vesterbros Teater.

Vesterbrogade N:o 3 (vid sidan af Tivoli)

Hartkopfs Museum.

Stor samling af

Geologiska, Ethnologiska och Anatomiska föremål

är utställd i Vesterbros teaterlokal, från slutet af April till medio af September d. å. och dagligen öppen från kl. 10 förm. till kl. 10 aftonen.

Entrée 1 mk 8 sk.

 Endast vuxna personer erhålla tillträde.

Tisdagar och fredagar förevisas Museet från kl. 9 f. m. till 2 eft. m. **endast för Damer.**

Flera i detta Museums Atelier utförda plastiska figurer och anatomiska preparater ha blifvit hedrade med prisma-medaljer vid Verldsutställningen i Paris 1867. Dessa figurer och preparater äro utförda af Artist Daniel, som erhållit 3:ne medaljer vid Konst-Akademien i Köpenhamn.

Bröderna Andersens

Magasin för eleganta

HERREGÅRDER OCH

SKJORTFABRIK

och rikt urval af alla föremål för

HERRE-EQUIPERING

Lagret är det största och bäst assorterade i hela Skandinavien och rekommenderas särskildt till Herrar resandes och främlingars uppmärksamhet, när hvarje beställning utföres väl och elegant under förloppet af en dag.

BRÖDERNA ANDERSEN,

Kongens Nytorv, N:o 28,

vid Hufvudvaktan.

J. K. JESPERSENS

Herre-Ekiperings-Lager

N:o 2, Sværtegade N:o 2,

midt emot Konstsvarfvarne Schwartz & Sons butik,
rekommenderar hos ärade resande sitt stora och
välsorterade etablissement af färdiga Herrekläder
samt sin fabrik af eleganta Manchettskjortor,
Kragar, Manchetter och alla slags Halsdukar,
Nattkappor m. m.

Ett stort lager af ordinära och finaste ty-
ger finnes alltid i lager och beställningar expe-
dieras inom en eller tvenne dagar.

N:o 2, Sværtegade N:o 2,

K ö p e n h a m n.

F. W. SCHNEIDER,

Östergade N:o 9,

5:e huset till venster från Kongens Nytorv,

KÖPENHAMN,

Fabrik och Lager

af

Handväfda Duktnger

i Damask och Jaquard

Linne-Tärster

i alla bredder.

Hvita Sängtäcken, Filtar, Hvita varor

och

HVITA GARDINTYGER.

Frisörsalong

FÖR DAMER.

Bredgade N:o 5,

1 tr. upp.

stort urval af elegant
och billigt hårarbete.

Signe Petersen.

Wilhelm Lunds

Frisör-Kabinett för Hårklipping och Frisering,
5, Möntergade 5, nära Pilestræde,

anbefalles med allt hörande till Hårarbete, såsom Nacklockar, Flätningar, Flätchignonger samt släta och krusade Chignonger, Valkar m. m. Derjemte erhålles hufvudbadet "Champon" för Herrar och Damer för hufvudhudens grundliga befriande från mjell, det enda medlet mot hårets lossnande och affall.

OBS. För Damer finnes särskild ingång.

Wilhelm Lund.

*On parle français.**English Spoken.***Köpenhamn,**

4. Norgesgade 4.

(Bredgade.)

N. H. Östergaard,**COIFFEUR.**

Friseur-Salong

Urval af

för

eleganta och moderna

Herrar.

HÅRARBETEN.

Beställningar emottages.

Reparationer utföras.

Lager af

Friseur-Salong

PARFYMER

för

och

Toilettartiklar.

Damer.

Undervisning i Damefrisering.

Ingång för Damer till venster i porten.

*Man spricht Deutsch.**Si parla italiano.*

Frisörsalong

och

BARBERARIE,

Störrestræde N:o 20,

snedt emot Nationalbanken.

C. WIVEL.

J. G. MONTI,

Cabinett
för

Damers

frisering.

Fransk Friseur,

Gothersgade 12,

1 tr. upp.

Cabinett
för

Herrars

frisering.

Alla slags Hårarbeten säljas och uthyras.

K ö p e n h a m n.

Cl. Hein. Hüftmann,

Jerngjutare.

Fabrik:

Blegdamsveien, N:o 32.

Försäljningslokaler:

Kultorget N:o 15,

Gjæstgifvergaarden Nordstjernen

och

Vesterbrogade N:o 11, Hôtel Bjørnesdal.

Stålspadar,

**Stålskoflar, Grepar, Dränerings-
och**

Åkerbruks-Redskaper

af engelsk och dansk tillverkning, för hvars
godhet ansvaras.

**Jernskaklar, Bringkoppel, förtenta Mjölkkärl
och**

Klaf-Kedjor

af 10 till 12 fots längd N:o 2/0 och 0, af bästa sort,
försäljes mycket billigt å

Fredriksbergsgade, 20.

Hörnet af Kattesund,

KÖPENHAMN.

Priskuranter erhållas.

Harald Börgesen.

J. J. Möller,

Juvelerare och Guldsmed,

20 Östergade 20.

rekommenderar ett vackert lager af

GULD- OCH SILFVERARBETEN,

till nutidens billigaste priser.

Briljanter och perlor

infattas.

Gammalt guld och silver

tages i utbyte.

Reparationer verkställas.

EDVARD DRIEBEIN,

Heders-
diplom.

Juvellerare,

Paris
1867.

Guld- och Silfverarbetare,

Nörrebroes Ravelinbyggning

(Ur-byggningen)

försäljer, i anseende till upphörande med handeln,
hela sitt förlag af

Guld- och Silfver-arbeten

till och under inköpsprisen.

Guld, Silfver, Diamanter, Ädelstenar, äkta
Perlor, Bernstensartiklar och andra antiker
tagas i utbyte.

Beställningar och reparationer utföras nöj-
aktigt och fort samt i förhållande till arbetets
styrka, skönhet och goda utförande, ytterst billigt.

Ofvanstående rörelse är af den nuvarande egaren i
17 år bedrifven vid hörnet af Amagertorv och Kjöbmager-
gade.

MAGNUS NORDEMANN,

Stort
LAGER
af
Guld-
och
Silfver-
arbeten
vackert
och
modernt.

Juvelerare,
Guld- och Silfverarbetare,
Gothersgade N:o 5,
midt för Skandinaviska Hotellet.

Briljanter och Perlor infattas,
köpas och tagas i utbyte.

Gamla saker försilfras och förgyllas.

Stort
LAGER
af
Galvani-
serade
Ny.
silfver-
och
Pläter-
arbeten.

S. PRAHL,

HOF-JUVELERARE,

Östergade, N:o 36,

K ö p e n h a m n .

PIERRE GLÉMENT,

JUVELERARE,

Store Kongensgade, N:o 13,

KÖPENHAMN.

Magasin af Juvelerare- och Guldsmedsarbeten
i antika och moderna fasoner.

Köpenhamns Läs-Salong och Café,

XXXVIII

Kafé med Läs-salong.

N:o 32, Östergade N:o 32.

Förteckning öfver Tidningar, som finnas i lokalen:

Köpenhamnska tidningar:

Berlingske Tidende.
Dagbladet.
Fädrelandet.
Dagens Nyheder.
Dagstelegraf.
Folkets Avis.
Heimdal.
Nyt Aftenblad.
Adresseavisen.
Illustreret Tidende.
Illustreret Ugeblad.
Søndagsbladet.
Søndagsposten.
Illustreret Folkeblad.
Folkets Nisse.
Humoristen, m. fl.

Svenska

och

Norska tidningar:

Aftonbladet (Stockholm)
Göteborgs tidningar.
Sydsvenska Dagbladet Snäll-
posten.
Søndags-Nisse.
Norskt Morgenblad.
Norskt Folkeblad,
m. fl.

Utländska tidningar:

L'Illustration.
London News.
Punche.
Illustrirte Zeitung.
Ueber Land und Meer.
Fliegende Blätter.
Kölnische Zeitung.
Hamburger Nachrichten.
Hamburger Gold- und Effecten-
Börse m. fl.

Diverse blad:

Industri-Tidende.
Patent-Tidende.
Fabers Reiseliste.
Udstillings-Kataloget.
Fører i Kjöbenhavn.
Kjöbenhavns Veiviser, m. fl.

N:o 32 Östergade, N:o 32.

OBS. Tillträde till Läs-salongerna är fritt för gäster som besöka Cafén.

Waldemar Brönnums

Elegant och komfortabelt inrättade

Conditori och Café,

Kongens Nytorv N:o 1,

hörnet af Tordenskjoldsgade.

Svenska tidningar hållas,

bland hvilka:

Aftonbladet,

Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning.

Norska Morgenbladet.

**Flera slags Glacer, Svensk Pounsch m. m.
serveras.**

Stephan à Porta & Comp.

anbefalla deras

CONDITORI OCH CAFÉ,

hvaruti hållas utvalda Svenska, Norska och
Danska tidningar och flera utländska blad.

KÖPENHAMN.

Kongens Nytorv N:o 17, midt för Kungliga
Teatern.

Schucani & à Porta

CAFÉ & CONDITORI,

Store Kjöbmagergade N:o 18.

D. B. SCHUCANIS

(Röda lyktan)

CAFÉ & CONDITORI,

Vimmelskaftet N:o 43.

Adresskontorets gård.

I. N. Richards Conditori

(f. d. C. F. Grandjean)

Store Strandstræde N:o 3.

Norges- (Bred-) gade, N:o 4, ingång från Porten,
anbefalles till de ärade resandes välvilja.

B. Pulterra & C:ii,

Café och Conditori,

Amagertorv N:o 4.

Balkong med vacker utsigt.

Börs-Café och Conditori

för Herrar och Damer,

midt emot Börsen,

anbefalles den ärade allmänhet som besöker
Thorvaldsens Museum och Christiansborgs Slott.

English Spoken.

On parle français.

Man spricht Deutsch.

C. M. Thorups Eftersölger,

Café och Conditori

med Veranda och Balkong,

Hörnet af Nils Juelsgade och Holmens Canal,

K ö p e n h a m n.

Köpenhamns

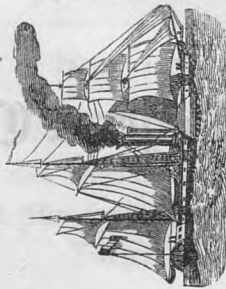
Kemiska Kläders-renings- Etablissement,

10, Kongens Nytorv N:o 10.

Rockar, Benkläder, Västar, Fruntimmers-
Klädningar af ylle, siden och sammet, Jaquetter,
Beduiner, franska Shawlar, Crèpe-Shawlar, Bro-
derier, Klädes- och Plysch-bordsdukar, Golfmat-
tor i alla storlekar, Damask- och Sidengardiner,
vadderade Nattrockar och Sängtäcken, Pelsvaror
m. m. m. m. rengöras torrt med flyktiga, kemiska
medel under garanti att hvarken tyget eller for-
men skadas.

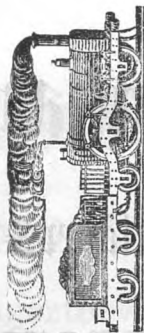
Lorentz H. Meijer & Comp.

För Herrar Ångkittels-Gare

anbefalles

NONPAREILLE,

Theodor E. Petersens
Patenterade Ångkittelsalva

utmärker sig som ett ofelbart medel mot

Stenbildning i ångkittlar.

Genom att förekomma stenbildning besparas kol, tid och oläglighet vid utsprängningen af pannsten, Explosioner undvikas och ångkitteln blifver dubbelt så varaktig.

Store Kongens-Gade N:o 48, 2^a trappor upp.

Conserves
et autres
COMESTIBLES

S. Lomholt,

Ny Vestergade N:o 1 vid Marmorbron,
bakom Christiansborgs slott,

Hufvudupplag till vidare försäljning
af Danska och Utländska

Inkokta varor

och

Delikatessvaror.

Enda upplag för Norden af

Horsford-Liebigs Jästpulver

och

Mjölkeextrakt från Cham i Schweitz.

Äkta Liebigs Köttextrakt till Kompaniets priser.

(Varorna kunna i allmänhet erhållas oförtullade
från mitt nederlag på Köpenhamns Toldbod.)

S. Lomholt

är Patentinnehafvare af danska patenterade

Fotogén-Lampor,

till hvilka icke behövas glas.

J. G. Schwartz & Sohn,

Sværtegade N:o 3,

Köpenhamn.

En gros & en detail,
rekommenderar rikhaltiga lager af allt som tillhör

KONSTSVÄRFVERIET

i Bernstein, Perlemor, Sköldpadd, Elfenben, Horn
och Trä m. m.

Lager af

Paraplyer, Parasoller, Piphufvuden af äkta sjöskum,
porcelain och trä, Pipskaft, Käppar, alla slags Kammar,
Kirurgiska instrumenter, skurna och preparerade Fisk-
ben m. m.

Pyramid-, Carolina-, Hvita och färgade
Biljard-bollar, Biljardkøer, Läder till køer,
Biljardkrita. Gamla biljardbollar omsvärfvas
eller tagas i utbyte.

Kongl. Klasse-Lotteriet.

H. L. NATHAN,

Kgl. autoriserad Klasse-Lotteri-Kollektör

anbefaller sig med

Hela, halfva och fjerdedels Lottsedlar

44, Gammelstrand 44.

midt för Thorvaldsens Museum,

Köpenhamn.

Största vinsterna

25,000 Rdr, 40,000 Rdr, 60,000 Rdr

Danskt Riksmünt.

Edvard Cohns

Kungliga autoriserade

Klasse-Lotteri-

KOLLEKTION

(tillika Kgl. Postexpedient)

Nörregade N:o 7,

Köpenhamn.

J. H. Ludvig Kjærbye

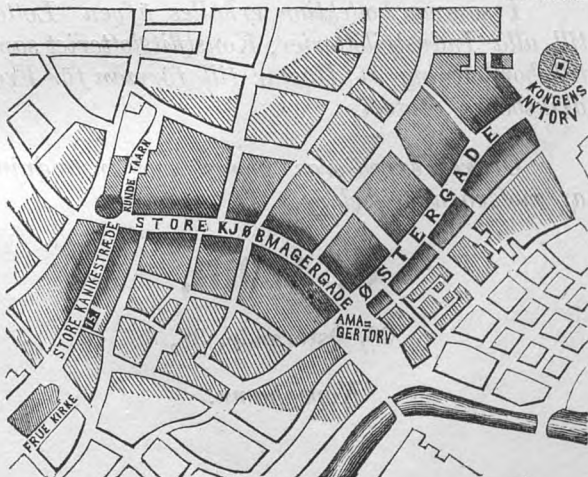
anbefaller sin Kongliga autoriserade

KLASS-LOTTERIKOLLEKTION,

Stora Kannikestrædet N:o 15,

K Ö P E N H A M N.

1	vinst på 60,000 Rdr	är 60,000 Rdr	(120,000 rdr sv. rmt)
1	"	40,000 "	"
1	"	25,000 "	"
1	"	20,000 "	"
1	"	15,000 "	"
1	"	12,000 "	"
2	"	10,000 "	"
1	"	9,000 "	"
2	"	8,000 "	"
1	"	7,000 "	"
2	"	6,000 "	"
7	"	5,000 "	"
6	"	4,000 "	"
3	"	3,000 "	"
18	"	2,000 "	"
220	"	1,500 "	"
350	"	500 "	"
450	"	200 "	"
1,000	"	100 "	"
3,764	"	50 "	"
3,768	"	25 "	"
9,600	vinster		
			1,207,400 Rdr.

Konglig autoriserad
Klass-Lotteri-Kollektör,
N. LEVIN,

38, Östergade 28, Köpenhamn,

I butiken å nedra botten,

rekommenderar sin kollektion med hela, halfva, fjerdedels och åttondedels samt genomgående Lottsedlar, dessa sednare gällande för alla 6 klasserna af Lotteriet.

I samma kollektion erhålles äfven Lotter till alla Industrielotterier, Konstflitslotteriet samt till bortlottning af Hästar till förmån för Fredriksbergs Stuteri.

Ordres expedieras genast mot insändning af motsvarande belopp.

A. Levin,

38, Östergade, 38,

Köpenhamn.

L Ä K A R E.*Konsultation hvarje dag från kl. 11—2.***St. Anne Plads N:o 22, 2 tr. upp.***(Schmidts Hôtel).***Mowinckel-Wengel.****PETER SÖRENSEN,***London* **Lille Kongensgade N:o 19,** *Stockholm*
1862. *1866.*

anbefaller ett stort urval af

Maskinskurna läster och block.

I undertecknads etablissemang för läster och block, som vid utställningarne i London, Stockholm, Malmö, Nakschow och Amsterdam vunnit prisedaljer, finnes ett stort och vackert urval af maskinskurna läster, block, m. m.

Malmö **Peter Sørensen,** *Nackskow*
1865. *1868.***Köpenhamn, Lille Kongensgade N:o 19.***Amsterdam**1859.*

För Lidande och Sjuka.

BANDAGIST P. HESKIER & COMP.

Medico-Galvanisk Helso-Klocka

användes med framgång mot alla *giktartade* och *nervösa lidanden* (äfven äldre personer kunna vinna betydlig förbättring), *asthma*, *reumatisk bröstsjukdom*, *hjärtklappning och stygn*, *congestioner och svindel*, *lomhörighet och susning för öronen*. Helso-klockan tillåter elektricitetens fullkomliga sjelfanvändning i *en lindrande, jemnt verkande form* och likväl i högsta grad kraftig, *utan att ristningar eller obehagliga känslor dervid förmärkas*, återgifva känslolösa och overksamma lemmar *lif*, upplifva trögare lifsfunktioner och meddelar förnyad energi och lifskraft till konstitutioner, som af åtskilliga orsaker blifvit försvagade.

Det dagligen förökade antalet af kurer, åvägabragte genom den galvaniska Helso-klockan, äro så vidsträckt och omfattande att de på ett lysande sätt visa Helso-klockans betydelse som ett verkligt helsomedel.

Från kl. 11—3 hvarje söcknedag träffas vi i vårt *etablissement*

Niels Juelsgade N:o 4, nedra botten (Gammelholm).

P. Heskier & Comp.,

Bandagister och fabrikanter.

Tacksägelseskrifter:

Distriktsläkaren och Riddaren Lorch i Bogense tillskrifver oss bland annat följande: "Hittills har jag endast haft tillfälle att använda eder apparat på ett fruntimmer här i staden, å hvilken kuren på grund af en inträffad omständighet (barnsäng) måste för någon tid afbrytas. Hon led af en reumatisk paralys af ansigtets venstra sida, som gjorde henna alldeles styf och orörlig, förminskade ögats rörlighet och synkraft, och försvårade tal och tuggning. Efter 14 dagars användning af apparaten inträdde det en afgjord förbättring i alla dessa fall, hvilka nu äro försvunna med undantag af att synen ännu icke är så god som förr. Om nu apparaten ensamt är orsaken till denna väsendtliga förbättring af hennes onda, eller om möjligen det tvungna uppehållet i sängen under en längre tid äfven kan hafva sin andel deri, vågar jag icke afgöra, men att hon i hvarje hänseende erfor en god verkan af apparatens användande är otvifvelaktigt. Inga medikamenter, hvarken ut- eller invertes blefvo använda.

Så snart jag får anledning att profva apparaten på andra skall jag icke underlåta att meddela eder resultatet.

Hvarje upplysning och vink, som Ni finner anledning vara att gifva mig, emottages välvilligt af Eder tillgifne

I. H. Lorch.

I omkring 2 år har undertecknad lidit af kronisk Nervgikt, för hvilken jag legat på 3 hospitaler och varit under behandling af flera af stadens skickligaste läkare utan att uppnå resultatet. Mina olidliga smärtor lindrades endast då sömngifvande medel försatte mig i ett dvalaktigt tillstånd; min matlust var borta och mina fötter voro alltid kalla.

Sedan jag sålunda var fullkomligt uppgifven och med stor kostnad användt många medel utan att vinna den ringaste förbättring, så hänvände jag mig till Hrr P. Heskier & Comp. hos hvilka jag köpte en galvanisk Helsoklocka, hvars förvånande verkningar jag är Gud och Eder skyldig att erkänna. Sedan jag efter dessa herrars muntliga anvisning begagnat apparaten en gång, kände jag lindring, och för hvarje dag aftogo mina smärtor, jag kunde undvara sömngifvande medel, hvilket förut var en omöjlighet, min matlust är nu fullkomligt god och mina fötter varma. Jag, som för att gå öfver ett kammargolf, förr behöfde tvenne kryckor, kan nu med hjälp af blott en käpp gå omkring i staden utan möda. Om äfven denna genom väderleksskiften så obehagliga årstid icke undgår att inverka på mig, är det likväl min fulla öfvertygelse att med våren och sommaren min helsa äfven skall återvända.

Att jag, som i så hög grad varit angripen, har uppnått ett så lyckligt resultat är ett under för en hvar som känner mig och som vet hvad jag lidit.

I dessa rader sänder jag hrr P. Heskier & komp. min innerliga och djupaste tacksamhet och vill jag bedja hvar och en som lider af liknande sjukdomar, om att fatta tillit till Helsoklockan, som enligt min fulla öfvertygelse ensamt är i stånd att lindra och bota.

Köpenhamn d. 2 Febr. 1872.

J. P. Petersen,
f. d Hökare.

Bianco Lunos Sidoallé, N:o 22.

Hartmanns Smörlager,

Brolägerstråde 14, Köpenhamn,

önskar Smör i kommission från större och mindre egendomar i Sverige. Varorna afsättas till de högsta priser till hushåll och handlande här på platsen, hvilka ständigt betala efter dagens högsta priser. Beloppet kan erhållas i förskott straxt efter mottagandet eller anvisas å mig.

Kommissioner besörjes för alla produkter.

Stort lager af prima svinfett hålles ständigt i fat, som noteras till de billigaste priser.

Generaldepot
för Danmark, Sverige och Norge
 af
Hof-leverantör Joh. Hoff's Maltpreparater.
Menck & Comp., Köpenhamn,
 Gråbrödretorv, N:o 8.

NB. Prospekter, af hvilka närmare kan ses, jemte bruksanvisningar och priskuranter erhållas gratis och portofritt mot portofria förfrågningar. I de städer der försäljning af Hoff's Maltextrakt ännu icke finnes, antagas kommissionärer, ensamme för platsen.

MENCK & COMP.

Agentur och Commissions-affär,
 Köpenhamn, Gråbrödretorv, N:o 8
 anbefalla sitt lager af

Staniol,

24 blad pr	24/12	tum =	6,912	qv.-tum	} Till billigaste priser.
26 " "	" "	" "	=	7,488 " "	
28 " "	" "	" "	=	8,084 " "	
30 " "	19/13	" "	=	7,410 " "	
24 " "	36/11	" "	=	9,504 " "	

N. B. På beställning levereras Stanioler, skurna i alla möjliga storlekar, till bruk för Chocolad-, Tvål- och Tobaksfabrikanter, äfvensom till Thé-emballage och annat bruk, utan förhöjning i prisen.

Metall-kapslar,

hvita och kulörta till engelska och franska buteljer.
 Prima kvalitet, billigaste priser.

Indoppningslack,

i alla färger
 från 14 till 36 Rdr pr 100 ℔ .
Iva Bitter och Fleur de Iva.

En äkta Sweitzer-Alpörts-Bäska.

Jul-ljus i alla kulörer.

Svafvelspån,

Chemiskt rent
 från 24 till 56 sk. pr ℔ .

Champagne,

från 12 till 28 Rdr pr korg.
 om 12/1 eller 24/2 but.

Tvätt-Kristal.

Parafin-ljus.

Köpenhamns Metalltråd-varu-

Fabrik och förtenneri.

Fredriksberggade N:o 10

och

Dronningens Tværgade N:o 26.

anbefaller

Eleganta, Silfverliknande

Fogelburar.

hvilka äro de sundaste för foglarne, emedan de icke äro målade, och hvilka genom stor spridning vunnit allmänt bifall här i landet under den korta tiden sedan min hemkomst från utlandet.

Vidare:

**Billiga bosättningsartiklar och egendomliga
presenter,**

hvilka äro att föredraga framför pläterade, såväl för deras stora billighet, styrka och varaktighet, som därför att de efter flera års användande kunna genom omförtening blifva som nya.

Dessutom rekommenderas såsom ensamt i sitt slag i Skandinavien:

**Maskinväfda
Spiral-Fjeder-Madrasser,**

hvilka utmärka sig för en hittills okänd elasticitet, styrka och varaktighet.

Likaledes:

Maskinvirkade Galler, som utmärka sig framför de handvirkade derigenom att de äro både billigare, starkare och vackrare än dessa, emedan de förfärdigas af **hård** och icke af **glödgad** tråd.

William Siegler.

S. Haagensens Efterföljare.

Blomster- och Modemagasin,

Skindergade, N:o 3, 1 trappa upp,

Köpenhamn.

Ett rikt urval af

Hattar, Kappor och Coiffurer

rekommenderas.

Vesterbroes

Nya Band- och Modehandel

samt

Stråhattfabrik

rekommenderar till de ärade resande ett välsorterat lager af **Band**, franska Blomster och Plymer, Stråhattar för Damer och Barn i alla kvaliteter till fabrikspris, färdig-monterade Hattar i stort urval och i öfrigt alla till Modehandel hörande artiklar till möjligast billiga priser.

41, Vesterbrogade, 41,
(Hôtel Björnsdal).

TH. ANDERSENS

Pariser-band- och Blomsterhandel

samt Modemagasin

15, Pilestræde, 15,

rekommenderar till de ärade resande ett elegant urval af Franska Sidenband, Blomster, Plymer och Fjädrar, Italienska och Franska, svarta och bruna Stråhattar för Damer och Barn samt alla de senaste Nouveautéer som kunna hänföras till Dame-toiletten.

Detta Modemagasin är fourneradt med ett smakfullt lager af färdig monterade Hattar efter nyaste Parisermoder.

Allt till billigaste priser.

Cl. Rammeskows Band-Handel,

31, Östergade 31.

stort och vackert utval af

Franska Blommor,

Band, släta och fasonerade,

Stråhattar i nyaste fasoner,

Tyll, Plymer, Blonder, Nät,

Siden-Knythalsdukar, långa och korta,

Flor, Crêpe, Sammet och Sammetsband

samt allt hvad till Band- och Modehandel hörer, som anbefalles till de billigaste priser.

JOHAN J. SCHMIDT,

Östergade 49 i Köpenhamn.

Etablissement

för färdiga fruntimmerskläder

och

ÖFVERPLAGG

af

Siden, Sammet och Ylle.

Stort lager

af

Sidentyger, franska Shawlar,

Ylle Klädningstyger, franska Jaconetter

och Sitser.

Snickare och Hof-Stolmakare

C. B. HANSENS

Etablissement

för Möbel-bosättnings-artiklar

samt Tapetserare- och Dekoratorarbeten,
det äldsta och största i Köpenhamn.

Holmens Canal

N:o 2.

Hörnet af

Kongens Nytorv.

(förr Ericksens Palats)

rekommenderar ett utomordentligt rikt och smakfullt
assortiment af

solidt förfärdigade Möbler

i moderna genrer och i alla kvaliteter, såväl enkla
möbler som

kompleta Amöblementer

till bestämda men billiga priser.

Ch. F. Christoph.

Möbelfabrik,

3, Tordenskjoldsgade, 3.

Eleganta och solida Möbler

till

billigaste, bestämde priser.

C. F. THOMSENS

Möbelmagasin,

21, Norgesgade (Bredgade), 21,

Köpenhamn

anbefaller ett stor lager af färdiga

Möbler och Speglar

till

billiga men bestämda priser.

LOUIS PFLÜGER,

KÖPENHAMN,

förer Lager en gros

af

Möbeltyger,

Gardintyger,

Bordstücken

och

Golf-Mattor.

Hufvudupplaget och försäljningen är i

Vimmelskiftet N:o 38.

Vid utförsel till Sverige från mitt Kreditupplag och Frilager godtgöres införseltullen å ofvannämnde artiklar.

ANTON RASMUSSENS

MEDICO-PNEUMATISKA ANSTALT

(Vestervold, Store Kongens Mølle)

till behandling af

BRÖSTSJUKDOMAR

såsom **Asthma, Katarrher, Kikhosta och Öronsjukdomar.**

Anmälning af patienter mottages i anstalten och i mitt etablissement

Kronprindsensgade N:o 9.

Anstaltens Läkare, Hr Professor, Med. D:r Brün-
niche, träffas i sin bostad, Lilla Strandstræde N:o 20,
3 tr. upp, kl. 12—1 och på anstalten kl. 2.

Bandagefabrikant

Anton Rasmussen,

9, Kronprindsensgade, 9.

FABRIK OCH FÖRSÄLJNING

af
Kirurgiska och ortopediska

Apparater och Bandager,

Konstgjorda lemmar, Mekaniska Sjukstolar,

Bräckband. Fjeder-korsetter.

Patenterade Induktionsapparater,

konstanta batterier,

Engelska elastiska Strumpor af silke och tråd,

Tennsprutor.

Elysopomper.

Alla slags **GUMMIVAROR** till kirurgiskt bruk.

CARLSHAMNS-PUNSCH

af

C. G. Bergs fabrikat i Carlshamn.

Prisbelönt vid Utställningen i

Malmö
1865.

Stockholm
1866.

Paris
1867.

Hufvudnederlag för Danmark.

en gros & en detail, hos

C. Öllegaard & Gülche,

Store Kjöbmagergade N:o 22.

(Hörnet af Silkegade.)

QVARNSTENSFABRIK.

Ferdinand Jensen & Comp.

Köpenhamn, Bredgade, (Norgesgade) N:o 68.

Herrar Qvarnegare och Qvarnbyggare uppmärksammas på vår fabrik för franska och rhenska Qvarnstenar samt engelska Skalstenar, Siktflor, Stenhackor, Drifremmar samt alla till qvarndrift hörande artiklar.

Mångårig erfarenhet som mjölnare, såväl här som i utlandet och efter flera års arbete vid qvarnstensbrott såväl i Tyskland som Frankrike garanterar för att vi alltid kunna fullgöra hvarje billig fordran.

Vid Utställningen kunna vi träffas hvarje dag vid de af oss utställda Qvarnstenar, Klassen IX, och meddela der, äfvensom vid vår fabrikslokal alla möjliga upplysningar.

68, Norgesgade (Bredgade) 68.

RES-EFFEKTER.

Prismedalj
Stockh. 1866.

Prismedalj
Nakskow 1668,

H. M. Sörensens

ETABLISSEMENT,

Holmens Kanal N:o 2, hörnet af Kongens Nytorv,

rekommenderar sitt stora, väl assorterade Lager af

Reskofferter, Kappsäckar, Väskor och Etuier.

Särskildt framhålles:

PATENT-KOFFERTAR,

hvilka utmärka sig för soliditet och lätthet.

Vidare underhålles:

Ett stort urval af **Lädergalanterivaror**

från Wien och Paris.

Chr. L. Nielsens

Magasin för solida

Sadelmakarearbeten,

(Kongens Nytorv N:o 34 (Hôtel d'Angleterre))

är alltid försedd med ett rikt och elegant urval af allt till Sadelmakeri- och resekipering hörande, samt tillika ett stort urval af Dame- och Herre-ridsadlar, Ridtyg, ridtäckan, eleganta Selyger med åtskilliga beslag. Derjemte finnes vackra Kör-, Jagt- och Ridpiskor, såväl af egen, som prima engelsk tillverkning. Priserna äro billiga och bestämda, hvilket härmed de ärade resande vördsamt anbefalles.

Kirschner & Brochs

Sidenvaru- och Schalhandel,

Östergade N:o 29, nedra botten,

rekommenderar ett stort, väl sorteradt lager af svarta och kulörta

Sidentyger och franska Schalar,

släta och façonerade Foulards, svart Lyoner Silkes-sammet, hvita Kasimirs-Burnous, äkta kinesiska Schalar och dukar, svarta och hvita, släta och façonerade Kasimirs-Schalar, franska Silketylls-Schalar, Mantiljer och Slöjor, Sidenhalsdukar för Herrar, Näsdukar, Slips, Esharps och Ytterhalsdukar samt Kragdukar och Kragband för Damer.

Priserna äro bestämda. Vid kontant inköp för öfver 20 rdr svenskt rmt lemnas **4 procent rabatt**.

Om de köpta sidenvarorna väga öfver 2 skålpund, godtgöres den danska tullen vid utförseln.

I. R. Schjelderups Efterfølgers

SIDEN-VARULAGER,

En gros & en detail,

Holmens Kanal N:o 5, tätt vid Kungliga Teatern.

Lagret är försedt med ett stort urval af:

franska och italienska Sidentyger och Foulards, franska Schalar, Tyll-Schalar och Burnus', chinesiska Crèpe-Schalar, Lyoner-Silkessammets-kappor och Paletäer, Siden-halsdukar, Lyoner-Silkessammet m. m.

Priserna bestånda och vid handel för 10 Rdr och derutöfver lemnas 4 procents rabatt.

Vid utförsel till utlandet godtgöres den danska tullen.

K. L. Mommés

Herrekiperingshandel

och

Skjortfabrik,

Köpenhamn,

Hörnet af Store Kongensgade och Gothersgade,

Skandinaviska Hotellet.

Stort och elegant urval

af

Franska och Engelska

EKIPERINGS-ARTIKLAR.

Skjortfabriken prisbelönt i

Malmö, 1865.

Stockholm, 1866.

Paris, 1867.

MANCHETTSKJORTOR,

Nattskjortor,

Nattkappor,

Lösragar och Manchetter.

Knythalsdukar,

Näsdukar.

Tröjor, Kalsonger och Strumpor

samt öfriga Herre-ekiperingsartiklar i vackert och rikt
urval till billiga och bestämda priser hos

Ludvig H. Cohen,

Östergade 7, 1 tr. upp,

4:e huset från Kongens Nytorv.

J. Abrahamsons

Kragar,

MAGASIN

Eng.

Nattkappor,

för

Trikotvaror,

Näsdukar

färdigsydda

Strumpor,

o. s. v.

Herrelinnen.

Tröjor

Om så önskas kunna 1 dus-
sin skjortor erhållas sydda
inom 12 timmar.

Kalsonger.

16, Kongens Nytorv, 16,

emellan Norgesgade och Store Kongens gade.

Hofskomakaren

H. C. DAHLS

E. A. B. L. S. S. E. N. T.,

43, Vimmelskaflet 43,
Köpenhamn.

är ständigt försedt med ett stort urval af

HERRE-, DAME- och BARNSKODON

såväl af eget arbete som af

PARISERSKODON.

S k o m a k a r e

N. C. PETERSEN

anbefaller sitt lager af elegant och durabelt

Skoarbete

i alla genrer till

Damer, Herrar och Barn.

Utval af mina fabrikater vid Industri-
Utställningen.

18, Gothersgade, 18.

S. NIELSENS

Etablissemment för eleganta och solida

Herre- och Dame-Skodon

anbefalles de ärade resande till billiga priser.

Kongens Nytorv N:o 26,

mellan Hufvudvakten och Gothersgade.

O. L. A A S,

Skomakaremästare,

Östergade N:o 46, hörnet af Pilestræde,

rekommenderar sitt Etablissemment

till de ärade resande.

Beställningar utföras på en eller två dagar.

För solidt och vackert arbete garanteras.

M. Rasmussen,

SKOMAKARE,

Norgesgade N:o 5,

(Bredgade).

M. H. HJORTH.

Lager af allt som hörer till
Skomakarefacket.

**Pilestræde N:o 8 och
Utställningen.**

Stort lager af alla slags Gummi-
Galoscher.

K ö p e n h a m n.

S. Johnséns Skomakeri-Etablissement

för

eleganta, solida och moderna

D a m e- och H e r r e- S k o d o n

anbefalles

i de ärade resandes erinran.

N:o 1, Nicolaigade, N:o 1,

(nära vid Östergade.)

 Se de från mitt Etablissement på Konst- och Industriutställningen exponerade skodon.

Besök M. Hartig

i

KÖPENHAMN,

27, Lille Kongensgade, 27.

Der säljas eleganta och välsydda

Herrekläder

till ovanligt billiga priser och till följd
af särdeles lyckade inköp af tyger.

Flera 100 par byxor säljas till härstädes
förr icke vanliga priser.

OBS. N:o 27, Lille Kongensgade, N:o 27.

OBS. N:o 27, Lille Kongensgade, N:o 27.

V. Kählerich, SKRÄDDERI-ETABLISSEMENT.

Elegant urval af moderna Herrekläder.

Beställningar utföras nöjaktigt och hastigt.

32, Kongens Nytorv, 32.

VS o: Franska, Engelska och Tyska talas.

M. Petersén & R. Milkelsen. Skrädderi-Etablissement,

N:o 18, Vingårdsstræde, N:o 18,

Köpenhamn.

I etablissementet finnes ett väl assorterad Lager af färdigsydda Herrekläder i alla möjliga genrer till nutidens billigaste priser.

Ordres expedieras prompt, om så önskas på 1 å 2 dagar.

Se det på utställningen från vårt Etablissement utställda arbete.

O. E. Envoldsén

anbefaller sitt stora Lager af elegant förfärdigade

HERRE-KLÄDER

till särdeles billiga men bestämda priser.

En skicklig tillskärare är tillstädes i lokalen, så att kläder, som icke finnas efter önskan i lager färdigsydda, besörjas inom en dag.

N:o 1, Lille Torvegade N:o 1,

å Christianshavn,

midtför Knippelsbro.

O. E. Envoldsén.

Chr. Bjerrings

Etablissement

för

Herrekläder,

20, Gothersgade, 20.

rekommenderar:

Öfverrockar från 10 Rdr,

fina, svarta Sommarrockar från 15 Rdr,

Hela kostymer i alla färger från 18 Rdr,

Buckskinsbyxor från 6 Rdr.

Såväl under utställningstiden som hela sommaren kommer mitt lager att vara försedt med det största och billigaste urval.

Beställningar af klädningar efter mått utföras i loppet af 6 timmar.

Vinterrockar säljas till underpriser.

20, Gothersgade, 20.

KÖPENHAMN.

L. H. DIEKMANN,

SKRÄDDARE-MÄSTARE,

Store Kongensgade, 21, nedra botten.

anbefaller sig med allt hvad till yrket hörer,
som utföres snart, billigt och
efter nyaste fason.

Etablissement française.

(Skrädderi.)

Då jag i flera år uppehållit mig i utlandet: England, Frankrike och Tyskland och i längre tid fungerat som tillskärare hos I. D. W. Lampe i Frankfurt a/M. och äfven hos L. M. Dreyfuss i Wiesbaden, hos hvilken jag sjelf förestod tillskärningen och efter att först hafva lärt i Paris, förvärfvat mig praktiska kunskaper i yrket, så tillåter jag att rekommendera mig i den ärade svenska allmänhetens välvilja, och i den säkra öfvertygelsen att kunna uppfylla en hvars önskan, lofvar jag derjemte de billigaste men bestämda priser, jemte god behandling. I hopp att erhålla talrika beställningar, tecknar jag mig med högaktning

P. P. Berger,

Skräddaremästare.

Gammeltorv N:o 32, en trappa upp.

Snedt för Thorvaldsens Museum.

Etablissement för Herrekläder,

Gothersgade 19, hörnet af Grønnegade,

rekommenderar ett stort lager af
Societets- Vinter-, Vår- och
Arbetsrockar,

ett elegant urval af

Moderna franska Byxtyger,

och

ett smakfullt urval af

Modernaste Västtyger

i Siden, Sammet, Plys m. m.

till de billigaste priser.

G. W. GHERKE.

EDVARD WINTER,

SKRÄDDARE,

Nils Juelsgade N:o 4, nedra botten,
 Gammelholm.

vid sidan af Hotellet: Kongen af Danmark
KÖPENHAMN,

rekommenderar sig med allt hvad till yrket hörer,
 till nutidens billigaste priser.

Elegant

urval

af moderna

Herrekläder.

S. Elisen.

**Skrädderi-
 Etablissement.**

Gothersgade N:o 28.

Lager af

de nyaste

engelska och franska

kläden m. m.

Beställningar expedieras på en dag.

Steenstrups SKYLTFABRIK,

Silkegade 10, Köpenhamn,

Verkstad för moderna Skyltmålningar och dekorationer i konstnärligt utförande.

Glas-skyltar, Jernskyltar, Zinkskyltar etc.

Metallbokstäfver (egen fabrik) i nyaste fasoner, till handelsfirmor, hoteller, offentliga byggnader, skepp, m. m.

Vapen, kronor och medaljer o. s. v. Enda innehafvare af prisbelöningar i detta fack.

Utföres öfverallt i in- och utlandet.

SKYLT
STEEENSTRUPS
A. B.

Se Industri-Utställningen, N:o 72, 2:e Etagen.

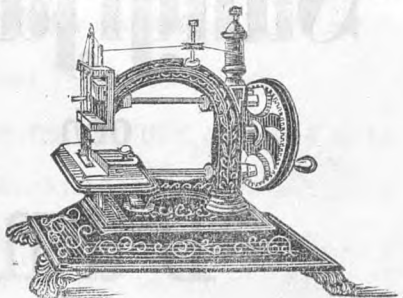
C. Konerdings

NYASTE DANSKA SYMASKINER,
 prisbelönte med Silfvermedaljen i Amsterdam 1869, i Cassel 1871.
 Hufvudförsäljning: Tordenskjoldsgade, N:o 5.
 Fabrik, Kontor och Lager: Peder Skramsgade, N:o 6.

Kedjestygs- Hand- Symaskiner,

elegant utförda
 och lätt arbetande,
 med fot.

20 Rdr.

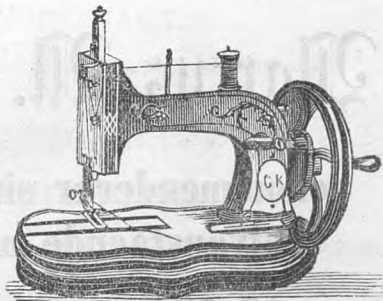

"Regia",

förträfflig Stick-
 stygns
 Hand-Symaskin.

utförer samma arbe-
 te som Singers fa-
 miljmaskiner till 65
 Rdr.

36 Rdr.

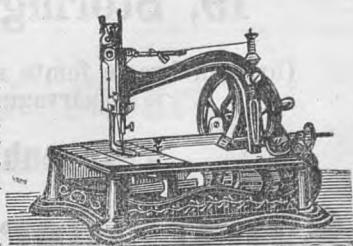

"Bella",

finaste Stickstygns-
 Hand-Symaskiner
 till familjebruk (arbetar ljud-
 löst) Med alla till familjmaski-
 ner hörande apparater. 32 Rdr.
 Samt stort urval af alla
 andra slags Symaskiner
 till familjebruk och för
 handtverkare: Skräddare,
 Skomakare m. fl.

Generalagentur för äkta

Wheeler & Wilsons Symaskiner och
Lager af de bästa Handsk-Symaskiner.

Sängfjäder

och

Dun.

Marcus M. Nathan

rekommenderar sitt lager af
ofvanstående artiklar.

19, Stormgade 19,

(hvilken hvarje femte minut passeras af
Spårvagnar.)

i Köpenhamn.

Sängfjäder och Dun.

Dr Ax. Carstens,

Tandläkare,

Utdanad i Wien och Paris.

Träffas säkrast från kl. 10 f. m. till 4 e. m.

Tordenskjoldsgade, N:o 5.

3:dje huset från Kongens Nytorv,
midt emot nya Kgl. teaterhusets plats.

KÖPENHAMN.

Cand. pharm. LINDHARDT,

TANDLÄKARE.

Nygade N:o 7, 2 tr. upp. Hörnet af Gammeltorv.

Träffas kl. 10—4.

Dr J. Möller,

AMERIKANSK DENTIST,

Amagertorv, N:o 9.

1 trappa upp.

TANDLÄKARE

Jacob J. Sörensen,

Gothersgade 37, 1 tr. upp.

G. Chorlakson,

TANDLÄKARE,

Store Kjöbmagergade N:o 11, 1 tr. upp.

TANDLÄKARE

PFLUGMACKER,

Holmens Canal N:o 24, 2 trappor upp.

Träffas säkrast hvarje söcknedag
kl. 10—4.

TANDLÄKARE

JUL. URBAN,

Nygade N:o 8, 2 trappor upp. Gammeltoiv.

Köpenhamn,

anbefaller sig med insättning af konstgjorda tänder, såväl
på guld som kautschuk, varaktigt, väl och till billiga priser.

I. I. LEVINS

Tapisseri-handel.

Heders-
Diplom för
Broderier.

LAGER

Stockholm

en gros & en detail

1866.

till mycket billiga priser.

38, Östergade, 38,

midt för Halmstræde; ingång från porten.

Köpenhamn.

OBS. Detta etablissement kan äfven i sin helhet på billiga vilkor afyttras.

Köpenhamns största

BRODERI-MAGASIN

för

kulörta och franska Broderier

anbefaller

färdiga och påbörjade Broderier

i stort och smakfullt urval.

 Beställningar af hela bouppsättningar mottagas och utföras skyndsamt.

38, Store Kjöbmagergade, 38.

midtför Posthuset.

P. CHR. KORSBECKS

Tobaks- och Cigarrhandel

anbefaller ett stort urval af

äkta utländska och inländska

Cigarrer och Tobaker.

N:o 48, Östergade, N:o 48,

Hörnet af Pilestræde.

H. M. Hirschsprung & Söner.

Östergade N:o 6.

Cigarrer och Tobaker

en gros & en detail.

Lager af egna fabrikater.

Direkte Import

af

Cigarrer från Havanna,

från Fabrikerna:

Cabanas Y Carvajal.

Jaime Partagas.

El Aguila de Oro & Freya. Carolina.

Manuel Garcia. Alonso.

Manilla-Cerutter & Cigarrer.

Depôt

af

Cigarretter och Turkiska Tobaker från "La Ferme"

till fabriakens priser.

Rök-, fine-Cut-Tobaker och Snuser.

NB. Ordres å egna fabrikater mottagas i Utställningsbyggnaden.

NB. Havana-Cigarrerna exporteras från Transitlagret å Tullkammaren.

Pontus Liebmann.

TOBAKSHANDEL

vid Store Strandstræde, N:o 19.

Lager af Havanna och Hamburger-Cigarrer
samt Hufvuddepôt för Ryska Cigarretter
från La ferme i St. Petersburg.

Derjemte

autoriserad Kollektör

för det Kungliga privilegerade

Handtverkarföreningens Industrielotteri,

i hvilket hvarje 3:dje nummer utkommer med vinst.

Alla till lotteriet hörande förrättningar utföras med den strängaste diskretion, äfvensom dessa lötsedlar kunna erhållas gällande för alla 6 dragningarne.

Store Strandstræde N:o 19.

Första Lotterikollektion och Tobakslager från
Ångfartygens landningsplats.

H. WIECK & Comp.

Tecknisk Materialhandel,

Tordenskjoldsgade, N:o 32, nedra botten,
rekommenderar sig till Herrar Fabrikanter och
Maskinegare med:

Gummi- och Guttapercha-plåtar, slangar, remmar och snören, gummipackning, sjelfsmörjande packning, metallkranar och ventiler för ånga och vatten, metallfitting för gas, ångpipor, injektorer, gjutna och dragna jernrör, hampslangar och brandhinkar, läder-drifremmar och drifsnören, läder-sprutslangar, kopparnaglar, remskrufvar, remförbindare, sy- och bindremmar, engelskt skärtyg, skrufnaglar, skrallborrar, hisstäljor med pröfvade kedjor, åtskilliga maskinoljor, af hvilka företrädesvis grön maskinolja, maskintalg, franska glas-smörjkoppar, bomulls-garnaffall och puts-lappar (spongs-cloths) till maskinputsning, belgiska väfartiklar, franska, tyska och engelska manometrar och vacumetrar, rotationsmätare, jerntråd till markteckning, vridmaskiner. dörrhandtag af trä, horn och metall m. m.

Order mottagas på alla artiklar till maskinbehofver.

Tordenskjoldsgade, N:o 32, nedra botten.

HANS HÖY,

Kongl. Hof-kannstöpare
(Tengjutare).

Paris, 1855.

London, 1862.

Stockholm 1866.

Paris 1867.

Köpenhamn.

Pilestræde N:o 25.

Östergade N:o 17.

P. C. IBSENS SÖNER,

Trävaruhandel en gros,

Köpenhamn.

Lille Strandstræde N:o 14.

IDON HOLST,

22, Östergade 22.

**Fabrik och Lager af Tunnbindarearbeten och
solida Köks-tråkar**

till bosättningar m. m. Tvätt- och urvridningsmaskiner, prima varor, för hvilkas godhet ansvaras, säljas eller uthyras. Om de sedan köpas afdrages hyran. Vidare finnas tvätt-, stryknings och armbräden, Badkar, korgsångar och korgar, Smörtjärnor, silbyttor, mjölkbyttor, Smörbyttor, Klosetter m. m. samt kokkärl i alla genrer, endast från bästa fabriker.

Ett rikt lager af leksaker passande för alla barnsåldrar.

Order till Provinserna besörjas punktligt.

IDON HOLST, 22, Östergade 22.

J. Margolinskys

URLAGER,

Hvälfningen N:o 4, Köpenhamn.

Detta Lager, hvilket såväl här på platsen som i
Provinserna genom reel behandling och goda varor
till billigaste priser, hittills har förstått att bevara
sitt goda renommé anbefaller de ärade Herrar Urma-
kare och Handlande ett nytt urval af utmärkta

Guld- och Silfver-Ur

till dagens billigaste priser.

Hvälfningen, N:o 4, Köpenhamn,

(mellan store och lille Kirkestræde).

Waldmar Holsts

Lager af alla sorters

Ur, Fournityrer, Glas och Verktyger

från de bästa fabriker

rekommenderas till Hrr Urmakare till de billigaste
priser i gross och minut.

Nicolaigade N:o 7, en trappa upp.

Carl Ranchs Efterföljare.

**Kgl. Marinens Kronometer- och
Urfabrikant,**

anbefaller ett rikt och elegant urval af

Guld-, Silfver- och Bordsur, Kronometrar,
Astronomiska Pendelur och Nautiska Instru-
menter.

Östergade N:o 62.

Joh. Fr. Schalburg,

Nytorv N:o 5,

Köpenhamn.

H. & J. Schalburg,

23, Boulevard de Caudéran,

Bordeaux,

Vinlager

en gros och detalj.

Storartadt lager och försäljning af
TROLLERI-APPARATER,

**Gothersgade N:o 38,
 KÖPENHAMN.**

anbefalles såväl till äldre personer som barn:
 alldeles nya, högst effektfulla
Trolleripjeser.

Hela uppsättningar för konstnärer, fullständig undervisning, elegant arbete. Billiga priser. I besittning af några apparater kan man förskaffa sig sjelf och andra en ypperlig förströelse och en högst intressant och roande underhållning. Med hvarje apparat följer en fullkomligt tydlig förklaring. Order expedieras pr postförskott. Pris-kuranter gratis.

R. BEBER.

Fabrikant af Trolleri-apparater.
 Gothersgade, N:o 38.

PARIS.

Thorvald Petersen & C:ie.

16, Rue de l'Université,

besörjer inköp af alla möjliga franska produkter och handelsvaror mot billig provision.

Grosserer Petersen,

Köpenhamn, Skindergade N:o 23, 2 tr. upp.

PET. CHR. KOCHS

Fotografiska Atelier,

Vesterbrogade N:o 43, 4 tr. upp.

(i närheten af Utställningen)

med förträfflig dager, kostbara instrumenter och de bästa kemikalier, är dagligen öppen från kl. 9—6 (för aftagning till kl. 4)

Utmärkta prestationer af alla fotografiska arbeten; porträtter i fyrkantiga eller ovala ramar, från 1 till 10 Rdr; Vititkort till 1 à 2 Rdr; de nu så moderna Visitkortet till 4 Rdr duss. Kabinettskort till 4 à 6 mk stycket, o. s. v.

Lagret af Pariser-Skodon

är städse försedd med ett stort urval för

Damer, Herrar och Barn,

i alla möjliga genrer och storlekar, till billiga men bestämda priser:

Satins-dame-kängor, 4 Rdr,

Skinn- d:o d:o, från 5 Rdr till högre priser,

d:o Herre-stöflar från 6 $\frac{1}{2}$ Rdr till d:o,

Kongens Nytorv N:o 3,
vid sidan af Charlottenburg.

Stort lager af SYMASKINER,

Danska och Ameri-
kanska
af åtskilliga konstruk-
tioner
samt General-agentur
för den nya uppfin-
ningen af

Stickmaskiner

på hvilka kan stickas
fint och elegant i mån-
ga genrer.

Pris 80 Rdr.

G. L. Jespersen,

Kongens Nytorv N:o 3,
vid sidan af Charlottenburg.

Plan af KÖPENHAMN med Förstäder. 1872.

1.	Hotel Royal	D 4.
2.	Hotel d'Angleterre	E 4.
3.	Hotel Phoenix	E 3.
4.	Jernbanehotellet	D 4.
5.	Hotel Bellevue	D 4.
6.	Hotel Kongen af Danmark	E 4.
7.	Hotel Tre Hjorte	D 4.
8.	Hotel Dannevirke	D 4.
9.	Hotel Skandinavien	E 4.
10.	Hotel Stockholm	E 4.
	Christiansborg Slot	D 4.
	Rosenborg Slot	D 3.
	Amalienborg Slot	E 3.
	Charlottenborg Slot	E 4.
	Vor Frue Kirke	D 4.
	St. Petri Kirke	D 4.
	Helligestenes Kirke	D 4.
	Trinitatis Kirke	D 4.
	Holmens Kirke	E 4.
	Garnisons Kirke	E 4.
	Vor Frelsers Kirke	E 5.
	Frederiks Kirke	E 5.
	St. Johannes Kirke	C 2.
	Reformert Kirke	D 3.
	Katholsk Kirke	E 3.
	Methodist Kirken	E 3.
	Marmorkirken	E 3.
	Nicolai Taarn	D 4.
	Synagogen	D 4.
	Assistents Kirkegaard	BC 2. 3.
	Garnisons D:o	DE 2.
	Holmens D:o	D 2.
	Mosaiske D:o	C 3.
	Universitetet	D 4.
	Regentens	D 4.
	Polyteknisk Lærestalt	D 4.
	Astronomisk Observatorium	D 3.
	Landbohøjskolen	E 4.
	Botanisk Have	E 4.
	Det Kgl. Bibliothek	D 4.
	Universitets Bibliothek	D 4.
	Tøjhuset	D 4.
	Thorvaldsens Museum	D 4.
	Navigationsskolen	E 4.
	Industriforeningen	E 4.
	Studentereforeningen	E 4.
	Frederiks Hospital	E 3.
	Commune Hospital	D 3.
	Almindeligt Hospital	E 3.
	Idiotanstalten	E 5.
	Blindeinstituttet	E 2.
	Døvstummeinstituttet	E 2.
	Sygehjemmet	E 3.
	Det Kgl. Theater	E 4.
	Casino	E 4.
	Folketheatret	D 4.
	Vesterbroes Theater	C 4.
	Tivoli	CD 4. 5.
	Ministerierne	DE 4.
	Postgaarden	D 4.
	Raad- og Domhuset	D 4.
	Tugthuset	E 5.
	Børsen	E 4.
	Toldboden	E 3.
	Banegaarden	C 4.
	Vandværket	C 4.
	Gasværket	C 5.
	Frimurerlogen	E 3.
	Nationalbanken	E 4.
	Bikuben	D 4.
	Sparekassen	D 4.
	Frederiksberg Slot	A 5.
	Frederiksberg Kirke	B 4.
	Zoologisk Have	A 5.
	Industriudstillingsbygningen	D 4.
	Classens Have	DE 2.
	Ethnografisk Museum	D 4.
	Hovedvagtten	E 4.
	Rundetaarn	D 4.

Projektetede Væie
 Jernbanelinie
 Sporvejslinie
 Sp.St. = Sporvejs Station